Hjemmets Almanak

Udkom fra 1885-1956 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0104/sknr104853.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Hjemmets Almanak

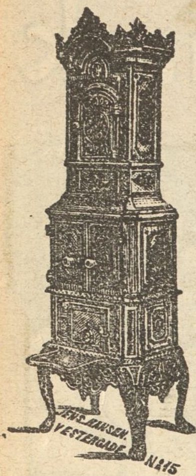
1898.

redigeret af

Vilhelm Østergaard

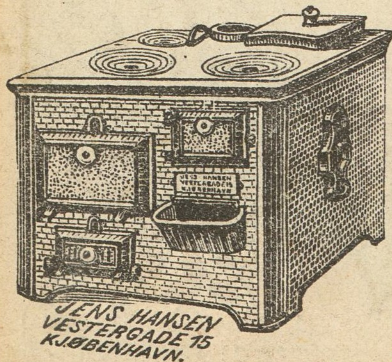
JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

Firkantede Kogeovne 11½" Kogehul **24** Kr., kaldet Smaamandens Sparekakkelovn kan faas med Indfyr fra Bredsiden eller Enden efter Ønske. Magasinovne med Kogeindretning, Fodvarmer og Rysterist **13** Kr. Do. Fodvarmer, Rysterist 63" **25** Kr. Do. 81" høj, 420 ℔ **46** Kr. Kogeovne 10" Kogehul **6** Kr. Skibskabysser og Kahytskakkelovne i forskellige Størrelser, ny Modeller uden Indmuring færdig til Brug. Stald-, Mark- og Aile-Kjædepumper, frostfrie Pumper **14** Kr. Komfurer, Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 ℔ **7** Kr. Komfurer 20×26", 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade 160 ℔ **13** Kr. Komfur 20×26", 4 Kogehuller, Vandgryde, Stegeovn **15** Kr. Komfur, Størr. 28½×22½", 3 Kogehuller 12½", 10½", 5½", Stegeovn, Vandgryde og Endeplade Vægt 200 ℔ **16** Kr. Komfurer kan faas i over 60 forskellige Udstyrelser og Størrelser med støbt eller smedet Stegeovn til samme Pris. fritstaaende Komfurer uden Murværk **17** Kr. Nærmere af Prislisten. Kjedelgryder til Indmuring, 55 Potter, **5** Kr. Fritstaaende Kjedelgryder, hurtigkogende, brændselsbesparende. Snedker-Limovne **24** Kr. Skræder Presse- og Kogeovne **15** Kr. Alle nævnte Varer kan kun faas hos mig. **Jeg har ingen Agenter eller Udsalg noget Steds,** dette vilde kun fordyre Varen for Forbrugeren, derfor skriv selv direkte til mig. Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jernbanestation, største billigste, solideste Udvalg af Kakkelovne i Danmark, deriblandt Støvfri, stedsebrændende, røgfortærende Magasinovne. Reformkakkelovnen, den bedste Ovn, der eksisterer. Eneudsalg hos mig.

Største Omsætning i Danmark og derfor de **billigste Priser.** Forlang min nyeste Prisliste over nye Komfurer, Kakkelovne, Pumper og nye Vandrør tilsendt. Den giver enhver nærmere Oplysning.

Komfur 17 Kr.,

støbt Stegeovn som Tegningen, Messinggelænder til Forside og Endeplade **2 Kr. 25 Øre.**

Overalt fragtfrit leverede.

Ene-Udsalg i Danmark.

Petroleumskakkelovne i stort Udvalg.

Hjemmets Almanak

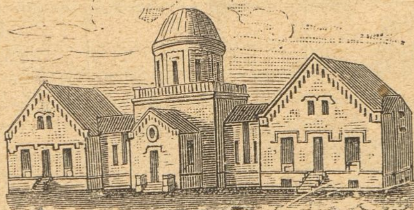
for det Aar efter Kristi Fødsel

1898,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

Provindsboghandlernes Almanakforlag.
(Jens Møller, Helsingør.)
Trykt i det Milo'ske Bogtrykkeri i Odense

1ste og 2det Ark trykt hos J. H. Schultz.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1898.

Efter Verdens Skabelse.................................... 5865.
Siden Reformationen.. 381.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige 450.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian IX.s Fødsel...... 80.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov.................. 215.
Fra Danmarks Grundlov...................................... 49.

Mellem Jul og Fastelavn er 8 Uger og 1 Dag.

Aaret 1898 er det 6611te i den julianske Periode, og det 98de i det 19de Aarhundrede, der ender med 31te Decbr. 1900.

Festkalender for Aarene 1898—1900.

Paaskedag:		
1898. 10. April.	1899. 2. April.	1900. 15. April.

Bededag:		
1898. 6. Maj.	1899. 28. April.	1900. 11. Maj.

Chr. Himmelfartsdag:		
1898. 19. Maj.	1899. 11. Maj.	1900. 24. Maj.

Pinsedag:		
1898. 29 Maj.	1899. 21. Maj.	1900. 3. Juni.

Mosaiske Festdage i 1898.

Purimfest	8	Marts.
* 1ste Paaskedag	7	April.
* 2den —	8	—
* 7de —	13	—
* Paaskens Ende	14	—
* Ugefest (Pinse)	27	Maj.
* Sammes 2den Festdag	28	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	28	Juli.
* Nytaarsfest (5659)	17	Septbr.
* Sammes 2den Dag	18	—
* Store Forsoningsfest	26	—
* Løvsalsfest	1	Oktbr.
* Sammes 2den Festdag	2	—
* Sammes Slutningsfest	8	—
* Thorah=Glædesfest	9	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage	9	Decbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Formørkelser i Aaret 1898.

1) Maaneformørkelse den 8de Januar Kl. 12.47'—2.23' Form. Kl. 1.35' er den størst og omfatter $^1/_6$ af Maaneskivens Diameter. Formørkelsen ses hos os i hele sit Forløb.

2) Solformørkelse den 22de Januar; synlig i største Delen af Europa, Asien og Afrika. For en smal Zone, der gaar gennem Mellemafrika, Forindien og Kina er den total. Hos os ses kun lidt af Formørkelsen i Landets østligste Del, idet den ender i Kjøbenhavn 5 Minutter, paa Bornholm et Kvarter efter Solopgang.

3) Maaneformørkelse den 3die Juli Kl. 8.46'—11.49' Eftm. Kl. 10.17' er den størst og omfatter $^{14}/_{15}$ af Maaneskivens Diameter. Paa Bornholm ses hele dens Forløb; i den øvrige Del af Landet staar Maanen først op lidt efter Formørkelsens Begyndelse.

4) Solformørkelse den 18de Juli, usynlig hos os, synlig paa den nordlige Halvdel af Ny Zeland og Sydamerikas Sydspids samt i Sydhavet, hvor den for en smal Zone bliver ringformet.

5) Solformørkelse den 13de December, kun synlig i Sydpolaregne, omfatter højest $^1/_{34}$ af Solskivens Diameter.

6) Maaneformørkelse Natten mellem den 27de og 28de December Kl. 10.48'—2.36'. Kl. 11.57'—1.27' er den total. Den ses hos os i hele sit Forløb.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, succederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med Dronning **Louise** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 Septbr. 1817.

Børn:

1) Kronprins Christian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med Kronprinsesse **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktbr. 1851. — Børn: 1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, født 26 Sept. 1870. 2) Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar Axel, født 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med Prinsesse **Maud** Charlotte Marie Victoria af Wales, født 26 Nov. 1869. 3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, født 17 Februar 1875, formælet 5 Maj 1896 med Prins **Friedrich** Georg Wilhelm Bruno af Schaumburg-Lippe, født 30 Jan. 1868. 4) **Harald** Christian Frederik, født 8 Oktbr. 1876. 5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, født 2 August 1878. 6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, født 14 Marts 1880. 7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, født 4 Marts 1887. 8) **Dagmar** Louise Elisabeth født 23de Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 Novbr. 1841.

3) **Georg I.**, Hellenernes Konge (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), født 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktober 1867 med Olga Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 Septbr. 1851.

4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Nov 1894.

5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, født 21 Septbr. 1845.

6) **Valdemar**, født 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, født 13 Januar 1865. — Børn: 1) **Aage** Christian Alexander Robert, født 10 Juni 1887. 2) **Axel** Christian Georg, født 12 August 1888. 3) **Erik** Frederik Christian Alexander, født 8 Nov. 1890. 4) **Viggo** Christian Adolph Georg, født 25 Decbr. 1893. 5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Septbr. 1895.

Ministeriet,

som det var sammensat d. 1. Juli 1897.

Konseilspræsident og **Finansminister:** H. E. Hørring.
Marineminister og **Udenrigsminister** ad interim: Viceadmiral N. F. Ravn.
Indenrigsminister: V. Bardenfleth.
Landbrugsminister: Hofjægermester A. Hage.
Min. f. Kirke- og Undervisningsvæsenet: Biskop, Dr. theol. H. V. Sthyr.
Justitsminister samt **Min. f. Island:** N. R. Rump.
Krigsminister: Oberst C. F. F. E. Tuxen.

Ifølge Lov af 29. Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. Alle Klokkeslæt i denne Almanak ere derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og ere 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E, efter som den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, jvfr. tredie følgende Side.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, som angivne i denne Almanak, gælde for Kjøbenhavn. For af disse at finde vedkommende Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4' til for hver Længdegrad, Stedet ligger vestligere end Kjøbenhavn, eller trække 4' fra for hver Længdegrad, Stedet ligger østligere end Kjøbenhavn.

Exempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1', Roskilde 2', Ringsted 3', Sorø 4', Slagelse 5', Kallundborg 6', Nyborg 7', Skagen 8', Odense 8¾', Aarhus 9½', Horsens 11', Kolding 12½', Skive 14¼', Ribe 15¼', Holstebro 16', Hjerting 17', Ringkjøbing 17¼', Blaavandshuk 18', og hvor mange Minutter der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne 8½', Nexø 10¼'. For Steder, der ligge lige nord eller syd for disse, gælde samme Tal

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligge lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn.. Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde,
A. Helsingør ... Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg,
B. Randers ... Viborg, Grenaa,
C. Aalborg..... Ribe, Løgstør, Thisted,
D. Skagen,
E. Ribe.... .. Odense, Nyborg, Korsør, Storeheddinge, Kristiansø,
F. Nakskov..... Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg Træk fra Nedg						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.														Læg til Opg. Træk fra Nedg					
	Jan		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Septb.		Oktbr.		Novbr.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.														Træk fra Opg Læg til Nedg.					
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Septb.		Oktbr.		Novbr.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang blive de største Rettelser, som Bredden medfører: 3' for Stederne A, 7' for B, 12' for C, 19' for D, 3' for E og 7' for F. Disse skulle for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.
5 N 19 S	2 N 16 S	1 N 15 S 28 N	11 S 25 N	8 S 22 N	4 S 18 N	2 S 15 N 29 S	11 N 25 S	8 N 22 S	5 N 19 S	1 N 15 S 29 N	13 S 26 N

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage.

Eksempel for Skagen 19de Januar:

Kjøbenhavn . . .	Sol op 8.27',	Sol ned 4.15',	Maane op 6.21' Form.
Rettelse for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde	+12	÷12	+19
Skagen	Sol op 8.47',	Sol ned 4.11',	Maane op 6.48' Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. Middagslinjen er da den rette Linje, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hvergang Stiftens Skygge falder i Middagslinjen er det sand Middag (jvfr. næste Side).

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Januar 1	12 14'	Marts 29	12 14'	August 12	12 14'	Oktbr. 29	11 53'
„ 3	12 15'	April 2	12 13'	„ 18	12 13'	Novbr. 7	11 54'
„ 6	12 16'	„ 5	12 12'	„ 22	12 12'	„ 16	11 55'
„ 8	12 17'	„ 9	12 11'	„ 26	12 11'	„ 20	11 56'
„ 10	12 18'	„ 12	12 10'	„ 29	12 10'	„ 24	11 57'
„ 13	12 19'	„ 16	12 9'	Septbr. 2	12 9'	„ 27	11 58'
„ 16	12 20'	„ 21	12 8'	„ 5	12 8'	„ 30	11 59'
„ 19	12 21'	„ 26	12 7'	„ 8	12 7'	Decbr. 3	12 0'
„ 22	12 22'	Maj 3	12 6'	„ 11	12 6'	„ 5	12 1'
„ 26	12 23'	„ 26	12 7'	„ 13	12 5'	„ 8	12 2'
Febr. 1	12 24'	Juni 3	12 8'	„ 16	12 4'	„ 10	12 3'
„ 21	12 23'	„ 9	12 9'	„ 19	12 3'	„ 12	12 4'
„ 28	12 22'	„ 14	12 10'	„ 22	12 2'	„ 14	12 5'
Marts 5	12 21'	„ 18	12 11'	„ 25	12 1'	„ 16	12 6'
„ 9	12 20'	„ 23	12 12'	„ 28	12 0'	„ 18	12 7'
„ 13	12 19'	„ 28	12 13'	Oktbr. 1	11 59'	„ 20	12 8'
„ 16	12 18'	Juli 3	12 14'	„ 4	11 58'	„ 22	12 9'
„ 20	12 17'	„ 9	12 15'	„ 7	11 57'	„ 24	12 10'
„ 23	12 16'	„ 17	12 16'	„ 11	11 56'	„ 26	12 11'
„ 26	12 15'	August 5	12 15'	„ 15	11 55'	„ 28	12 12'
				„ 21	11 54'	„ 30	12 13'

*) **Sand Middag** er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ses da lige mod Syd og staar højst paa Himlen, og Solskiven viser 12. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4' til eller trækkes 4' fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn (se næstforrige Side), hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4 11	5 19	1	Fanø, N.O. Pynt	2 43	—	—
Altona	5 14	7 45	8	„ N.V. „	2 23	—	—
Amrum	1 22	6 49	9	„ Midten af Vestkysten	1 32	—	—
Blaavandshuk	1 47	6 8	6	Frederikshavn	5 55	6 0	1
Blankenese	4 40	7 36	—	Frederiksstad	2 36	7 34	11
Blauort Sand	0 38	6 31	—	Glückstadt	3 6	7 13	12
Bongsiel	2 13	6 38	12	Hals	8 44	4 57	1
Bordelum Siel	2 41	8 37	—	Hamborg	5 24	7 48	—
Brunsbüttel	1 57	7 14	11	Helgoland	12 14	6 51	10
Büsum, udenf. Havnen	1 21	6 15	—	Hirtshals	4 23	6 14	1
Cuxhaven	1 8	6 53	12	Hjerting	2 47	6 5	—
Dagebøl	2 19	6 54	10	Husum Havn	2 35	7 25	—
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	1 1	6 50	—	Højer Kanal	3 20	6 33	7
				Krück Aue	3 22	—	—
Esbjærg	2 58	6 3	—	List	2 23	6 15	7

Meldorf Havn	1 31	7 45	12	Støren { Itzehoe ...	3 57	—	—
Nordby	3 3	6 4	6	Støren { Størort ..	2 46	7 17	—
Norderpiep	0 51	6 18	13	Süderoog	1 10	6 44	11
Nymindegab	2 43	5 48	2	Sydvesthorn	2 43	7 36	9
Ording	0 46	7 23	11	Sønderhoe	2 22	6 42	5
Pelworm	1 58	6 14	12	Teufelsbrücke	5 0	7 41	—
Pin Aue	3 44	7 34	11	Thorsminde Gab...	3 37	5 35	2
Rendsborg	7 39	7 18	4	Tvilenfleth	3 54	7 27	—
Schulau	4 31	7 32	—	Tønning	2 1	7 11	11
Seesand	0 52	6 54	10	Vollervik..........	1 14	6 45	12
Skagen...........	5 55	6 6	1	Vyk..............	2 22	6 21	10
Skallingende	2 18	—	—				

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i foranstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredje Middelspringflodhøjden i Fod.

Exempel: at finde Klokkeslettet for Højvande og Lavvande den 9de Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar .... 0 Tim. 24 Min.
Hertil lægges for Agger..................... 4 — 11 —
4 Tim. 35 Min.

Det udkomne er Klokkeslættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., saa indtræffer Lavvande Kl. 9.54' om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Lavvande om Eftermiddagen.

Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i mellemeuropæisk Tid.

I Kirkeaaret 1897—98, der ender med den 24de Søndag efter Trinitatis (20de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1898—99, der begynder med 1ste Søndag i Advent (27de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

Planeterne i Aaret 1898.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 29de Januar, 28de Maj og 21de September er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis $1^1/_2$, $^1/_2$ og $1^3/_4$ Time før Solen, samt ved Aarets Slutning $1^3/_4$ Time før Solen. Den 11te April, 9de August og 3die December er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage ned henholdsvis $2^1/_4$, $^1/_2$ og 1 Time efter Solen.

Venus gaar den 15de Februar bag om Solen og holder sig skjult i Aarets første tre Maaneder. I Begyndelsen af April begynder den at vise sig paa Aftenhimlen, hvor den midt i April gaar ned $1^1/_2$ Time efter Solen, først i Maj 2, først i Juni $2^1/_4$, midt i Juli $1^1/_2$, midt i August 1 Time efter Solen. Den 22de September er den længst øst for Solen, men gaar hos os dog allerede ned $^3/_4$ Time efter denne. Den 27de Oktober skinner den stærkest, men gaar hos os allerede ned $^1/_2$ Time efter Solen. Den 1ste December passerer den mellem Solen og Jorden over paa Morgenhimlen, hvor den midt i December staar op 2, ved Aarets Slutning $3^1/_4$ Time før Solen.

Mars holder sig i Aarets første Halvdel skjult i Solens Straaler. I Slutningen af Juli staar den op ved Midnat, i Slutningen af September Kl. 10 Aften, mod Aarets Slutning Kl. 6 Aften. Mars, hvis Skin er rødligt, vandrer fra Aarets Begyndelse indtil midt i December Øst paa. Den 1ste August passerer den 5 Gr. Nord forbi Tyrens ligeledes rødlige Hovedstjerne Aldebaran (Tyrens Øje). I Slutningen af August vandrer den ind i Tvillingerne, passerer midt i Oktober flere Grader Syd forbi dette Sjernebilledes Hovedstjerner Kastor og Pollux og vandrer saa ind i Krebsen, hvor den den 17de November passerer tæt Nord forbi Stjernehoben „Krybben" og den 20de November midt imellem Krebsens to Stjerner Gamma og Delta. Midt i December, da den er kommen et Par Grader Øst for dem, vender den om og passerer den 29de December tæt nord forbi Gamma. Mars nærmer sig hele Aaret igennem Jorden. Ved Aarets Begyndelse er dens Afstand fra Jorden 48 Millioner Mil, ved Aarets Slutning $13^1/_2$ Millioner Mil. Sin største Nærhed ved Jorden, 13 Millioner Mil, naaer den først midt i Januar 1899.

Jupiter staar i Begyndelsen af Januar op ved Midnat, derpaa stadig tidligere, indtil den den 26de Marts er i Opposition med Solen, oppe hele Natten og ved Midnat højest i Syd, 33 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Slutningen af April passerer den Meridianen Kl. 10 Aften. I Slutningen af Juni gaar den ned ved Midnat, midt i Juli Kl. 11 Aften og nu skjuler den sig i Solens Straaler, indtil den, efter den 13de Oktober at være passeret bag om Solen, kommer til Syne paa Morgenhimlen, hvor den midt i November staar op Kl. 5, ved Aarets Slutning Kl. 3 Morgen. Jupiter vandrer fra sidst i Januar til sidst i Maj Vest paa, ellers Øst paa, stadig i Jomfruens Stjernebillede. Først ved Aarets Slutning vandrer den ind i Vægten. Den 1ste Januar og 19de Februar passerer den lidt Syd forbi Stjernen Gamma i Jomfruen. I November og December staar den et godt Stykke Øst for Jomfruens Hovedstjerne Spica, fra hvilken den fjerner sig.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op 3 Timer før Solen, først i April ved Midnat, og i Slutningen af Maj er den i Opposition med Solen, oppe hele Natten og ved Midnat højest i Syd, 14 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Slutningen af Juli gaar den ned ved Midnat, i Slutningen af August Kl. 10 Aften, midt i September Kl. 9 Aften, og nu synker den dybere og dybere i Aftendæmringen og viser sig først igen, efter den 6te December at være gaaet bag om Solen, paa Morgenhimlen, hvor den ved Aarets Slutning dog først staar op $1^3/_4$ Time før Solen. Saturn opholder sig hele Aaret i Skorpionen, hvor den fra sidst i Marts til først i August er vestgaaende, ellers østgaaende.

Januar

eller **Glugmaaned.** 31 Dage. 1898.

Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2' Række, Matth. 6, 5—13.

		N. F.		Høiv.
L. 1	Nytaar	2 17		5 34

Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2' Række, Matth. 2, 13—18.

S. 2	S. e. Nytaar	3 34	Abel. Solen nærmest Jorden	6 43
M. 3	Enoch	4 49		7 56
Ti. 4	Methusalem	6 0	☾ fjernest Jorden	9 5
O. 5	Simeon	7 2	Sol. op 8. 41' n. 3. 51'	10 1
T. 6	**Hell. 3 Kong.**	7 52	Tusmørket varer 52'	10 48
F. 7	Knud Hertug	O. E.		11 28
L. 8	Erhardt	4 32	○ f. M. 1. 24' Form. Maaneform. 12.47' Form.	12 6

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2' Række, Mark. 10, 13—16.

S. 9	1 S. e. H. 3 K.	5 50	Julianus	0 24
M. 10	Paul Eremit	7 9		0 57
Ti. 11	Hyginus	8 28		1 29
O. 12	Reinhold	9 48	Sol. op 8. 35' n. 4. 2' Tusmørket varer 51'	2 1
T. 13	Prins. **Marie**	11 9	Hilarius	2 34
F. 14	Felix	O. F.		3 9
L. 15	Maurus	12 34	◑ s. Kv. 4. 45' Eftm.	3 49

Bryllupet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2' Række, Luk. 19, 1—10.

S. 16	2 S. e. H. 3 K.	2 2	Marcellus	4 42
M. 17	Antonius	3 34		5 51
Ti. 18	Vilh. Marie	5 2	Prisca	7 24
O. 19	Pontianus	6 21	Sol. op 8. 27' n. 4. 15' Tusmørket varer 49'	8 57
T. 20	Fab. og Sebast.	7 22	☾ nærmest Jorden	10 14
F. 21	Agnes	8 1		11 11
L. 22	Vincentius	N. E.	● n. M. 8. 25' Form.	11 58

Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2' Række, Luk. 17, 5—10.

S. 23	3 S. e. H. 3 K.	6 23	Emerentius	0 19
M. 24	Timotheus	7 53		0 58
Ti. 25	Pauli Omv.	9 16		1 33
O. 26	Polycarpus	10 38	Sol. op 8. 16' n. 4. 29'	2 7
T. 27	Chrysostomus	11 58	Tusmørket varer 47'	2 40
F. 28	Fred. 6 Føds.	N. F.	Carolus Magnus	3 16
L. 29	Chr. 7 Føds.	1 16	Valerius ◐ f. Kv. 3. 33' Eftm. Merkur størst v. Elong.	3 55

Jesus traadte i Skibet, Matth. 8, 23—27. 2' Række, Matth. 14, 22—33

S. 30	4. S. e. H. 3 K.	2 33	Lovise. Adelgunde	4 45
M. 31	Vigilius	3 46		5 46

Februar

eller **Blidemaaned.** 28 Dage. 1898.

		N. F.		Høiv.
Ti. 1	Brigida	4 52	☾ fjernest Jorden	7 2
O. 2	Kyndelmisse	5 46	Sol. op 8. 4' n. 4. 44' Tusmørket varer 46'	8 23
T. 3	Blasius	6 29		9 31
F. 4	Veronica	6 59		10 25
L. 5	Agathe	7 20		11 9

Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2' Række, Matth. 25, 14—30.

S. 6	Septuagesima	O. E.	Dorothea ○ f. M. 7. 24' Eftm.	11 45
M. 7	Richard	6 13		0 4
Ti. 8	Corintha	7 34		0 37
O. 9	Apollonia	8 56	Sol. op 7. 50' n. 4. 59'	1 7
T. 10	Scholastica	10 19	Tusmørket varer 44'	1 39
F. 11	Euphrosyne	11 47		2 12
L. 12	Eulalia	O. F.		2 48

De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15. 2' Række, Mark. 4, 26—32.

S. 13	Sexagesima	1 17	Benignus	3 30
M. 14	Valentinus	2 46	◑ f. Kv. 1. 35' Form	4 22
Ti. 15	Faustinus	4 7		5 36
O. 16	Juliane	5 12	Sol. op 7. 34' n. 5. 14' Tusmørket varer 43'	7 12
T. 17	Findanus	5 58	☾ nærmest Jorden	8 48
F. 18	Jul. Sophie	6 27	Concordia	10 4
L. 19	Ammon	6 48		10 57

Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden. 2' Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S. 20	**Fastelavn**	N. E.	Qvinquagesima. Esto mihi Eucharias	11 39
M. 21	Samuel	6 47	● n. M. 8. 41' Eftm.	12 17
Ti. 22	Hvide Tirsdag	8 10	Peders Stol	0 34
O. 23	Aske Onsdag	9 32	Papias Sol. op 7. 18' n. 5. 30'	1 6
T. 24	Matthias	10 52	Tusmørket varer 42'	1 39
F. 25	Victorinus	N. F.		2 11
L. 26	Inger	12 11		2 46

Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11. 2' Række, Luk. 22, 24—32.

S. 27	1 S. i Fasten	1 29	Qvadragesima. Invocavit Leander	3 22
M. 28	Ollegaard	2 38	◐ f. Kv. 12. 13' Eftm.	4 9

Marts

eller **Tordmaaned.** 31 Dage. 1898.

		N. F.		Højv.
Ti. 1	Albinus	3 37	☾ fjernest Jorden	5 5
			Simplicius	
O. 2	Tamperdag	4 24	Sol. op 7. 1′ n. 5. 44′	6 17
T. 3	Kunigunde	4 58	Tusmørket varer 42′	7 41
F. 4	Adrianus	5 23		8 54
L. 5	Theophilus	5 42		9 53

Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28. 2′ Række, Mark. 9, 17—29.

S. 6	2 S. i Fasten	5 56	Reminiscere. Gotfred	10 39
M. 7	Perpetua	6 7		11 18
Ti. 8	Beata	O. E.	○ f. M. 10. 29′ Form.	11 52
O. 9	40 Riddere	8 1	Sol. op 6. 43′ n. 5. 59′	0 9
T. 10	Edel	9 29	Tusmørket varer 42′	0 43
F. 11	Thala	11 0		1 17
L. 12	Gregorius	O. F.		1 53

Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28. 2′ Række, Joh. 8, 42—51.

S. 13	3 S. i Fasten	12 31	Oculi. Macedonius	2 33
M. 14	Eutychius	1 55	☾ nærmest Jorden	3 20
Ti. 15	Zacharias	3 5	◑ f. Kv. 8. 48′ Form.	4 17
O. 16	Gudmund	3 57	Sol. op 6. 25′ n. 6. 13′	5 34
T. 17	Gertrud	4 29	Tusmørket varer 42′	7 7
F. 18	Alexander	4 52		8 36
L. 19	Joseph	5 8		9 43

Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2′ Række, Joh. 6, 35—51.

S. 20	Midfaste	5 20	Lætare. Gordius	10 34
M. 21	Benedictus	5 30	Jævndøgn, Foraar begynder	11 14
Ti. 22	Paulus	N. E.	● n. M. 9. 37′ Form.	11 49
O. 23	Fidelis	8 29	Sol. op 6. 6′ n. 6. 27′	0 5
T. 24	Ulrica	9 48	Tusmørket varer 42′	0 38
F. 25	Mariæ Bebud.	11 6		1 11
L. 26	Gabriel	N. F.	Jupiter i Opp. med Solen	1 44

Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38. 2′ Række, Luk. 1, 46—56.

S. 27	5 S. i Fasten	12 19	Judica. Kastor	2 20
M. 28	Eustachius	1 24		2 58
Ti. 29	Jonas	2 16	☾ fjernest Jorden	3 42
			Sol. op 5. 48′ n. 6. 41′	
O. 30	Qvirinus	2 57	Tusmørket varer 43′	4 34
			◐ f. Kv. 8. 40′ Form	
T. 31	Fred. 5. Fødſ.	3 26	Balbina	5 38

April

eller **Faaremaaned.** 30 Dage. 1898.

		N. F.		Høiv.
F. 1	Hugo	3 45		6 54
L. 2	Theodosius	4 0		8 10

Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række, Mark. 14, 3—9.

S. 3	**Palmesondag**	4 12	Nicætas	9 12
M. 4	Ambrosius	4 24		10 3
Ti. 5	Irene	4 33	Sol op 5. 30' n. 6. 55'	10 45
O. 6	Sixtus	O. E.	Tusmørket varer 44'	11 23
			○ f. M. 10. 20' Eftm.	
T. 7	**Skærtorsdag**	8 34	Egesippus	12 1
F. 8	**Langfredag**	10 8	**Chr. 9 Fødſ.** Janus	0 19
L. 9	Procopius	11 37	☾ nærmest Jorden	0 58

Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2' Række, Matth. 28, 1—8.

S. 10	**Paaskedag**	O. F.	Ezechiel	1 39
M. 11	**2 Paaskedag**	12 55	Leo Merkur størst ø. Elongation	2 24
Ti. 12	Julius	1 53	Sol. op 5. 12' n. 7. 9'	3 15
O. 13	Justinus	2 32	Tusmørket varer 45'	4 14
T. 14	Tiburtius	2 58	◑ f. Kv. 3. 28' Eftm.	5 28
F. 15	Chr. 5 Fødſ.	3 15	Olympia	6 51
L. 16	Mariane	3 27		8 11

Jesus kom ind ad lukte Dore, Joh. 20, 19 til Enden. 2' Række, Joh. 21, 15—19.

S. 17	1 S. e. Paaske	3 39	Qvasimodo. Anicetus	9 15
M. 18	Eleutherius	3 49		10 5
Ti. 19	**Flyttedag**	4 0	Daniel	10 44
			Sol. op 4. 55' n. 7. 23'	
O. 20	Sulpicius	N. E.	Tusmørket varer 46'	11 20
T. 21	Florentius	8 47	● n. M. 11. 21' Eftm.	11 55
F. 22	Cajus	10 3		0 13
L. 23	Georgius	11 11		0 46

Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2' Række, Joh. 10, 22—30.

S. 24	2 S. e. Paaske	N. F.	Miseric. Dom. Albertus	1 21
M. 25	Mark. Evang.	12 8	☾ fjernest Jorden	1 57
Ti. 26	Cletus	12 52	Ananias	2 36
O. 27	Charl. Amal.	1 24	Sol. op 4. 39' n. 7. 37'	3 16
T. 28	Vitalis	1 48	Tusmørket varer 48'	4 1
F. 29	Peter Martyr	2 5	◐ f. Kv. 3. 5' Form.	4 54
L. 30	Severus	2 18		5 58

Maj

eller Majmaaned. 31 Dage. 1898.

Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2' Række, Joh. 14, 1—11.

		N. F.		Højv.
S. 1	3 S. e. Paaske	2 29	Jubilate. Phil. Jacob Voldermisse	7 12
M. 2	Athanasius	2 40		8 21
Ti. 3	Korsmisse	2 50		9 19
O. 4	Florian	3 2	Sol. op 4. 23' n. 7. 51' Tusmørket varer 51'	10 11
T. 5	Gothard	3 17	De lyse Nætter begynde	10 57
F. 6	**Bededag**	O. E.	Joh. a. Port. ○ f. M. 7. 34' Form.	11 39
L. 7	Flavia	10 34	☾ nærmest Jorden	0 2

Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2' Række, Joh. 8, 21—36.

		N. F.		Højv.
S. 8	4 S. e. Paaske	11 42	Cantate. Stanislaus	0 46
M. 9	Caspar	O. F.		1 31
Ti. 10	Gordianus	12 30		2 18
O. 11	Mamertus	1 1	Sol. op 4. 9' n. 8. 5' Tusmørket varer 54'	3 7
T. 12	Pancratius	1 21	◑ s. Kv. 10. 36' Eftm.	4 0
F. 13	Ingenuus	1 36		5 2
L. 14	Kristian	1 46		6 13

Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2' Række, Joh. 17, 1—19.

		N. F.		Højv.
S. 15	5 S. e. Paaske	1 57	Rogate. Sophie	7 27
M. 16	Sara	2 7		8 34
Ti. 17	Bruno	2 19		9 29
O. 18	Erik	2 32	Sol. op 3. 56' n. 8. 17' Tusmørket varer 58'	10 16
T. 19	**Kr. Himmelf.**	2 49	Potentiana	10 56
F. 20	Angelica	N. E.	● n. M. 1. 58' Eftm.	11 32
L. 21	Helene	9 59		12 10

Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2' Række, Joh. 17, 20 til Enden.

		N. F.		Højv.
S. 22	6 S. e. Paaske	10 48	Exaudi. Castus Uranus i Oppos. m. Solen	0 28
M. 23	Desiderius	11 25	☾ fjernest Jorden	1 3
Ti. 24	Esther	11 50		1 38
O. 25	Urbanus	N. F.	Sol. op 3. 45' n. 8. 29' Tusmørket varer 61'	2 14
T. 26	Beda	12 10		2 51
F. 27	Lucian	12 24		3 29
L. 28	Vilhelm	12 36	◐ f. Kv. 6. 14' Eftm. Merkur størst v. Elongation	4 12

Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2' Række, Joh. 14, 15—21.

		N. F.		Højv.
S. 29	**Pinsedag**	12 46	Maximinus	5 4
M. 30	**2. Pinsedag**	12 57	Vigand Saturn i Oppos. m. Solen	6 8
Ti. 31	Petronella	1 7		7 22

Juni

eller Skærsommer. 30 Dage. 1898.

		N. F.		Højv.
			Nikomedes	
O. 1	Tamperdag	1 20	Sol. op 3. 37' n. 8. 39'	8 35
T. 2	Marcellinus	1 37	Tusmørket varer 65'	9 40
F. 3	Krpr. Frederik	2 3	Erasmus	10 37
L. 4	Optatus	O. E.	○ f. M. 3. 11' Eftm.	11 26

Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2' Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 5	Trinitatis	10 20	Bonifacius. **Grundlovsdag** ☾ nærmest Jorden	12 16
M. 6	Norbertus	10 59		0 39
Ti. 7	Jeremias	11 24		1 25
O. 8	Medardus	11 41	Sol. op 3. 31' n. 8. 47'	2 9
T. 9	Primus	11 54	Tusmørket varer 68'	2 53
F. 10	Onuphrius	O. F.		3 36
L. 11	Barnab. Apost.	12 5	◑ f. Kv. 7. 4' Form.	4 26

Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden. 2' Række, Luk. 12, 13—21.

S. 12	1 S. e. Trin.	12 16	Basilius	5 25
M. 13	Cyrillus	12 27		6 33
Ti. 14	Rufinus	12 39		7 44
O. 15	Vitus	12 54	Sol. op 3. 28' n. 8. 52'	8 52
T. 16	Tycho	1 16	Tusmørket varer 70'	9 47
F. 17	Botolphus	1 45		10 34
L. 18	Leontius	2 24		11 16

Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2' Række, Luk. 14, 25 til Enden.

			Gervasius	
S. 19	2 S. e. Trin.	N. E.	● n. M. 5. 19' Form.	11 54
			☾ fjernest Jorden	
M. 20	Sylverius	9 54		0 12
Ti. 21	Albanus	10 15	Solhverv, længste Dag	0 47
			Sommer begynder	
O. 22	10000 Mart.	10 31	Sol. op 3. 28' n. 8. 55'	1 20
T. 23	Paulinus	10 44	Tusmørket varer 70'	1 53
F. 24	**St. Hansdag**	10 55		2 24
L. 25	Prosper	11 4		2 59

Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2' Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S. 26	3 S. e. Trin.	11 15	Pelagius	3 35
M. 27	7 Sovere	11 25	◐ f. Kv. 5. 54' Form.	4 18
Ti. 28	Car. Amalie	11 40	Eleonora	5 14
O. 29	Petr. Paulus	N. F.	Sol. op 3. 31' n. 8. 54'	6 29
T. 30	Lucina	12 1	Tusmørket varer 69'	7 55

Juli

eller **Ormemaaned.** 31 Dage. 1898.

			N. F.		Højv.
F.	1	Theobaldus	12 30		9 16
L.	2	Mariæ Besøg.	1 18	Solen fjernest Jorden	10 25

Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42. 2' Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	3	4 S. e. Trin.	O. E.	Cornelius ○ f. M. 10. 12' Eftm.	11 20
M.	4	Ulricus	9 24	Maaneformørkelse	12 10
Ti.	5	Anshelmus	9 45	☾ nærmest Jorden	0 32
O.	6	Dion	10 1	Sol. op 3. 38' n. 8. 50' Tusmørket varer 67'	1 14
T.	7	Lov. Aug.	10 12	Villebaldus	1 53
F.	8	Kjeld	10 24		2 30
L.	9	Sostrata	10 35		3 8

Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11. 2' Række, Matth. 16, 13—26.

S.	10	5 S. e. Trin.	10 47	Vilh. Carol. Knud Konge	3 49
M.	11	Josva	11 1	◑ f. Kv. 5. 43' Eftm.	4 39
Ti.	12	Henrik	11 21		5 39
O.	13	Margarethe	11 46	Sol. op 3. 46' n. 8. 44'	6 53
T.	14	Bonaventura	O. F.	Tusmørket varer 63'	8 11
F.	15	Apostl. Del.	12 22		9 17
L.	16	Susanne	1 10	☾ fjernest Jorden	10 14

Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26. 2' Række, Matth. 19, 16 til Enden.

S.	17	6 S. e. Trin.	2 9	Alexius	10 57
M.	18	Arnolphus	N. E.	● n. M. 8. 47' Eftm.	11 35
Ti.	19	Justa	8 40		12 12
O.	20	Elias	8 53	Sol. op 3. 57' n. 8. 34'	0 28
T.	21	Evenus	9 3	Tusmørket varer 60'	0 59
F.	22	Mar. Magd.	9 14	Hundedagene begynde	1 29
L.	23	Apollinaris	9 23		2 0

Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9. 2' Række, Matth. 10, 24—31.

S.	24	7 S. e. Trin.	9 34	Christina	2 31
M.	25	Jacobus	9 47		3 6
Ti.	26	Anna	10 4	◐ f. Kv. 2. 40' Eftm.	3 47
O.	27	Martha	10 29	Sol. op 4. 8' n. 8. 23'	4 41
T.	28	Aurelius	11 7	Tusmørket varer 56'	5 54
F.	29	Oluf	N. F.		7 30
L.	30	Abdon	12 4		9 5

De falske Profeter, Matth. 7, 15—21. 2' Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	31	8 S. e. Trin.	1 21	Germanus. ☾ nærmest Jorden	10 15

August
eller **Høstmaaned.** 31 Dage. 1898.

		N. F.		Høiv.
M. 1	Peders Fængs.	2 53		11 11
Ti. 2	Hannibal	O. E.	○ f. M. 5. 29' Form.	11 56
O. 3	Nikodemus	8 18	Sol. op 4. 21' n. 8. 9' Tusmørket varer 53'	0 17
T. 4	Dominicus	8 30		0 54
F. 5	Osvaldus	8 42		1 30
L. 6	Kr. Forklar.	8 54		2 4

Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9. 2' Række, Luk. 12, 32—48.

S. 7	9 S. e. Trin.	9 8	Donatus	2 40
M. 8	Ruth	9 26	De lyse Nætter ophøre	3 17
Ti. 9	Romanus	9 49	◑ f. Kv. 7. 13' Form. Merkur størst ø. Elongation	4 2
O. 10	Laurentius	10 21	Sol. op 4. 34' n. 7. 55' Tusmørket varer 50'	4 57
T. 11	Herman	11 5		6 6
F. 12	Clara	O. F.		7 29
L. 13	Hippolytus	12 1	☾ fjernest Jorden	8 46

Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden. 2' Række, Matth. 11, 16—24.

S. 14	10 S. e. Trin.	1 6	Eusebius	9 46
M. 15	Mariæ Himf.	2 18		10 34
Ti. 16	Rochus	3 33	Sol. op 4. 47' n. 7. 39'	11 13
O. 17	Anastatius	N. E.	Tusmørket varer 48'	11 46
T. 18	Agapetus	7 24	● n. M. 11. 35' Form.	0 2
F. 19	Sebaldus	7 34		0 34
L. 20	Bernhard	7 44		1 4

Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14. 2' Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S. 21	11 S. e. Trin.	7 56	Salomon	1 33
M. 22	Symphorian	8 12		2 7
Ti. 23	Zachæus	8 34	Hundedagene ende	2 45
O. 24	Sophie Fred.	9 6	Bartholomæus Sol. op 5. 1' n. 7. 22'	3 28
T. 25	Ludvig	9 53	Tusmørket varer 46'	4 24
F. 26	Irenæus	10 59	◐ f. Kv. 9. 32' Eftm.	5 41
L. 27	Gebhardus	N. F.		7 21

Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden. 2' Række, Matth. 12, 31—42.

S. 28	12 S. e. Trin.	12 24	Augustinus. Lovise	8 55
M. 29	Joh. Halsh.	1 56	☾ nærmest Jorden	10 3
Ti. 30	Benjamin	3 31	Sol. op 5. 14' n. 7. 4'	10 53
O. 31	Bertha	5 3	Tusmørket varer 44'	11 34
			○ f. M. 1. 51' Eftm.	

September
eller **Fiskemaaned.** 30 Dage. 1898.

		O. E.		Højv.
T. 1	Ægidius	6 48		12 12
F. 2	Elisa	7 1		0 30
L. 3	Seraphia	7 15		1 3

Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37. 2' Række, Matth. 20, 20—28.

S. 4	13 S. e. Trin.	7 31	Theodosia. Jul. Maria	1 37
M. 5	Regina	7 52		2 12
Ti. 6	Magnus	8 22	Robert	2 51
O. 7	Dr. Louise	9 1	Sol. op 5. 28' n. 6. 46' Tusmørket varer 43'	3 34
T. 8	Mariæ Fødsel	9 52	◑ f. Kv. 11. 51' Eftm.	4 26
F. 9	Gorgonius	10 53	☾ fjernest Jorden	5 32
L. 10	Burchhardt	O. F.		6 51

De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19. 2' Række, Joh. 5, 1—15.

S. 11	14 S. e. Trin.	12 3	Hillebert	8 8
M. 12	Guido	1 16		9 11
Ti. 13	Cyprianus	2 32		10 1
O. 14	† Ophøjelse	3 49	Sol. op 5. 41' n. 6. 28'	10 41
T. 15	Eskild	5 6	Tusmørket varer 42'	11 16
F. 16	Euphemia	N. E.	● n. M. 1. 10' Form.	11 49
L. 17	Lambertus	6 5		0 5

Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden. 2' Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S. 18	15 S. e. Trin.	6 20	Titus. Chr. 8 Födſ.	0 38
M. 19	Constantia	6 40		1 11
Ti. 20	Tobias	7 9	Matthæus	1 49
O. 21	Tamperdag	7 51	Sol. op 5. 55' n. 6. 9' Tusmørket varer 42' Merkur størst v. Elongation	2 30
T. 22	Mauritius	8 51	Venus størst ø. Elongation	3 19
F. 23	Linus	10 8	◐ f. Kv. 3. 39' Form.	4 20
L. 24	Tecla	11 35	Jævndøgn, Efteraar begynder	5 40

Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17. 2' Række, Joh. 11, 19—45.

S. 25	16 S. e. Trin.	N. F.	Cleophas. ☾ nærmest Jorden	7 14
M. 26	Pr. Christian	1 6	Adolph	8 39
Ti. 27	Cosmus	2 36		9 42
O. 28	Venceslaus	4 5	Sol. op 6. 8' n. 5. 51'	10 29
T. 29	St. Michael	5 31	Tusmørket varer 42'	11 8
F. 30	Hieronymus	6 56	○ f. M. 12. 11' Form.	11 45

Oktober

eller Sædemaaned. 31 Dage. 1898.

		O. E.		Højv.
L. 1	Remigius	5 37		0 3

Den Vattersottige, Luk. 14, 1—11. 2' Række, Mark. 2, 14 til Enden.

S. 2	17 S. e. Trin.	5 56	Ditlev	0 36
M. 3	Mette	6 21		1 11
Ti. 4	Franciscus	6 57	Sol. op 6. 22' n. 5. 33'	1 47
O. 5	Placidus	7 44	Tusmørket varer 42'	2 26
T. 6	Fred. 7 Fødſ.	8 42	Broderus	3 8
F. 7	Amalia	9 49	◑ f. Kv. 7. 5' Eftm.	3 56
L. 8	Ingeborg	11 0	☾ fjernest Jorden	4 54

Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden. 2' Række, Joh. 15, 1—17.

S. 9	18 S. e. Trin.	O. F.	Dionysius	6 4
M. 10	Gereon	12 14		7 20
Ti. 11	Fred. 4 Fødſ.	1 30	Maximilian	8 25
O. 12	Pr. Frederik	2 46	Sol. op 6. 36' n. 5. 15'	9 19
T. 13	Angelus	4 3	Tusmørket varer 42'	10 5
F. 14	Calixtus	5 23		10 44
L. 15	Hedevig	N. E.	● n. M. 1. 37' Eftm.	11 19

Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2' Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S. 16	19 S. e. Trin.	4 46	Gallus	11 57
M. 17	Florentinus	5 12		0 16
Ti. 18	**Flyttedag**	5 51	Luk. Evang.	0 55
O. 19	Balthaſar	6 46	Sol. op 6. 51' n. 4. 58' Tusmørket varer 43'	1 37
T. 20	Felicianus	7 59	☾ nærmest Jorden	2 23
F. 21	11000 Jomfr.	9 23		3 13
L. 22	Cordula	10 51	◐ f. Kv. 10. 9' Form.	4 14

Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14. 2' Række, Matth. 21, 28—44.

S. 23	20 S. e. Trin.	N. F.	Søren	5 27
M. 24	Proclus	12 21		6 53
Ti. 25	Crispinus	1 48	Sol. op 7. 5' n. 4. 41'	8 9
O. 26	Amandus	3 11	Tusmørket varer 44'	9 11
T. 27	Pr. **Valdemar**	4 34	Sem Venus ſkinner stærkest	10 1
F. 28	Caroline	5 57	Simon og Judas Mar. Soph. Frederikke	10 42
L. 29	Narcissus	O. E.	○ f. M. 1. 18' Eftm.	11 19

Den kongelige Mand, Joh. 4, 46—53. 2' Række, Joh. 4, 34—42.

S. 30	21 S. e. Trin.	4 23	Louiſe Charl. Abſalon	11 56
M. 31	**Krprſ. Louiſe**	4 55	Reformat. Beg.	0 14

November
eller **Slagtemaaned.** 30 Dage. 1898.

		O. E.		Højv.
Ti. 1	Alle Helgen	5 37	Sol. op 7. 20' n. 4. 26'	0 50
O. 2	Alle Sjæle	6 31	Tusmørket varer 45'	1 26
T. 3	Hubertus	7 34		2 3
F. 4	Otto	8 45	☾ fjernest Jorden	2 43
L. 5	Malachias	9 57		3 25

Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12. 2' Række, Matth. 5, 13—16.

S. 6	22 S. e. Trin.	11 11	Leonhardus	4 13
M. 7	Engelbrecht	O. F.	◑ f. Kv. 3. 28' Eftm.	5 10
Ti. 8	Claudius	12 25		6 17
O. 9	Theodor	1 40	Sol. op 7. 35' n. 4. 12'	7 24
T. 10	Luther	2 57	Tusmørket varer 46'	8 29
F. 11	**Morten Bisp**	4 19		9 24
L. 12	Torkild	5 45		10 12

Skattens Mønt, Matth. 22, 15—22. 2' Række, Mark. 12, 41 til Enden.

S. 13	23 S. e. Trin.	7 13	Arcadius	10 57
M. 14	Frederik	N. E.	● n. M. 1. 21' Form.	11 40
Ti. 15	Leopold	4 35	Sol. op 7. 49' n. 4. 0'	0 1
O. 16	Othenius	5 45	Tusmørket varer 48'	0 45
T. 17	Anianus	7 8	☾ nærmest Jorden	1 31
F. 18	Hesychius	8 38		2 16
L. 19	Elisabeth	10 8		3 4

Den blodsottige Kvinde, Matth. 9, 18—26. 2' Række, Joh. 5, 17—29.

S. 20	24 S. e. Trin.	11 35	Volkmarus	3 57
M. 21	Mariæ Ofr.	N. F.	◐ f. Kv. 6. 5' Eftm.	5 0
Ti. 22	Fred. Ferdin.	1 0	Cecilia	6 12
O. 23	Clemens	2 22	Sol. op 8. 3' n. 3. 49'	7 28
T. 24	Chrysogonus	3 42	Tusmørket varer 49'	8 35
F. 25	Catharina	5 2		9 31
L. 26	Conradus	6 21		10 18

Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række, Luk. 4, 16—30.

S. 27	1 S. i Advent	7 36	Facundus	10 59
M. 28	Soph. Magdl.	O. E.	○ f. M. 5. 39' Form.	11 39
Ti. 29	Saturninus	4 22	Andreas	12 16
O. 30	Chr. 6 Fødsl.	5 22	Sol. op 8. 16' n. 3 41'	0 34
			Tusmørket varer 51'	

December
eller **Kristmaaned.** 31 Dage. 1898.

		O. E.		Højv.
T. 1	Arnold	6 31		1 9
F. 2	Bibiana	7 42	☾ fjernest Jorden	1 45
L. 3	Svend	8 55	Merkur størst ø. Elongation	2 19

Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36. 2' Række, Matth. 25, 1—13.

S. 4	2 S. i Advent	10 8	Barbara. Charl. Fred.	2 54
M. 5	Sabina	11 22		3 32
Ti. 6	Nikolaus	O. F.	◐ s. Kv. 11. 6' Form	4 17
O. 7	Agathon	12 36	Sol. op 8. 27' n. 3. 36'	5 10
T. 8	Mariæ Undf.	1 53	Tusmørket varer 52'	6 14
F. 9	Rudolph	3 13		7 27
L. 10	Judith	4 40		8 40

Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10. 2' Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S. 11	3 S. i Advent	6 6	Damasus	9 45
M. 12	Epimachus	7 32		10 39
Ti. 13	Lucia	N E.	● n M. 12. 43' Eftm.	11 29
O. 14	Tamperdag	4 39	Crispus Sol op 8. 35' n. 3. 34' Tusmørket varer 53' ☾ nærmest Jorden	12 18
T. 15	Nikatius	6 11	Neptun i Oppos. m. Solen	0 40
F. 16	Lazarus	7 45		1 24
L. 17	Albina	9 17		2 7

Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28. 2' Række, Joh. 3, 22 til Enden.

S. 18	4 S. i Advent	10 45	Lovise	2 49
M. 19	Nemesius	N. F.		3 33
Ti. 20	Abraham	12 9	◑ f. Kv. 4. 22' Form.	4 23
O. 21	Thomas	1 31	Sol. op 8. 41' n. 3. 36' Tusmørket varer 53'	5 22
T. 22	Japetus	2 51	Solhverv, korteste Dag	6 33
F. 23	Torlacus	4 10	Vinter begynder	7 50
L. 24	Adam	5 25		9 0

Kristi Fødsel, Luk. 2, 1—14. 2' Række, Joh. 1, 1—14.

S. 25	**Juledag**	6 35		9 56
M. 26	**St. Stephan**	7 34		10 43
Ti. 27	Joh. Evang.	8 21	Maaneform. Kl. 10. 48' Eftm.	11 24
O. 28	Børnedag	O. E.	Sol op 8. 42' n. 3. 41' Tusmørket varer 53' ○ f. M. 12. 39' Form.	12 2
T. 29	Noah	5 29	☾ fjernest Jorden	0 19
F. 30	David	6 43		0 53
L. 31	Sylvester	7 55	**Solen nærmest Jorden**	1 24

Kronologisk Markedsfortegnelse for 1898.

(Sluttet 24. Juni 1897.)

Januar.

3. *Holstebro.*
4. *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Kolding.*
5. *Viborg,*
- *Ny Løgten.*
6 *Bjerringbro,*
- *Randers (2).*
7. *Esbjerg.*
8. *Aarhus.*
10. *V.Brøndersl.,*
- *Skanderborg.*
11. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Horsens.*
12. *Helsinge,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Vejle.*
13. *Skjørping,*
- *Fredericia.*
14. *Hobro,*
- *Esbjerg,*
- *Holsted.*
18. *Aalborg.*
19. *Næstved.*
21. *Esbjerg.*
25. *Aalborg.*
27. *Hammel.*
28. *Esbjerg.*
29. *Frederikssund.*

Februar.

1. *Hjørring,*
- *Aalborg.*
2. *N. Sundby,*
- *Ny Løgten.*
3. *Aalborg,*
- *Bjerringbro.*
4. *Frederiksværk,*
- *Hurup,*
- *Esbjerg.*
5. *Thisted.*
7. *Nykb. (p. M.).*
8. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Ebeltoft.*
9. *Viborg.*
10. *Faaborg,*
- *Nimtofte.*
11. *Randers (2),*
- *Esbjerg.*
12. *Lemvig.*
14. *Skjelskør,*
- *Bogense,*
- *V.Brøndersl.,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
15. *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Skanderborg,*
- *Ringkjøbing.*
16. *Næstved,*
- *Middelfart,*
- *Kolind,*
- *Horsens,*
- *Varde.*
17. *Skjørping,*
- *Vejle,*
- *Ribe.*
18. *Hobro,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Esbjærg.*
19. *Aarup,*
- *Silkeborg.*
21. *Odense,*
- *Allingaabro,*
- *Aarhus.*
22. *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
23. *Horsens.*
24. *Helsingør,*
- *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
25. *Kolding,*
- *Esbjerg.*
26. *Frederikssund,*
- *Randers.*
28. *Assens,*
- *Aarhus.*

Marts.

1. *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
2. *Hvalsø,*
- *Skjelskør,*
- *Svendborg,*
- *Mariager,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens.*
3. *Korsør,*
- *Odense,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle.*
4. *Roskilde,*
- *Kjerteminde,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
5. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
7. *V.Brøndersl.,*
- *Thisted.*
8. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Saxkjøbing,*
- *Faaborg,*
- *Aalborg,*
- *Nykb. (p. M.).*
9. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Skive.*
10. *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Nibe,*
- *Holstebro.*
11. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Esbjerg,*
- *Varde.*
12. *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia,*
12. *Herning,*
- *Ribe.*
14. *N. Sundby,*
- *Aarhus.*
15. *Storeheddinge,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Thirstrup,*
- *Skanderborg.*
16. *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Grenaa,*
- *Horsens.*
17. *Haarlev,*
- *Skjørping,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*
18. *Roskilde,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hobro,*
- *Rønde,*
- *Kolding,*
- *Skjern,*
- *Esbjerg.*
19. *Kjøbenhavn,*
- *Kjerteminde,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*
21. *Stege,*
- *Aarhus.*
22. *Ringsted,*
- *Saxkjøbing,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
23. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Aalestrup,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro.*
24. *Haslev,*
- *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Viborg,*
- *Vejle.*
25. *Sorø,*

25. *Nyborg,*
- *Hassing,*
- *Hadsten,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
26. *Faaborg,*
- *Hjørring,*
- *Randers.*
28. *Brobyværk,*
- *Ø. Vraa,*
- *Bjerget,*
- *Aarhus,*
- *Give.*
29. *Fakse,*
- *Skjelskør,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Varde.*
30. *Frederikssund.*
- *Svendborg,*
- *Kolind,*
- *Horsens.*
31. *Tranebjerg,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *Hjallerup,*
- *Odder,*
- *Vejle.*

April.

1. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Rudkjøbing,*
- *Ø.Svendstrup,*
- *Allingaabro,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
2. *Ringe,*
- *Løgstør,*
- *Silkeborg,*
- *Fredericia.*
4. *Jyderup,*
- *Assens,*
- *Vorbasse.*
5. *Frederiksv.,*
- *Fuglebjærg,*
- *Slangerup,*
- *Storehedd.,*
- *Vordingborg,*
- *Rødby,*
5. *Aabybro,*
- *Aalborg.*
6. *Ruds-Vedby,*
- *Hadsund,*
- *Kjellerup,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
12. *Farum,*
- *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Vilsund,*
- *Bjerringbro,*
- *Aarhus.*
- *Herning,*
- *Holsted.*
13. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøye,*
- *Skjelskør,*
- *Middelfart,*
- *Løkken,*
- *Skjørping,*
- *Thisted,*
- *Horsens.*
- *Dalager.*
14. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Skamby,*
- *Thiese,*
- *Vejle.*
15. *Helsingør,*
- *Sorø,*
- *Hesselager,*
- *Skals,*
- *Hobro,*
- *N. Snede,*
- *Esbjerg.*
16. *Læsø,*
- *Viborg,*
- *Kolding.*
18. *Hørsholm,*
- *V.-Brøndersl.,*
19. *Græsted,*
- *Glamsbjerg,*
- *Aalborg,*
- *Hvidbjerg,*
- *Glæsborg,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*
20. *Næstved,*
- *Frederikshavn,*
20. *Selde,*
- *Sjelbro,*
- *Bækmarksbro,*
- *Aalbæk Mølle.*
21. *Aalestrup.*
22. *Koldby,*
- *Esbjerg.*
23. *N. Sundby,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*
25. *Frederikssund,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Ny Soelbjerg Kro,*
- *Varde.*
26. *Uggerløse,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Hadsten,*
- *Uldum,*
- *Ribe.*
27. *Veksø,*
- *Nibe,*
- *Hammel,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*
- *Vejen.*
28. *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Randbøl,*
- *Ringkjøbing.*
29. *Give,*
- *Haderup,*
- *Esbjerg.*
30. *Aarup,*
- *Viborg,*
- *Hornsyld,*
- *Foldingbro.*

Maj.

2. *Sindal,*
- *Gjeılev,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro,*
- *Tarm.*
3. *Aalborg,*
- *Ans,*
- *Allingaabro,*
- *Vejle,*
- *Vinderup,*
- *Ribe.*
4. *Ny Løgten,*
- *Fredericia,*
- *Struer.*
5. *Bjerringbro,*
- *Esbjerg.*
7. *Randers,*
- *Brædstrup,*
- *Kolding,*
- *Holstebro,*
- *Ansager.*
9. *Hvalsø,*
- *V. Brøndersl.*
- *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Kjellerup,*
- *Aarhus,*
- *Vamdrup,*
- *Varde.*
10. *Præstø,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Silkeborg,*
- *Tørring,*
- *Ribe.*
11. *Haslev,*
- *Odense,*
- *Hvalpsund,*
- *Trustrup.*
- *Truust,*
- *Vrads,*
- *Kibæk St.*
12. *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Thorup Pakh.*
13. *Frederiksborg,*
- *Roskilde,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Esbjerg.*
14. *Storehedd.,*
- *Jellinge,*
- *Herning.*
16. *Slangerup,*
- *Sorø.*
17. *Asnæs,*
- *Ringsted,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Sjelbro.*
- *Ry,*
- *Ribe.*

18. Næstved,
- Svendborg,
- Ulstrup St.,
- Skanderborg,
- Foldingbro.
20. Kjøge,
- Hammel.
- Esbjerg.
21. Viborg,
- Kolding.
23. Skjelskør.
24. Aalborg.
27. Marstal,
- Esbjerg.
31. Vordingborg,
- Ringe,
- Hjørring,
- Aalborg.

Juni.

1. Hjallerup (2),
- Ny Løgten.
2. Bjerringbro.
3. Hurup,
- Esbjerg.
4. Thisted.
6. Nykb. (p. M.).
7. Nykb. (p. S.),
- Aalborg,
- Skive,
- Give.
8. Helsinge,
- Silkeborg,
- Lemvig.
9. Skjørping,
- Skanderborg,
- Holstebro.
10. Hobro,
- Horsens (2),
- Ringkjøbing,
- Esbjerg.
11. Varde.
13. Maribo,
- Kjerteminde,
- V. Brøndersl.,
- Vejle,
- Ribe.
14. Korsør,
- Præstø,
- Aalborg.
15. Kallundb. (3),
- Næstved.
16. Holbæk,
16. Kolind.
17. Slangerup,
- Rudkjøbing,
- Esbjerg.
18. Kjøbenhavn,
- Faaborg,
- Grindsted.
20. Randers (2),
- Vejen.
21. Aalborg.
22. Ebeltoft.
23. Skjelskør (2),
- Hjørring,
- Knudstrup,
24. Assens,
- Ø. Svenstrup,
- Herning,
- Esbjerg.
25. Frederiksborg,
- Ringsted,
- Øsløs,
- Viborg,
- Videbæk.
27. Stubbekjøbing,
- Ulstrup (Hornum St.).
28. Aalborg,
29. Sorø,
- Nyborg,
- Skjørping.
30. Bogense,
- Grenaa,
- Hobro.

Juli.

1. Rødby,
- Randers (2),
- Esbjerg.
4. Aarhus.
5. Frederiksværk,
- Vordingborg,
- Middelfart,
- Aalborg,
- Salten.
6. Odense,
- Ny Løgten,
- Silkeborg.
7. Bjerringbro,
- Skanderborg.
8. Slagelse (2),
- Sakskjøbing,
- Fredericia.
9. Kolding.
11. V. Brøndersl.
12. Præstø,
- Aalborg,
- Mariager.
13. Svendborg,
14. Ærøskjøb.
15. Frederikssund.
19. Nykb. (p. F.),
- Aalborg.
20. Næstved,
- Løgstør,
- Kolind.
21. Fjerritslev,
- Tørring.
22. Helsingør,
- Vilsund,
- Allingaabro.
23. Nykb. (p. M.),
- Brædstrup.
25. Skive (2).
26. Roskilde,
- Aalborg.
27. Havndal,
- Holstebro.
28. Odder,
- Ringkjøbing.
29. Hammel,
- Skjern.
30. Kjøge,
- Brande.

Avgust.

1. Varde.
2. Aalborg,
- Ribe.
3. Ny Løgten,
- Vorbasse.
4. Bjerringbro.
8. V. Brøndersl.
9. Præstø,
- Aalborg.
12. Hobro.
16. Aalborg.
17. Næstved.
19. Trustrup.
23. Aalborg.
29. Lemvig.
30. Aalborg,
- Ramme.
31. Ulfkjær.

September.

1. Frederiksværk,
1. Bjerringbro,
- Dalager.
2. Herning (2).
3. Kjøbenhavn,
- Ribe.
5. Hvalsø,
- V. Brøndersl.,
- Hurup,
- Hadsten.
6. Aalborg,
- Aars,
- Allingaabro.
7. Hadsund,
- Thisted,
- Ny Løgten.
8. Randers (2).
9. Give.
10. Læsø,
- Skive,
- Grindsted.
12. Nibe,
- Holstebro (2)
13. Præstø,
- Flauenskjold,
- Aalborg.
14. Sorø,
- V. Hassing,
- Kolind,
- Skanderborg,
- Tarm,
- Vejen.
15. Kjøge,
- Egeskov,
- Aabybro,
- Aalestrup,
- Varde (2).
16. Haslev,
- Roskilde,
- Vordingborg,
- Skræm,
- Odder,
- Bække.
17. Tversted,
- Løgstør,
- Kolding.
19. Ulstrup (Hornum St.),
- Thorup Pakh.
20. Asnæs,
- Tudse,
- Nysted,
- Aalborg,
- Stoholm,
- Ulstrup St.,

20. *Rønde.*
21. *Næstved,*
- *Skjelskør,*
- *Assens,*
- *Sæby,*
- *Skjørping,*
- *Ebeltoft,*
- *Vrads.*
22. *Ringsted,*
- *Middelfart,*
- *Løkkensvejkro.*
- *Selde,*
- *Hobro (2),*
- *Vamdrup.*
23. *Sindal,*
- *Ans,*
- *Thirstrup.*
24. *Hjørring,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Skals,*
- *Brande.*
26. *Sorø,*
- *Viborg (2),*
- *Høver Kro.*
27. *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Jellinge.*
28. *Agersted,*
- *Bjerget,*
- *Kjellerup,*
- *Hornsyld.*
29. *Jetsmark,*
- *Koldby,*
- *Glæsborg,*
- *Silkeborg,*
- *Uldum.*
30. *Marstal,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Havndal,*
- *Horsens.*

Oktober.

1. *Sakskjøbing,*
- *Randers,*
- *Vejle.*
3. *Aars,*
- *Hals,*
- *Hvidbjerg,*
- *Skive.*
4. *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Faaborg,*
- *Aalbæk,*
- *Aalborg,*
- *Nibe,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*
5. *Skibby,*
- *Odense,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
- *Tørring,*
- *Bækmarksbro,*
- *Vinderup.*
6. *Ruds-Vedby,*
- *Tranebjerg,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hjallerup,*
- *Bjerringbro,*
- *Mariager,*
- *Holstebro (2)*
7. *Aakirkeby,*
- *Fuglebjerg,*
- *Glamsbjerg,*
- *Løkken,*
- *N. Sundby,*
- *Gjerlev,*
- *Fredericia.*
8. *Hvalpsund,*
- *Herning.*
10. *Jyderup,*
- *V. Brønderslev,*
- *Ø. Vraa,*
- *Ringkjøbing.*
- *Aalbæk Mølle.*
11. *Nykb. (p. S.),*
- *Præstø,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Fjerritslev,*
- *Tarm,*
- *Ribe.*
12. *Helsinge,*
- *Sorø,*
- *Stege (2),*
- *Svendborg,*
- *Trustrup,*
- *Varde (2).*
13. *Græsted,*
- *Kappendrup,*
- *Hadsten.*
14. *Farum,*
- *Nyborg,*
- *Nykb. (p. M.)*
14. *Allingaabro,*
- *Thorup Pakh.,*
- *Kolding.*
15. *Storehedd.,*
- *Kjerteminde,*
- *Hjørring,*
- *Thisted,*
- *Hammel.*
17. *Løgstør,*
- *Mørke.*
18. *Holbæk,*
- *Rødby,*
- *Sindal,*
- *Aalborg,*
- *N. Sundby,*
- *Aarhus,*
- *Ribe.*
19. *Næstved,*
- *Brobyværk,*
- *Aalborg,*
- *Nimtofte,*
- *Ry.*
20. *Frederikssund,*
- *Haarlev,*
- *Skjørping,*
- *Kjellerup,*
- *Ulfkjær,*
- *Foldingbro.*
21. *Ringsted,*
- *Vordingborg,*
- *Hobro,*
- *Brædstrup,*
- *Kolding,*
- *Haderup.*
22. *Helsingør,*
- *Viborg,*
- *Høver Kro,*
- *Videbæk.*
24. *Hesselager,*
- *Ny Soelbjeg Kro,*
- *Silkeborg,*
- *S. Omme.*
25. *Skjelskør,*
- *Nakskov,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Ribe.*
26. *Frederiksh.,*
- *Horsens,*
- *Ølgod.*
27. *Fakse,*
- *Hjallerup,*
- *Sjelbro,*
27. *Give.*
28. *Stubbekjøbing,*
- *Vejle,*
- *Esbjerg.*
29. *Hørsholm,*
- *Maribo,*
- *Aarup,*
- *Randers.*
31. *Kjøge,*
- *Bording St.*

November.

1. *Roskilde,*
- *Aalborg,*
- *Ribe.*
2. *Frederiksborg,*
- *Nysted,*
- *Ny Løgten,*
- *N. Snede.*
3. *Korsør,*
- *Middelfart,*
- *Bjerringbro.*
4. *Veksø,*
- *Svendborg,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
5. *Kjøbenhavn,*
- *Sorø,*
- *Faaborg,*
- *Struer.*
7. *Haslev,*
- *Sakskjøbing,*
- *Assens,*
- *Nibe.*
8. *Præstø,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Grenaa,*
- *Kibæk,*
- *Ribe.*
9. *Slagelse (2),*
- *Sorø,*
- *Odense,*
- *Flauenkjold,*
- *Mariager.*
10. *Uggerløse,*
- *Ringe,*
- *Skjørping.*
11. *Nykb. (p. F.),*
- *Nyborg,*
- *Hobro,*

11. *Kolding,*
- *Esbjerg.*
12. *Rudkjøbing,*
- *Randers.*
14. *Hvalsø,*
- *V.Brøndersl.,*
- *Thim.*
15. *Skjelskør,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Odder.*
16. *Næstved,*
- *Kolind,*
- *Holsted.*
17. *Hjallerup,*
- *Skive.*
18. *Vordingborg,*
- *Fredericia,*
18. *Lemvig,*
- *Esbjerg.*
19. *Ringsted,*
- *Give,*
- *Holstebro.*
21. *Løgstør.*
22. *Aalborg,*
- *Aalestrup,*
- *Ansager.*
23. *Kjerteminde,*
- *Rønde,*
- *Varde.*
24. *Svendborg,*
- *Havndal,*
- *Silkeborg.*
25. *Truust,*
- *Esbjerg.*
26. *Holbæk,*
26. *Viborg.*
29. *Slangerup,*
- *Aalborg.*

December.

1. *Bjerringbro.*
2. *Esbjerg.*
3. *Frederiksværk,*
5. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Hammel.*
6. *Frederikssund,*
- *Aalborg.*
7. *Ny Løgten.*
8. *Skjørping.*
9. *Hobro,*
- *Esbjerg.*
12. *V. Brøndersl.*
13. *Præstø,*
13. *Aalborg.*
14. *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Herning.*
16. *Skjelskør,*
- *Randers,*
- *Esbjerg.*
17. *Viborg,*
- *Aarhus.*
20. *Bogense,*
- *Aalborg.*
21. *Næstved,*
- *Odense.*
22. *Kolind.*
23. *Silkeborg,*
- *Esbjerg.*
27. *Aalborg.*
30. *Esbjerg.*

---

2. Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1898 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 24. Juni 1897.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Aakirkeby, 1 April og 7 Oktbr. Heste, Kvæg og andre Kreaturer. **Asnæs,** 17 Maj og 20 Septbr. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift. **Farum,** 12 April og 14 Oktbr. Heste og Kvæg. **Faxe,** 29 Marts og 27 Oktbr. Kreaturer. **Frederiksborg** eller **Hillerød,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredje Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 13 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 2 Novbr. Kreaturer. **Frederikssund,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 29 Jan., 26 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 15 Juli, 20 Oktbr. og 6 Decbr. Heste og Kvæg. **Frederiksværk,** 4 Febr., 5 April, 5 Juli, 1 Septbr. og 3 Decbr. Heste og Kvæg. **Fuglebjærg,** 5 April og 7 Oktbr. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber. **Græsted,** 19 April og 13 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter. **Haarlev** Jærnbanestat., 17 Marts og 20 Oktbr. Heste og Kreaturer. **Haslev** Jærnbanestat., 24 Marts, 11 Maj, 16 Septbr. og 7 Novbr. Kreaturer. **Helsinge,** 12 Jan., 13 April, 8 Juni og 12 Oktbr. Kreaturer og Landbrugsgenstande. **Helsingør,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, 24 Febr., 15 April, 22 Juli og 22 Oktbr. Kreaturer. **Hillerød,** se Frederiksborg. **Holbæk,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer (i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedagen den næste Tirsdag); 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 16 Juni Heste, Kvæg og Skovbovarer; 18 Oktbr. Kvæg; 26 Novbr. Kreaturer. **Hvalsø** Jærnbanestation, 2 Marts, 9 Maj, 5 Septbr.

og 14 Novbr. Kreaturer. **Hørsholm,** 18 April og 29 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter. **Jyderup** Jærnbanestation, 4 April og 10 Oktbr. Heste og Kvæg. **Kallundborg,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer, i Marts og Juni særlig Heste. 15 til 17 Juni Uld. **Kjøbenhavn,** Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 19 Marts, 18 Juni, 3 Septbr. og 5 Novbr. Heste. **Kjøge,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 20 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 30 Juli, 15 Septbr. og 31 Oktbr. Kreaturer. **Korsør,** Torvedag hver Mandag og Torsdag. 3 Marts, 14 Juni og 3 Novbr. Heste og Kvæg. **Nykjøbing,** anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 11 Oktbr. Heste og Kvæg. **Næstved,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tredie Onsdag i hver Maaned Heste, Kvæg og Kreaturer. **Præstø,** anden Tirsdag i hver Maaned Heste, Kvæg, Faar og Svin. **Ringsted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April og 17 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 22 Septbr. Kreaturer; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kvæg. **Roskilde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; 4 og 18 Marts og 1 April Heste og Kvæg; 13 Maj Kreaturer; 26 Juli Heste og Kvæg; 16 Septbr. og 1 Novbr. Kreaturer. **Ruds-Vedby,** 6 April og 6 Oktbr. Kreaturer. **Rønne,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. **Skibby,** 11 Marts og 5 Oktbr. Kreaturer. **Skjelskør,** Torvedag hver Fredag; 14 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Septbr. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Oktbr., 15 Novbr. og 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Slagelse,** første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer; 10 og 24 Marts, 14 April, 10 Maj, 8 og 9 Juli, 4 Oktbr. samt 9 og 10 Novbr. Heste og Kvæg. **Slangerup,** 5 April, 16 Maj og 17 Juni Kreaturer; 29 Novbr. Heste og Kvæg. **Sorø,** 14 Septbr., 12 Oktbr., 9 Novbr. og 14 Decbr. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer; 11 og 25 Marts samt 15 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 29 Juni Kreaturer; 26 Septbr. Heste og Kvæg; 5 Novbr. Kreaturer. **Stege,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 21 Marts, 12 og 13 Oktbr. Heste og Kvæg. **Storeheddinge,** 1 og 15 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 14 Maj og 15 Oktbr. Heste. **Tranebjerg p. Samsø,** 31 Marts og 6 Oktbr. Kreaturer. **Tudse,** 20 Septbr. Gaasemarked. **Uggerløse Kro,** 26 April og 10 Novbr. Heste og Kvæg. **Veksø,** 27 April og 4 Novbr. Heste og Kvæg. **Vordingborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 1 Marts, 5 April og 31 Maj Heste og Kvæg; 5 Juli Kreaturer; 16 Septbr. Heste; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 18 Novbr. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 1, 15 og 29 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Oktbr. Heste. **Nakskov,** hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer; 24 Febr., 10 og 24 Marts, 4 og 25 Oktbr. samt 8 Novbr. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer. **Nykjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 28 April,

19 Juli, 6 Oktbr. og 11 Novbr. Heste og Kvæg. **Nysted,** 31 Marts, 14 April og 20 Septbr. Heste og Kvæg; 2 Novbr. Heste. **Rødby,** hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 22 Febr. og 5 April Heste og Kvæg; 1 Juli og 18 Oktbr. Kreaturer; 15 Novbr. Heste og Kvæg. **Sakskjøbing,** Torvedag hver Lørdag; 8 og 22 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 1 Oktbr. Kreaturer; 7 Novbr. Heste og Kvæg. **Stubbekjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 27 Juni og 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 19 Febr. og 30 April Heste og Kvæg; 29 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Assens,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 28 Febr., 4 April, 17 Maj, 24 Juni og 21 Septbr. Heste og Kvæg; 7 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Bogense,** Torvedag hver Torsdag; første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med levende Kreaturer. 14 Febr. Heste; 10 og 22 Marts samt 10 Maj Heste og Kvæg; 30 Juni Heste; 27 Septbr. Heste og Kvæg; 8 Novbr. Kvæg og Faar; 20 Decbr. Kreaturer. **Glamsbjerg,** 19 April Heste og Kvæg; 7 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Kappendrup,** 13 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Kjerteminde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 4 Marts Heste; 19 Marts Heste og Kvæg; 13 Juni Heste; 15 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 23 Novbr. Heste og Kvæg. **Middelfart,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; første Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 16 Febr., 11 og 31 Marts, 13 April, 5 Juli og 22 Septbr. Heste og Kvæg; 3 Novbr. Kvæg og Faar. **Odense,** Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag; første og tredie Mandag i hver Maaned samt fjerde Mandag i April, anden Mandag i Maj, fjerde Mandag i Septbr. og anden Mandag i Oktbr. (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med levende Kreaturer; 21 Febr. Heste; 3, 15 og 29 Marts, 11 Maj og 6 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 5 Oktbr. og 9 Novbr. Heste, Kvæg og Faar; 21 Decbr. Kreaturer. **Skamby,** 14 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 28 Marts Heste og Kvæg; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Egeskov,** 15 Septbr. Heste og Kvæg. **Faaborg,** Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og August, med levende Kreaturer. 10 Febr. Heste; 8 og 26 Marts Heste og Kvæg; 18 Juni Heste; 4 Oktbr. Kvæg og Faar; 5 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hesselager,** 15 April Heste og Kvæg; 24 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Marstal,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 27 Maj og 30 Septbr. Kreaturer. **Nyborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første, tredje og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaned fra 1 Oktbr. til 1 Maj med levende Kreaturer; 12 og 25 Marts Heste og Kvæg; 29 Juni Heste; 14 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Novbr. Kvæg og Faar. **Ringe,** 2 April og 31 Maj Heste og Kvæg; 10 Novbr. Kvæg og Faar. **Rudkjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 1 April Heste og Kvæg; 17 Juni Heste;

12 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Svendborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden og fierde Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 2 Marts Heste; 16 og 30 Marts, 18 Maj og 13 Juli Heste og Kvæg; 12 Oktbr. og 4 Novbr. Heste, Kvæg og Faar; 24 Novbr. Heste og Kvæg. **Ærøskjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 18 Marts og 14 Juli Heste og Kvæg; 6 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 4 Oktbr. Kreaturer. **Agersted,** 28 Septbr. Kvæg og Faar. **Blokhus,** 11 Marts Heste og Kvæg. **Flauenskjold,** 12 April Kreaturer; 13 Septbr. og 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Frederikshavn,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Oktbr. til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer; 20 April Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 26 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hjallerup,** 31 Marts Heste og Kvæg; 28 April Kreaturer; 1 og 2 Juni Heste; 6 og 27 Oktbr. samt 17 Novbr. Kvæg og Faar. **Hjørring,** Torvedag hver Lørdag, i Novbr. og Decbr. tillige hver Onsdag; anden Lørdag i Marts, April, Maj og Juni samt hver Lørdag fra Oktbr. til Jul med levende Kreaturer; 1 Febr. Heste; 12 og 26 Marts Heste og Kvæg; 31 Maj og 23 Juni Heste; 24 Septbr. og 15 Oktbr. Kvæg og Faar. **Jetsmark,** 29 Septbr. Kvæg og Faar. **Læsø,** 16 April Kreaturer; 10 Septbr. Kvæg og Faar. **Løkken,** 13 April Kreaturer; 7 Oktbr. Kvæg og Faar. **Løkkensvej Kro,** 22 Septbr. Kvæg og Faar. **Sindal,** 2 Maj Kreaturer; 23 Septbr. og 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skræm,** 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Sæby,** Torvedag hver Lørdag. 29 Marts Heste og Kvæg; 21 Septbr. og 11 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thise,** 14 April Kreaturer. **Tversted,** 17 Septbr. Kvæg og Faar. **Vesterbrønderslev,** første Mandag i Septbr. Marked med Heste, Kvæg og Faar; anden Mandag i de øvrige elleve Maaneder Marked med Kreaturer (i Marts dog første Mandag og i April tredje Mandag). **Øster Svenstrup,** 1 April Kreaturer; 24 Juni Heste. **Øster Vraa,** 28 Marts og 10 Oktbr. Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 5 April Kreaturer; 15 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Aalborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin; 3 Febr. og 15 Marts Heste; 20 Septbr. og 19 Oktbr. Kvæg og Faar; 14 Decbr. Heste og Kvæg. **Aars,** 15 Febr. og 12 April Kreaturer; 6 Septbr., 3 Oktbr. og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Hadsund,** 6 April og 9 Maj Kreaturer; 7 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hals,** 3 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hvalpsund,** 11 Maj Kreaturer; 8 Oktbr. Kvæg og Faar. **Løgstør,** Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 2 April Kreaturer; 20 Juli, 17 Septbr., 17 Oktbr. og 21 Novbr. Kvæg og Faar. **Nibe,** Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredje Mandag i hver Maaned med levende Kreaturer; 10 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 12 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 4 Oktbr. og 7 Novbr. Kvæg og Faar. **Nørre Sundby,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktbr. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer; 2 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 23 April

Kreaturer; 7 og 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skjørping,** 13 Jan., 17 Febr. og 17 Marts Heste og Kvæg; 13 April og 12 Maj Kreaturer; 9 og 29 Juni Heste og Kvæg; 21 Septbr., 20 Oktbr., 10 Novbr. og 8 Decbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup** (Hornum Station), 12 Jan. Kreaturer; 16 Marts Heste og Kvæg; 27 Juni Kvæg og Heste; 19 Septbr. og 5 Decbr. Kvæg og Faar. **Vester Hassing,** 25 Marts Kreaturer; 14 Septbr. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjergets Kro, 28 Marts Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Fjerritslev,** 5 Marts Heste og Kvæg; 21 Juli Kvæg og Faar; 11 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hurup,** 4 Febr. Heste og Kvæg; 3 Juni Heste; 5 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hvidbjerg,** 19 April Kreaturer; 3 Oktbr. Kvæg og Faar. **Koldby,** 22 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Nykjøbing,** Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med levende Kreaturer; 7 Febr. Heste og Kvæg; 8 Marts Heste; 25 April Kreaturer; 6 Juni Heste; 23 Juli og 24 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Thisted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 5 Febr. og 7 Marts Heste; 13 April og 9 Maj Kreaturer; 4 Juni Heste og Uld; 7 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 30 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 15 Oktbr. Kvæg, Faar og Uld (forhen store Onsdag). **Vilsund,** 12 April Kreaturer; 22 Juli Kvæg og Faar. **Ousløs,** 25 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aalestrup, 23 Marts Heste og Kvæg; 21 April Kreaturer; 15 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 22 Novbr. Kvæg og Faar. **Aus,** 3 Maj Kreaturer; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Bjerringbro,** første Torsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer (hvis Helligdag, Søgnedagen derefter). **Kjellerup,** 6 April og 9 Maj Kreaturer; 28 Septbr. og 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Knudstrup,** 23 Juni Kreaturer. **Selde,** 20 April Kreaturer; 22 Septbr. Kvæg og Faar. **Skals,** 15 April Kreaturer; 24 Septbr. Kvæg og Faar. **Skive,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 4 Jan., 8 Febr. og 9 Marts Heste og Kvæg; 26 April og 12 Maj Kreaturer; 7 Juni Heste; 25 og 26 Juli og 10 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 3 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 17 Novbr. Kvæg og Faar. **Stoholm,** 17 Maj Kreaturer; 20 Septbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup Station,** 18 Maj Kreaturer; 20 Septbr. Kvæg og Faar. **Viborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned (dog ikke Pinseløردag) og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer. 5 Jan. Heste; 9 Febr. Heste og Kvæg; 24 Marts, 16 og 30 April og 21 Maj Kreaturer; 25 Juni (Snapstingsmarked) Heste og Kvæg; 26 og 27 Septbr. (Toftemarked) Kvæg, Faar og Heste; 22 Oktbr. og 26 Novbr. Kvæg og Faar; 17 Decbr. Heste og Kvæg.

Randers Amt.

Allingaabro, 21 Febr. og 1 April Heste og Kvæg; 3 Maj Kreaturer; 22 Juli og 6 Septbr. Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Ebeltoft,** 8 Febr., 17 Marts og 22 Juni Heste og Kvæg; 21 Septbr. Kvæg og Faar. **Gjerlev,** 2 Maj Kreaturer; 7 Oktbr. Kvæg og Faar. **Glæsborg,** 19 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Grenaa,** Torvedag hver Lørdag; 16 Marts og 30 Juni Heste og Kvæg; 30 Septbr. og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Havndal,** 28 April Kreaturer; 27 Juli, 30 Septbr. og 24 Novbr. Kvæg og Faar.

Hobro, Torvedag hver Fredag; 14 Jan. Heste og Kvæg; 18 Febr. Kreaturer; 18 Marts Heste og Kvæg; 15 April og 13 Maj Kreaturer; 10 og 30 Juni Heste og Kvæg; 12 August Kvæg og Faar; 22 og 23 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 21 Oktbr. og 11 Novbr. Kvæg og Faar; 9 Decbr. Kvæg, Faar og Heste. **Kolind,** 16 Febr. Heste og Kvæg; 30 Marts, 10 Maj og 16 Juni Kreaturer; 20 Juli Heste, Kvæg og Faar; 14 Septbr. Kreaturer; 16 Novbr. Kvæg og Faar; 22 Decbr. Kreaturer. **Mariager,** Torvedag første og tredje Torsdag i hver Maaned med Kreaturer; 2 Marts og 12 Juli Kreaturer; 6 Oktbr. og 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Mørke,** 13 Maj Kreaturer; 17 Oktbr. Kvæg og Faar. **Nimtofte,** 10 Febr. Heste og Kvæg; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ny-Løgten,** første Onsdag i hver Maaned Kreaturer. **Randers,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 6 og 7 Jan., 11, 12 og 26 Febr., 5, 19 og 26 Marts Heste; 7 Maj Kreaturer; 20 og 21 Juni Uld; 1 og 2 Juli Heste; 8 og 9 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 1 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 29 Oktbr. Kvæg, Faar og Uld; 12 Novbr. Kvæg og Faar; 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Rønde,** 18 Marts Kreaturer; 20 Septbr. og 23 Novbr. Kvæg og Faar. **Sjelbro,** 4 Marts, 20 April og 17 Maj Kreaturer; 27 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thirstrup,** 15 Marts Heste og Kvæg; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Thorup Pakhus,** 12 Maj Kreaturer; 19 Septbr. Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Trustrup,** 11 Maj Kreaturer; 19 August og 12 Oktbr. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med levende Kreaturer; 8 Jan., 14, 21 og 28 Febr., 14, 21 og 28 Marts Heste; 12 April og 9 Maj Kreaturer; 4 Juli Heste og Kvæg; 18 Oktbr. Kvæg og Faar; 17 Decbr. Heste og Kvæg. **Brædstrup,** 7 Maj Kreaturer; 23 Juli og 21 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hadsten,** 25 Marts og 26 April Kreaturer; 5 Septbr. og 13 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hammel,** 27 Jan. Heste og Kvæg; 27 April og 20 Maj Kreaturer; 29 Juli, 15 Oktbr. og 5 Decbr. Kvæg og Faar. **Horsens,** Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredje Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Oktbr., Novbr. og Decbr. indtil Jul med levende Kreaturer. 11 Jan., 16 og 23 Febr., 2, 16, 23 og 30 Marts Heste; 13 April og 2 Maj Kreaturer; 10 og 11 Juni Heste og Kvæg; 30 Septbr. og 26 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hover Kro,** 23 Marts, 2 Maj og 26 Septbr. Kreaturer; 22 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ny Soelbjerg Kro,** 25 April Kreaturer; 24 Oktbr. Kvæg og Faar. **Nørre Snede,** 15 April Kreaturer; 2 Novbr. Kvæg og Faar. **Odder,** 24 Febr. og 31 Marts Heste og Kvæg; 28 April Kreaturer; 28 Juli Kvæg og Faar; 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 15 Novbr. Kvæg og Faar. **Ry,** 17 Maj Kreaturer; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Salten,** 5 Juli Heste og Kvæg. **Silkeborg,** Torvedag hver Lørdag. 19 Febr. og 19 Marts Heste og Kvæg; 2 April og 10 Maj Kreaturer; 8 Juni og 6 Juli Heste og Kvæg; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. 24 Oktbr. Kvæg og Faar; 24 Novbr. og 23 Decbr. Heste og Kvæg. **Skanderborg,** Torvedag hver Tirsdag; første Tirsdag i hver Maaned samt alle Tirsdage i Fasten og fra 1 Novbr. til Jul med levende Kreaturer; 10 Jan., 15 og 22 Febr., 1, 15, 22 og 29 Marts Heste; 18 Maj Kreaturer; 9 Juni og 7 Juli Heste og Kvæg; 14 Septbr. og 25 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Truust,** 11 Maj Kreaturer; 25 Novbr. Kvæg og Faar. **Tørring,** 10 Maj Kreaturer; 21 Juli og 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vrads,** 11 Maj Kreaturer; 21 Septbr. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 30 Juli og 24 Septbr. Kvæg og Faar. **Fredericia,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; 13 Jan. Heste; 12 Marts og 2 April Heste og Kvæg; 4 Maj Kreaturer; 8 Juli Heste og Kvæg; 7 Oktbr. og 18 Novbr. Kvæg og Faar **Give,** 28 Marts og 29 April Kreaturer; 7 Juni og 9 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 27 Oktbr. og 19 Novbr. Kvæ og Faar. **Hornsyld,** 30 April Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg og Faar **Jellinge,** 14 Maj Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg og Faar. **Kolding** Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned me Kreaturer; 4 Jan., 18 og 25 Febr., 4, 18 og 25 Marts og 1 Apri Heste; 16 og 28 April, 7 og 21 Maj Kreaturer; 9 Juli Heste og Kvæg 17 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste 21 Oktbr., 4 og 11 Novbr. Kvæg og Faar. **Nandbøl,** 28 Apri Kreaturer. **Sønder Omme,** 27 April Kreaturer; 24 Oktbr. Kvæg o Faar. **Uldum,** 26 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste **Vejle,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer 12 Jan., 17 og 24 Febr., 3, 17, 24 og 31 Marts Heste; 14 April og Maj Kreaturer; 13 Juni Heste, Kvæg og Faar; 1 og 28 Oktbr. Kvæg og Faar

Ringkjøbing Amt.

Vording Station, 31 Oktbr. Kvæg og Faar. **Bækmarksbro,** 20 April Kreaturer; 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Dalager,** 13 April Kreaturer; 1 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Haderup,** 29 April Kreaturer; 21 Oktbr. Kvæg og Faar. **Herning,** 18 Febr., 12 Marts, 12 April, 14 Maj og 24 Juni Heste og Kvæg; 2 og 3 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 8 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 14 Decbr. Heste, Kvæg og Faar. **Holstebro,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 3 Jan. Heste og Kvæg; 14 Febr. Heste; 10 Marts Heste og Kvæg; 23 April og 7 Maj Kreaturer; 9 Juni Heste og Faar; 27 Juli Kvæg og Faar; 12 og 13 Septbr. samt 6 og 7 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 19 Novbr. Kvæg og Faar. **Kibæk Station,** 11 Maj Kreaturer; 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Lemvig,** Torvedag hver Lørdag; 12 Febr. Heste; 19 April Kreaturer; 8 Juni Heste og Faar; 29 August Kvæg og Faar; 4 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 18 Novbr. Kvæg og Faar. **Ramme,** 30 August Kvæg og Faar. **Ringkjøbing,** Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 15 Febr. Heste; 28 April Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 28 Juli Kvæg og Faar; 10 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Skjern,** 18 Marts og 29 Juli Heste. **Struer,** 4 Maj Kreaturer; 5 Novbr. Kvæg og Faar. **Tarm,** 2 Maj Kreaturer; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thim,** 14 Novbr. Kvæg og Faar. **Ulfkjær,** 27 April Kreaturer; 31 Aug. Heste, Kvæg og Faar; 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Videbæk,** 25 Juni Kreaturer; 22 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vinderup,** 3 Maj Kreaturer; 5 Oktbr. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Mølle, 20 April Kreaturer; 10 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ausager,** 7 Maj Kreaturer; 22 Novbr. Kvæg og Faar. **Bække,** 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Esbjerg,** Torvedag hver Lørdag; hver Fredag fra Nytaar til første Fredag i Juli og fra sidste Fredag i Oktbr. til Nytaar Marked med Kreaturer (hvis Helligdag, da den foregaaende

Søgnedag). **Foldingbro,** 30 April og 18 Maj Kreaturer; 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Grindsted,** 18 Juni Kreaturer; 10 Septbr. Kvæg og Faar. **Holsted,** 14 Jan. Heste og Kvæg; 12 April Kreaturer; 16 Novbr. Kvæg og Faar. **Ribe,** Torvedag hver Lørdag; 17 Febr. og 12 Marts Heste og Kvæg; 19 og 26 April, 3, 10 og 17 Maj Kreaturer; 13 Juni og 2 August Heste, Kvæg og Faar; 3 Septbr. Kvæg og Heste; 4 Oktbr. Kvæg, Faar og Føl; 11, 18 og 25 Oktbr. samt 1 og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Vamdrup,** 9 Maj Heste og Kvæg; 22 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Varde,** Torvedag hver Torsdag; 16 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 29 Marts, 25 April og 9 Maj Kreaturer; 11 Juni, 1 August, 15 og 16 Septbr. samt 12 og 13 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 23 Novbr. Kvæg og Faar. **Vejen,** 27 April Kreaturer; 20 Juni Heste og Kvæg; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Vorbasse,** 4 April Kreaturer; 3 August Kvæg og Faar. **Ølgod,** 23 April Kreaturer; 26 Oktbr. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kvægmarkeder i Hertugdømmerne. (K betyder Kvæg, H betyder Heste).

Slesvig.

Aabenraa, 22 Febr., 8 Marts, 27 April, 4 Maj, 20 Juli, 4 og 18 Okt. og 16 Dec. K. **Bollerslev,** 29 Apr. og 6 Okt. K. **Broager,** 17 Maj og 3 Nov. K. **Fjolde,** 14 Apr. og 13 Sept. K. **Flensborg,** 7 Febr., 15 Marts, 1, 13, 15, 22 og 29 April, hv. Fred. i Maj, 14 Juli, 12 Sept., 21 (2) og 27 Okt., 3 og 10 Nov. K. **Frederiksstad,** 21 Juli, 3 Okt. K. og 5 Okt. H. **Gram,** 11 Maj og 21 Okt. K. **Haderslev,** 8 Jan. og hver Mandag fra 21 Febr. til 20 Juni (hvis Helligd. Tirsdag), og fra 19 Septbr. til 14 Nov. K. **Hanved,** 3 Maj og 29 Septbr. K. **Husum,** hver Torsdag fra 1 Adv. til Hansd. (dog ikke Helligdag), og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsd. samt 26 Jan., 28 Marts, 18 Maj, 27 Juni, 19 Sept. og 15 Nov. K.; fra 28 Juni til Adv. hver Onsdag K. **Kliplev,** 12 Apr. og 9 Sept. K. **Langhorn,** 30 April og 19 Avg. K. **Løk,** hver Tirsdag fra 22 Febr. til 19 Juli, 16 Maj, 29 Avg., 12 Sept., 3, 10, 18, 24 og 31 Okt., 8, 14, 21 og 28 Nov., 5, 12, 19 Dec. K. **Løgumkloster,** 8 og 22 Marts, 21 Apr., 5 Maj, 15 Juni, 19 Juli, 16 Avg. og 6 Okt. K. **Nybøl,** 24 Jan., 25 Apr., 2 Maj, 18 Juni, 17 Okt. og 7 Nov. K. **Skjærbæk,** 27 Apr. og 19 Okt. K. **Slesvig,** 10 Jan., 9 Marts, 12, 19 og 26 Apr., 3 og 10 Maj, 5 Sept. (2), 21 og 28 Okt. og 4 Nov. K. **Sønderbrarup,** 28 Apr., 1 Aug (2) og 14 Okt. K. **Toftlund,** 28 Apr. og 26 Okt. K. **Tønder,** hver Fredag fra 25 Febr. til 27 Maj og fra 1 Juli t. 16 Dec., samt 7 Jan., 4 Avg., 6 og 22 Sept. K. **Tønning,** hver Onsdag fra 29 Juni t. 9 Nov., 19 Avg., 8 Sept., 17, 24, 31 Okt. og 7 Nov. K.

Holsten.

Altona, hver Mandag, Onsdag og Fredag K. **Elmshorn,** 30 Sept. H; 1 Nov. K. **Heide,** 15 Febr. H; 26 April K.; 5 Juli (2) H; 24 Sept. K; 29 Dec. H. **Itzehoe,** 10 Marts og 1 Sept. H; 16 Apr., 7 Sept. og 28 Okt. K. **Kiel** 2 Marts, 6 Juli og 12 Okt. H; 26 Apr. og hver Torsd. fra 21 Juli til 10 Nov. K. **Neumünster,** 28 Apr., 19 Avg. og 20 Okt. HK. **Oldesloe,** 1 April, 17 Juni og 23 Sept. HK. **Wandsbeck,** 18 Apr., 6 Juni, 29 Avg. og 10 Okt. HK.; hver Torsdag HK. (hvis Helligd. Onsdag). **Wedel,** 14 April, 25 Maj og 26 Okt. K.

111te Fortsættelse
af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Om Kartoflen og dens Dyrkning.

Til Danmark skal Kartoflen være kommen første Gang 1719 med nogle indvandrede Franskmænd, der bosatte sig i Fredericia; men selv et Hundrede Aar senere havde den ikke vundet stor Udbredelse, idet den endnu kun var almindelig i Haver, og det er altsaa først i de sidste 60—70 Aar, at Kartoffelavlen rigtig har vundet Fremgang her i Landet. Omkring 1880 optoges der til Kartoffelavl efter „Landbrugsordbogen" 76,600 Tdr. Land eller 3,5 pCt. af det besaaede Areal og $4\frac{1}{2}$ Gange det af de andre Rodfrugter optagne Areal. I 1888 var Arealet efter „Landmandsbogen" steget til 94,700 Tdr. Land.

Kartoflens Næringsværdi beror paa dens Indhold af Tørstof. Af Tørstoffet er igen Størsteparten (75—80 pCt.) Stivelse. Tørstofprocenten varierer i høj Grad lige fra 15 til over 30, og Reglen er her den, at jo mere tidligmoden Sorten er, des mindre Tørstof indeholder den, og des mindre Udbytte giver den, ligesom den ogsaa i Reglen temmelig let angribes af Sygdom; jo mere sildigmoden derimod Sorten er, des mere Tørstof indeholder den, og des mere Udbytte giver den, og den er oftest fri for Sygdom. Fra denne Regel er naturligvis Undtagelser, men det er neppe mange. Skulle Kartoflerne saaledes benyttes til Foder eller til Fabrikation af Brændevin eller Stivelse, kommer det an paa, hvor mange Centner Tørstof der kan avles pr. Td. Land, medens dette ikke er det afgørende, hvor Talen er om Spisekartofler, da de vigtigste Egenskaber her blive Velsmag, en smuk, jevn Form, samt at de holde sig passende faste under Kogningen og ere fri for Sygdom. Mange Landmænd mene vel, at naar de have 100 Tdr. Kartofler at fodre op, er det temmelig ligegyldigt, hvilken Sort det er, men dette er en stor Misforstaaelse, idet 50 Tdr. af en Sort næsten kan have samme Værdi som 100 Tdr. af en anden til Foder. I Industrien er man mere klar over dette Forhold; her analyseres Kartoflerne ved Modtagelsen, og enten betales de saa efter Tørstofprocent, eller man nægter at modtage lavprocentige Sorter.

Kartoflerne kunne deles i tre Grupper efter Tidlighed, Ydeevne og den Brug, hvortil de særligt egne dem.

1) Fine tidligmodne Spisekartofler ere f. Eks. Askebladet, Snesluge, Hammerschmidt, Æggeblomme, Sovereign o a.; de modnes fra sidst i Juni til midt i August, give lille Udbytte, indeholde lidt Tørstof og angribes temmelig let af Sygdom. De maa nærmest henregnes til Havekartofler og betale ikke Dyrkning i Marken, medmindre de kunne sælges til høj Pris til fine Byhusholdninger.

2) Grovere tidlige eller halvsildige Kartofler saasom Tidlig og Sildig Rosen, der begge ere tidlige og næsten fuldstændig

ens, Magnum Bonum, Champion, Skotsk Kartoffel, Gl. rød Hedekartoffel og Richters Imperator, hvilken sidste dog er mer end halvsildig. De her nævnte Sorter ere de eneste, der have nogen Udbredelse i Danmark, og de ere af højst forskellig Værdi. Den Sort, der for 20—30 Aar siden næsten var eneraadende her, er Gl. rød Hedekartoffel; den regnes i Jylland for en udmærket Spisekartoffel og gav ogsaa tidligere godt Udbytte samt holdt sig godt, men i de senere Aar klages der alle Vegne over, at den gaar helt tilbage baade i Ydeevne og Modstandskraft mod Sygdom, og den fortrænges mere og mere af Magnum Bonum, der i Øjeblikket er den mest dyrkede Sort og særdeles yndet, da den er en god Spisekartoffel og næsten helt fri for Sygdom. I Ydeevne og Tørstofindhold kan den kun faa Karakteren Middel, og det betaler sig derfor næppe at dyrke den som Foder- eller Brænderikartoffel. Hertil er Richters Imperator langt bedre, da den giver stort Udbytte og har et højt Tørstofindhold, men den er en mindre god Spisekartoffel. Champion og Skotsk Kartoffel ligne hinanden i meget og staa vist i alle Henseender under Magnum Bonum og Richters Imperator, og ere derfor ikke særlig at anbefale. Det samme gælder om Rosenkartoflerne; de have den Fordel, at de ere meget tidlige og give et betydeligt Udbytte, men de ere vandede og løse i Kødet, som Følge heraf daarlige Spisekartofler og særdeles slemme til at raadne.

3) Sildigmodne Kartofler. Heraf kan nævnes: Athene, Simson, Rigskansler, Blaa Kæmpe, Fürst von Lippe, Frigga, Phøbus, Andersen, Germania o. a. De modnes alle sidst i September eller ofte først langt hen i Oktober, give i Reglen meget stort Udbytte og ere oftest helt fri for Sygdom. De have for det meste et højt Tørstofindhold, Rigskansler, Simson og Frigga endog indtil 30 pCt. eller derover, men kun faa af dem ere gode Spisekartofler, da de koge for meget ud. Athene skal dog være en god Spisekartoffel. Udelukkende til Foderbrug er Blaa Kæmpe særdeles at anbefale; den giver meget stort Udbytte og har kun faa men meget store Knolde ved hver Top, hvorfor den er i høj Grad let at tage op, hvad jo kan have ikke ringe Betydning paa store Arealer.

Ved Kartoflernes Dyrkning ere følgende Hensyn at tage:

1) At der gives Jorden, hvor den ikke af Naturen holder sig løs og porøs, en dyb og energisk Behandling samt at den under hele Væksten holdes løs og smuldret til saa stor en Dybde som muligt. Den dybe Behandling er gunstig baade paa vaad og tør Jord. Den gør Fugtigheden i vaad Jord mindre skadelig, ved at denne trænger ned til større Dybde og fordeles over en større Masse, og i tør Jord sætter den dybe Behandling Kartoflen i Stand til at sende sine Rødder dybere ned. Ved at holde Jorden løs under hele Vækstperioden bliver det let for Kartoflen at sende Rankerne vidt omkring, hvorved der udvikles baade flere og større Knolde.

2) At Jorden til Kartofler er i god Gødningskraft. En Kartoffelafgrøde paa 125 Tdr. Land forbruger af Kvælstof ca. 100 ℔, af Fosforsyre ca. 46 ℔ og af Kali ca. 160 ℔. Et Læs god og velopbevaret Staldgødning paa 1500 ℔ indeholder omtrent 7 ℔ Kvælstof, 4 ℔ Fosforsyre og 7 ℔ Kali; der maa da tilføres 14 à 15 Læs for at dække Forbruget, og endda kommer der til at mangle Kali, hvad vel ikke betyder saa stort paa lerede Jorder, da de af Naturen indeholde en Del Kali*),

*) Forsøg udførte dels af Kjøbenhavns Amts Landboforening, dels af de fynske Sukkerfabriker tyde dog paa, at Roer og Kartofler ogsaa paa stærk Jord godt kunne betale en endog ret betydelig Tilførsel af Kali.

medens Sandjord intet indeholder, og her bør gives Tilskud af Kali enten i Form af Kainit eller Aske, hvilken sidste indeholder meget Kali og næsten intet andet. Det er da ogsaa en bekendt Sag i Vestjyllands lette Egne, at Aske er en god Kartoffelgødning. Derimod er det en almindelig udbredt Mening, at Kartofler kun behøve lidt Gødning, og at de andre Afgrøder først maa tilfredsstilles. Dette beror paa Kartoflens Evne til at pine den sidste Rest af Næring ud af Jorden, hvorfor den selv paa meget mager Jord dog kan give en lille Afgrøde, men det lønner sig godt at give den rigelig Gødning. Den i alt Fald tidligere almindelige Maade at „flatgøde" til Kartoflerne er uheldig, thi for det første faa Kartoflerne herved kun en Ubetydelighed af Gødning, 3 à 4 Læs pr. Td. Land, og for det andet lægger man netop Gødningen, hvor den mindst behøves; Kartoflen breder sine Rødder vifteformigt ud til alle Sider til en Dybde af indtil 1/2 Alen, den mindste Mængde Rødder findes lige under Læggekartoflen, men her lægger man netop Gødningsklatten, hvorved Rødderne tvinges til at samle sig i et lille Bundt, hvilket nødvendigvis maa give en ringe og unormal Udvikling.

3) At Lægning og Hypning sker med Omhyggelighed. Hvor der lægges efter Plov, maa Kartoflerne ikke lægges paa Furens Bund, thi saa træde Hestene dem itu eller sparke dem sammen, saa Afstanden bliver uensartet, og hvis Jorden ikke i Forvejen er løsnet dybere ned, er det højst uheldigt for Kartoflerne at ligge paa den haarde Bund, hvor de vanskeligt kunne slaa Rødder. De maa stikkes fast ind i den løst opkastede Fure med ligestor Afstand. En anden fuldt saa god Maade er efter Jordens fuldstændige Bearbejdning at kamme den op med 1 Alens Afstand, lægge Kartoflerne i Rillerne og jævne med en Letharve. Saasnart Kartoflerne begynde at spire, kløves Resten af Kammen ud over dem, hvorved de dækkes yderligere med Jord. Den bedste men ogsaa den møjsommeligste Læggemaade er Lægning efter Spade. Efter at Jorden er færdigbehandlet og glattromlet, rilles op paa langs og tværs med en Markør med 24" Afstand paa langs og 10 à 12" paa tværs. Arbejderne sammenstilles to og to, hvoraf den ene med en lille Spade graver et 4—5" dybt Hul i hver Skæring, og heri lægger den anden en Kartoffel med Topenden opad; Jorden fra det næste Hul dækkes paa den lagte Kartoffel o. s. fr. Dette Arbejde kan med øvede Folk gaa rask fra Haanden, og herved opnaas den bedst mulige Lægning, og den fuldstændige Regelmæssighed giver fuld Frihed til at behandle Jorden mellem Rækkerne under Væksten.

Læggekartoflerne maa være ensartet store og af Mellemstørrelse. Det lønner sig ikke at lægge de allermindste Knolde. De give alt for lille et Udbytte, og mange af dem spire slet ikke. De allerstørste Knolde give vel i Almindelighed det største Udbytte, men det store Kvantum Læggekartofler bliver næppe dækket af Merudbyttet. Der bør lægges fra 8 til 12 à 15 Tdr. pr. Td. Land, 8 Tdr. af de smaa tidlige og mindst 12, men helst 15 af de store sildige Foderkartofler.

Kartoflernes bedste Læggetid er omkring 1ste Maj. De kunne godt lægges tidligere; det har den Fordel, at saa er Arbejdet gjort, men for Spiringen nytter det ikke noget, da de først kunne spire, naar Jorden har naaet en Temperatur af mindst 10° C., og denne naas i Reglen først lidt ind i Maj. Man ser da ogsaa til Stadighed, at enten Kartoflerne lægges 1ste April eller 1ste Maj, komme de omtrent lige tidligt op.

Lige før Kartoflerne skulle til at bryde gennem Jorden, maa denne harves grundigt med Letharve. Herved løsnes Overfladen, hvorved Spirerne lettere bryde igennem, og fremspiret Frøukrudt ødelægges. Naar Toppen er kommen helt frem, bør Jorden, hvis den er uren, hestehakkes

mellem Rækkerne. Naar Toppen er 9 à 12" høj, foretages Hypningen. En Hypning er nok, men denne maa udføres grundigt. Hypningens Nytte er en dobbelt; for det første at lægge Jord op om Stænglerne, saa Rankerne faa rigelig Plads til at brede sig, herved ville de udvikle flere og større Knolde. For det andet at beskytte mod Kartoffelsygen. Denne findes, selv om Kartoflerne ere velsorterede, altid i enkelte Læggekartofler. Herfra vokser den med Spiren op over Jorden, og udvikler sig i Bladene, paa hvis Underside den danner en Mængde Sporer. Disse flyve let med Vinden og kunne fra en enkelt Top i en Fart forplante sig over hele Marken, hvorved Toppen i Tilfælde af gunstigt Vejr (Fugtighed og Varme) i faa Dage ganske kan visne. Sker dette længe før Knoldenes Vækst er afsluttet, ophører den hermed, og Kartoflerne blive af mindre god Kvalitet. Sker det derimod først efter Vækstens Afslutning, skader det ikke Knoldene, naar blot ikke Sporerne trænge ned til dem, og det er herimod, Hypningen skal beskytte. Det er følgelig rigtigt at sætte Jorden op i en ganske skarp Kam om Toppen, saa at Regnvandet, der fører Sporerne med sig, løber ned i Rillerne. Man ser dog ikke sjældent, at Kartoflerne vel ere hyppede, men Jorden ligger i en Vold paa hver sin Side af Toppen, som slet ingen Jord har om sig. En saadan Hypning er meget værre end slet ingen, idet her er lavet en Rende netop hvor alle Toppene staa, hvori Vandet med Sporerne nødvendigvis maa samle sig, og hvorfra Sporerne nok skulle finde Vej ned til Knoldene. Det er vel sandt, at Kartoffelsorternes Modstandskraft mod Sygdom er højst forskellig, men man kan ved en god Hypning næsten helt bevare selv de mest modtagelige Sorter, saalænge de sidde i Jorden.

Kartoffelhøsten falder fra Slutningen af Juli til sidst i Oktober, eftersom der er lagt tidlige eller sildige Sorter. Modningen kendes paa, at Toppen fuldstændig visner, og samtidig lade de enkelte Knolde sig let løsne fra Moderplanten. Kartofler, der skulle opbevares til Vinterbrug, bør ikke optages, før det er nødvendigt af Hensyn til Vejret eller Jordens Benyttelse til anden Afgrøde. De bør under alle Omstændigheder, saavidt muligt, optages og nedkules i tørt Vejr.

Forsøgsstationen ved Lyngby, den 21. Juni 1897.

S. N. Lunde.

Om Tuberkulose.

Meddelt af den almindelige danske Lægeforening.

A. **Tuberkulosen** er en Sygdom, som meget hyppig angriber saavel Dyr som Mennesker. Den er smitsom, og Smitstoffet er Tuberkelbacillen, en Svampform saa lille, at den kun kan opdages ved Hjælp af de allerstærkeste Forstørrelsesglas. Naar dette Smitstof kommer ind i Legemet, kan det sætte sig fast et eller andet Sted og giver da her Anledning til en sygelig Tilstand. Sygdommen kan under heldige Forhold begrænses til dette først angrebne, lille Parti af Legemet, men Tuberkelbacillerne kunne ogsaa formere sig stærkt i Legemet, optages i dets Vædsker, spredes med disse og ved de Giftstoffer, som de danne, gøre hele Legemet sygt. Hos Voksne har Sygdommen navnlig Tilbøjelighed til at angribe Lungerne og er vel bekendt under Navn af Brystsyge, Lungesvindsot, Tæring; denne kan udvikle sig hurtig (galoperende Svindsot) eller meget snigende, hvilket sidste er det almindeligste. Hos Børn angriber den som oftest andre Dele af Legemet, og de fleste af de sygelige Tilstande, som gaa under Navn af Kirtelsyge, ere af tuberkuløs Natur.

B. Hvorfra komme Tuberkelbacillerne?

Fra brystsyge Menneskers Opspyt og fra tuberkuløse Køers Mælk stamme vistnok de fleste af de Tuberkelbaciller, af hvilke Mennesket smittes.

1. Et enkelt brystsygt Menneske kan, naar hans Sygdom er stærkere udviklet, paa en Dag opbringe Millioner af Tuberkelbaciller med sin Hoste. Naar Opspyttet tørrer ind til Støv, kan dette og hermed altsaa Masser af Tuberkelbaciller, hvis Smitteevne i Reglen ikke er formindsket ved den kortvarige Indtørring, let hvirvles op i Luften og med Indaandingen trænge ind i Menneskers Næse, Svælg eller Lunger. Derimod er der ingen Fare for Smitte ved den Syges Udaandingsluft, Sved eller andre Uddunstninger.

2. Det er jo bekendt, hvor almindelig Tuberkulosen er hos Kvæget, men heldigvis findes der ikke Tuberkelbaciller i enhver tuberkuløs Kos Mælk. Selv ved en ret betydelig Tuberkulose i Indvoldene findes Tuberkelbacillerne ikke ofte og kun i ringe Mængde i Mælken; men naar Tuberkulosen har sit Sæde i Koens Yver, hvilket ikke er ganske sjældent, da indeholder Mælken selv i Sygdommens Begyndelse ofte Tuberkelbaciller i store Mængder, skønt Dyret paa dette Tidspunkt har et fuldstændigt sundt Udseende. Hvis man derfor vil være sikker paa at faa Mælk fra sunde Dyr, maa disse stilles under en Dyrlæges Kontrol.

Ogsaa i Kødet af tuberkuløse Dyr kan der findes Tuberkelbaciller, om det end er sjældent. Oftest findes de i Ko- og Svinekød, da Tuberkulosen er hyppigst hos disse Dyr. Hos Hesten og flere andre Husdyr, f. Eks. Faar og Geder, er Sygdommen sjældnere.

3. Som andre, mindre hyppige Smittekilder skal nævnes: tuberkuløse Menneskers Tarmudtømmelser, hvor Tuberkelbacillerne kunne stamme dels fra tuberkuløse Tarmsaar, dels fra Opspyt, som den Syge har sunket, samt Materie stammende fra tuberkuløse Saar.

C. Hvad kan der gøres for at værne sig imod det tuberkuløse Smitstof?

1. Fremfor alt maa brystsyge Menneskers Opspyt uskadeliggøres; naar dette bliver gjort grundigt, kan man pleje og omgaas saadanne Syge uden Fare for Smitte.

De Brystsyge maa ikke, naar de ere inden Døre, spytte paa Steder, hvor Opspyttet kan tørre ind og blive til Støv; paa Gulvet, i Lommetørklædet o. s. v., hvorimod de bør spytte i Spyttekummer, Spytteglas eller lignende Kar, hvori Opspyttet kan holdes fugtigt. Ej heller bør den Syge af ovenfor nævnte Grund synke sit Opspyt. I Spyttekarrene bør der være Vand, hvortil der tilsættes Karbolsyre (1 Theskefuld Karbolsyre til 2 Spiseskefulde Vand). Karrenes Indhold maa daglig udtømmes i Retiraden eller nedgraves i Jorden, hvorefter Karrene maa renses i kogende Vand. Bedst er det at lade Spyttekarrene med deres Indhold koge i nogle Minutter i Vand, hvortil der er sat lidt Soda. Jagttages disse Regler ikke, kan Smitstoffet som ovenfor omtalt overføres til andre og desuden gjøre den, som har opspyttet det, mere syg derved, at det bringes tilbage i hans egne Lunger.

Spyttekummer bør anbringes alle Steder, hvor mange Mennesker samles: Kirker, Skolestuer, Forsamlingssale, Ventesale, Jernbanekupeer, Sporvogne, Kontorer, Værksteder, Trappegange o. s. v.

Paa Steder, hvor Spyttekummer ikke kunne benyttes, bør enhver Brystsyg være forsynet med et Spytteglas med paaskruet Metallaag, eller ogsaa de særlig hertil indrettede Dettweilerske Spytteflasker, som gaa i Handelen. I disse Glas bør der ogsaa være lidt Vand eller Karbolvand.

Imidlertid vil det let kunne hændes, selv for en samvittighedsfuld Patient, navnlig naar han er meget syg, at hans Opspyt kan blive hostet ud paa Gulv, Sengklæder eller Tøj. Derfor bør man undgaa at støve op i Sygeværelset; den daglige Fejning bør ske med vaadt Sand, eller hvor Gulvet, hvad der er heldigst, er oliemalet eller ferniseret, erstattes med Aftørring med en fugtig Klud, som senere lægges i kogende Vand. I Sygeværelset bør være saa faa polstrede Møbler, Tæpper o. s. v. som muligt, og jo oftere den Syges Sengklæder kunne udluftes, desto bedre. Sengetøj, Klæder og Værelset, hvori den Syge har ligget, bør grundigt desinficeres, før det benyttes af andre.

I det frie er det ikke nødvendigt at være fuldt saa forsigtig med Opspyttet, thi Sol og Lys dræbe Bacillerne i forholdsvis kort Tid.

2. Den tuberkelbacilholdige Mælk uskadeliggjøres ved Kogning eller ved Pasteurisering, det vil sige Opvarmning til 70° R. Den saaledes behandlede Mælk kan holde sig længe, naar man sørger for hurtig Afkøling samt omhyggelig Tildækning af den med Laag, og den har da næsten ingen kogt Smag. Smaabørn og svagelige Personer bør aldrig nyde raa Mælk.

Tuberkuløse Mødre bør det indtrængende fraraades at amme deres Børn saavel for Moderens som for Barnets Skyld.

Kød af Dyr, som ved Undersøgelse ikke ere befundne fuldstændig fri for Tuberkulose, bør grundig gennemsteges eller gennemkoges, saa at det helt igennem faar en graalig Farve. Saltning eller Røgning giver derimod ingen Sikkerhed.

3. Brystsyges Tarmudtømmelser bør helst blandes med Karbolvand, hurtigst mulig fjernes fra Værelset og kommes i Retiraden.

Forbindsager med Materie fra tuberkuløse Saar brændes.

Det bør endelig fremhæves, at de kraftige Bestræbelser, der i de senere Aar udfoldes her i Landet for at bekæmpe Tuberkulosen blandt

Hornkvæget, naturligvis ogsaa er af den største Betydning for Menneskets Sundhed, da Smitstoffet som anført kan overføres fra Dyr til Mennesker.

Men Mennesket kan ogsaa smitte Dyrene, og derfor bør brystsyge Mennesker aldrig benyttes som Røgtere eller Malkepiger.

D. Ere alle Mennesker lige modtagelige for det tuberkuløse Smitstof?

Nej, nogle ere mere modtagelige, andre mindre. Saaledes synes Personer, der stamme fra Slægter, i hvilke Tuberkulose forekomme hyppigt, at have en større Modtagelighed for Sygdommen. Det samme gælder om Mennesker, der ere svækkede af en eller anden Aarsag: Sorg, Overanstrengelse og Sygdom, saasom langvarige Fordøjelsesforstyrrelser, Mæslinger, Kighoste, Sukkersyge, dernæst Drikfældighed, daarlig Bolig uden tilstrækkelig Luft og Lys, daarlig Føde, Urenlighed, stillesiddende Liv o. s. v.

Som Følge heraf have vi dog ofte i vor Magt ogsaa at modarbejde Modtageligheden for Tuberkelsmitten, navnlig ved Iagttagelsen af alt, hvad der kan styrke vort Legeme, og ved i det hele at leve efter fornuftige Sundhedsregler.

De Nyfødtes Øjenbetændelse.

Fra 1ste til 4de eller 5te Dag efter Fødselen angribes Nyfødtes Øjne ikke sjældent af en meget smitsom, for Synet særdeles farlig Sygdom. Den viser sig ved, at Øjenlaagene — især det øverste — blive røde, svulme, ofte i høj Grad. Der udflyder af Øjnene en Vædske, der i Begyndelsen er blakket, slimet, men hurtig kommer til at se ud som flødelignende Materie.

Det er absolut nødvendigt, at Lægen straks tilkaldes, saa snart de mindste Tegn til Sygdommen vise sig, da den hurtigt kan tiltage og bringe Synet i Fare.

Indtil Lægen kan komme til Stede, bør Behandlingen bestaa i den fuldstændigste og hyppigst mulige Fjernelse af Materie fra Øjnene.

Hertil udfordres: 1) Renset Vat*) (Sygevat), der altid bør findes i Huset, naar en Fødsel forestaar. 2) Kogt rent Vand.

Vandet koges godt og hældes derefter paa en vel udskyllet 3 Pægle-Flaske, der tilproppes med en Tot Sygevat. 3 à 4 G. daglig maa en saadan Flaske fyldes med frisk, kogt Vand.

Øjnene renses saaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over sit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet, imellem Laarene, for ved et let Tryk med disse at kunne holde Hovedet stille. En anden Person sidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der staar paa et Bord ved Siden, er der ophældt c. 1/2 Pægel af det kogte, men afkølede Vand. I dette har man forud — med vel rensede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel gennemfugtet 6—8 Totter Vat saa store som en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den

---

*) købes paa ethvert Apotek i Pakker à 25 Øre.

ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe sine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venstre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjne ganske let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædske kommer da frem, og den opsuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenspalten. Den kastes derpaa i en ved Siden af staaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsstykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opsuge Vædsken, idet man ved smaa Træk og Bevægelser af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger saa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter samles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kastes i Ilden og brændes, ligesom Tallerkenen med Vandet renses og afvadskes. Plejersken vadsker sine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renser sine Negle, helst med Neglebørste.

Dette gentages hvert 10de Minut, hver Gang med frisk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forstyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øje angrebet, maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det syge Øje nedad, for at Vædsken fra dette Øje ikke skal flyde over i det raske. Man maa forhindre Barnet fra med sine Hænder at kunne berøre sine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for sig selv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Brystvorter og deres Omgivelse omhyggeligt afvadskes med kogt Vand. Moderen maa med sine Hænder ikke berøre Barnets Ansigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsstykke, der jævnlig borttages, renses og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opstaar ved Smitte under Fødselen, kan dog ogsaa bibringes Barnet senere ved Omgivelsernes Berøring af Barnets Øjne med smitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør sørges for frisk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med sit Ansigt bortvendt fra Lyset.

G.

Nogle Vink om Frugthavers Anlæg og Pasning

af

A. Zeiner-Lassen.

Naar man vil anlægge en Frugthave, stor eller lille, er der enkelte Ting, man først maa iagttage, og da først og fremmest Behandling af Jorden paa den rette Maade, for at fremskaffe Betingelser for Frugttræernes Trivsel. Det første, man da i saa Henseende bør gjøre, er at undersøge Jorden paa bedste Maade for at komme til Klarhed om dens Beskaffenhed baade i det øverste c. $1/2$ Alen dybe Jordlag, som almindeligvis kaldes Madjorden, og i det nedenfor dette liggende Jordlag — Undergrunden. Det øverste Jordlag, Madjorden, kan man paa mange Maader forholdsvis let forbedre og forandre. Hvis den er uren og fuld af fleraarige Ukrudtsrødder, som Kvik, Tidsler etc., da maa den en hel Sommer forud for, at den indtages til Have, grundig renses saaledes, at Ukrudtsrødderne, paa samme Maade som Landmanden gjør det paa Brakmarken, udsættes for Solens og Luftens Indflydelse, hvorved de dræbes, ligesom man selvfølgelig ogsaa under den gjentagne Behandling af Jorden med Spade og Rive eller med Plov og Harve maa samle saa mange som muligt og ødelægge dem ved at brænde eller bortføre dem. Dernæst maa man sørge for at tilføre Næring, hvor saadan mangler.

Den sikreste og bedste Næring bliver altid og i alle forekommende Tilfælde Gjødning — Staldgjødning. Paa store og fastere Lerjorder er Hestegjødning nok saa god. Paa lettere Jorder er Kogjødning ubetinget at foretrække. Man kan selvfølgelig ogsaa bruge Kunstgjødning, hvor man ikke paa nogen Maade har Adgang til eller kan affe Staldgjødning, men denne kan som Helhed ikke betragtes som god til Grundforbedring, men kun som et senere Hjælpemiddel ved Træernes Dyrkning.

Hvis man er henvist til Anvendelse af Kunstgjødning, maa man ikke forsømme sammen med fosforsyre- og kvælstof-holdige Gjødninger at anvende Kaligjødning og som saadan bedst og billigst Kainit, som jo let faas i Handelen i god Kvalitet. Hvis Jorden, hvori der skal plantes, er kalkfattig, maa dette ændres ved Tilførsel af Kalk enten i Form af Mergel, som er det bedste, eller i Form af Kalkmel, Gjødningskalk eller lignende. Det kan absolut ikke tilraades at plante Frugttræer i Jord, der mangler

Kalk. De faa i saa Tilfælde altfor mange Sygdomme. Hele denne Grundforbedring af Madjorden baade ved Bearbejdning og ved Paaførsel udføres et Aar forud for Jordens Tilplantning med Frugttræer.

Medens Madjorden er forholdsvis let at forbedre, er dette ikke Tilfældet med den underliggende Jord. Man kan jo nok vende op og ned paa Jorden ved Kulegravning, saaledes som man især i tidligere Tider ofte har gjort det. Saa faar man jo til en vis Dybde den tidligere gode Madjord ned i Bunden og altsaa god Jord i Undergrunden. Dette kan imidlertid ikke tilraades og bruges heller ikke ret meget nu for Tiden. Det er nemlig altfor kostbart at forandre den Jord, man fra Undergrunden faar op i det øverste Jordlag, til Madjord, meget for trælbart i Forhold til det, der vindes ved, at den tidligere mere næringsholdige Madjord kom dybere ned. Det kan i det hele taget, hvor man vil plante Frugttræer, ikke betale sig at ofre store Summer og meget Arbejde paa Undergrundens Forbedring. Man maa her gaa andre Veje og plante Træer og Sorter, der egne sig for den forhaandenværende Jordbund. Man maa derfor inden Plantningen undersøge Undergrunden til en nogenledes passende Dybde ved at grave Huller ned i den af 2 à 3 Alens Dybde. Man kan da i al Almindelighed gaa ud fra, at man paa den lettere og sandholdigere Jord kan plante Kirsebærtræer — sure og søde — og, hvor Jorden ikke er altfor grusholdig, tillige Pæretræer.

Hvor Jorden er muldet og ikke for stiv leret — helst hvad man kalder for mild, ikke for kold Jord — trives Æbletræet som Regel bedst, og hvor Jorden er forholdsvis fugtig, kan man plante Blommetræer. Paa meget stiv Lerjord trives tillige Pæretræer ret godt. Hvor Jorden er meget fugtig, hvor man i en Dybde af 1 à $1^1/_2$ Alen træffer Grundvand, kan det aldeles ikke nytte at plante Frugttræer.

Disse Regler gjælde i al Almindelighed, altsaa ogsaa hvor man ved Anlæg af en Frugthave finder flere Slags forskjellig Jord paa det samme Jordstykke. De forskjellige Slags Frugttræer, Pære-, Æble-, Kirsebær- og Blommetræer, fordeles da efter den forefundne forskjellige Jordbund.

Der er i de senere Aar en Bevægelse oppe for ad videnskabelig Vej at faa konstateret og præciseret disse Forhold, ikke alene for hele Arters Vedkommende, men ogsaa Vexelvirkningen mellem en enkelt Frugtsort f. Ex. Flaskeæblet og dens Forhold til Undergrunden. Naar bestemte Resultater her foreligge, vil man kunne faa endnu bestemtere Regler at gaa efter; dog tager man sjælden fejl ved at følge de ovenfor givne, der altid og til enhver Tid vil give en ret paalidelig Rettesnor for, hvad man bør plante. Man bør imidlertid her mærke sig, at disse almindelige Regler — for Pære- og Æbletræers Vedkommende — kun gjælde for en bestemt Art af disse — de saakaldte Vildstam-Frugtræer.

Det vil her være rettest at gjøre nogle Bemærkninger om Forskjellen

mellem disse og dem, man kalder Dværgfrugttræer. Som bekjendt formeres alle vore Frugttræer ved Forædling, Podning eller Okulation. Den Frugtsort, man forædler, bliver altid og i alle Tilfælde den samme, men den Væxt, den som Træ fremtidig udvikler, dens Levedygtighed, Frugtbarhed etc. afhænger i høj Grad af den Plante, hvorpaa Forædlingen foretages. Naar denne er stærktvoxende, giver den ogsaa den Sort, der forædles paa den, en stærk Væxt, giver den Evne til at udvikle sig til et stort og kraftigt Træ.

Saadanne Træer, hvoraf der tiltrækkes og plantes betydelige Mængder her i Landet, kaldes almindelig Vildstam-Frugttræer. De bære som oftest Frugt i en noget senere Alder med Undtagelse af enkelte meget frugtbare Sorter f. Ex. Cellini, Hawthornden og enkelte andre.

For at opnaa en tidligere Frugtbarhed, men tillige for at frembringe mindre Træer, der ere lettere at behandle og bære fuldkomnere Frugter, maa man forædle Frugttræer paa Planter, der have en svagere Væxt, men fra den anden Side svækkes Træets Levedygtighed derved, idet saadanne Træer paa langt nær ikke blive saa gamle som de andre. Saadanne svagere voxende Træer kaldes med fælles Betegnelse Dværgtræer og ere i vor Tid et meget væsentligt Led i al god Frugttrædyrkning.

Disse Dværgtræer af Æble- og Pæretræer (for Kirsebær- og Blommetræernes Vedkommende har man ikke egentlige Dværgtræer) have alle den fælles Egenskab, at den vilde Stamme, hvorpaa de ere forædlede, skyder Rødder ud, saa langt den er dækket af Jorden. De skyde ikke Rødderne langt ned i de nedre Jordlag, men holde sig mere i Overfladen af Jorden. Det er derfor under visse Forhold lettere at skaffe disse Dværgfrugttræer en passende Jordbund end Vildstam-Frugttræer, idet de kunne nøjes med et Jordlag af c. 12 à 15 Tommers Dybde.

Hvor Jordbundsforholdene lægger særlige Vanskeligheder i Vejen; hvor der f. Ex. udelukkende findes Strandsand eller lignende, dér behøver man kun at forbedre de øverste 15" af Jordlaget ved Paaførsel af Ler, Mergel og Gjødning, og ved Anlæg af en Frugthave udelukkende plante Dværgtræer. Disse have imidlertid foruden denne Anvendelse tillige en stor Plads at udfylde ved Anlæget af enhver Frugthave, hvilket i det følgende nærmere skal klargøres.

Naar man ved Anlæg af en Frugthave har sørget for Jordens rette Bearbejdning og Istandsættelse, da maa man først foretage en passende Inddeling af Jordstykket. Jeg forudsætter, at det er indhegnet, og at der er plantet et Læbælte mod Øst, Nord og Vest for at skaffe Læ for altfor stærke Vinde. Det vil blive for vidtløftigt for mig her at omtale Anlæg af et saadant Læbælte. Jeg skal kun bemærke, at det ikke maa dannes af Popler, og at det maa ligge i en passende Afstand — c. 10 à 15 Alen fjernet — fra den første Række Frugttræer.

Det inddeles derpaa saaledes, at Frugttræerne komme til at staa i aldeles lige Rækker med en Afstand af 10 til 15 Alen mellem disse og mellem de enkelte Træer. Den mindste Afstand vælges for Frugttræsorter, som ikke voxe til ret store Træer, f. Ex. Syltekirsebær, enkelte Æblesorter som Cellini og Hawthornden osv. Den større Afstand er for Træer, der blive store og brede, f. Ex. Gravensten, Ribston Pappin etc. Man kan da mellem Rækkerne af disse Frugttræer, som maa være Vildstam-Frugttræer, plante Dværgfrugttræer — 2 imellem hvert Vildstam-Frugttræ.

Naar man vil dyrke Frugtbuske — Ribs, Stikkelsbær etc. — da kan man i Stedet for Dværgtræer plante saadanne imellem Træerne. Man kan ogsaa til Plantningen udelukkende anvende Dværgfrugttræer. Disse plantes da med en Afstand af 3 à 4 Alen. Saa længe Træerne endnu ere unge og ikke tage hele Pladsen, kan man anvende Jorden imellem dem til Dyrkning af Køkkenurter, Jordbær og lignende.

Selve Valget af de Frugttræer, man anvender til denne Plantning, er af ikke ganske ringe Betydning. For det første bør disse være rationelt tiltrukne, være ligestammede, fejlfri, ikke behæftede med nogensomhelst Slags Sygdomme eller Anlæg dertil, have gode, buskede Rødder og ikke gjerne være over 3 Aar gamle. Det gjælder om, at de efter Omflytningen fra Planteskolen udvikle sig saa hurtigt og kraftigt som muligt, og at de fra Begyndelsen bære i sig Betingelsen for at udvikle sig sundt og normalt med Udsigt til at give et snarligt Udbytte af Frugt.

Dernæst er det af særdeles væsentlig Betydning, hvilke Frugtsorter man vælger til Plantningen. I denne Henseende er man her i Danmark gaaet aldeles planløst frem i en lang Række af Aar, og der er her i Landets forskjellige Egne plantet et Utal af forskjellige Sorter. Følgen heraf er, at Frugten, naar den om Efteraaret kommer frem paa Markedet, ikke har tilstrækkelig Værdi, idet der ikke kan fremskaffes større Partier af ensartede Varer, som med Fordel kunne afhændes udenfor Landets egne Grænser.

Man bør til Plantning kun vælge nogle ganske faa Sorter. Hvis man planter med det Formaal for Øje at producere Frugt til Salg, da bør man endda, hvor man ikke tilplanter større Arealer, maaske helst kun plante én Sort. En anden Sag er det selvfølgelig, hvor man planter Frugttræer med det Formaal at forsyne sig selv og sin egen Husholdning med Frugt. I saa Tilfælde gjælder det jo om at have Frugt paa saa lang en Tid af Aaret som muligt, og det er da nødvendigt at plante endel forskjellige Sorter, der bære Frugt med forskellig Modningstid.

Da der er let Adgang til at faa Oplysning om de forskjellige Frugtsorter og deres forskjellige Værdi — paa Øerne gjennem Østifternes Forening til Frugtavlens Fremme, i Jylland gjennem de talrige Plantnings-

foreninger — skal jeg ikke nævne noget Sort-Udvalg, især da et saadant tillige maatte henvise til de bedste Jordbunds- og øvrige klimatiske Forhold for hver enkelt Sorts Vedkommende, hvilket vilde fordre megen Plads.

En af de allervigtigste Ting er selve Plantningen af Frugttræerne. Der er, mig bekjendt, intet paa Frugttrædyrkningens Omraade, mod hvilket der syndes mere end mod dette Arbejdes rigtige Udførelse. Man graver ofte et lille Hul — saa lille og saa lidt dybt som vel muligt — og saa stopper man Rødderne derned, træder Jorden til, og saa skal det ulykkelige Træ trives og voxe frem. Saa opdager man i Løbet af de første Par Aar, at det staar og vantrives, at det angribes af Sygdomme etc. Ja! „saa maa det have været et daarligt Træ," siger man.

Ved al Plantning af Frugttræer maa man grave Huller ud i Jorden, som ere rigelig baade brede og dybe. Det gjælder først og fremmest om, at Træernes Rødder komme i samme Stilling, som de tidligere have indtaget. Efter at man med en skarp Kniv og et glat Snit, hvis Flade vender indad mod Træet, har beskaaret alle ved Opgravningen af Træet i Planteskolen beskadigede Rødder, sætter man Træet midt i det udgravede Hul. Hvis det er et Vildstamfrugttræ, sættes det saa dybt, som det har staaet forhen i Planteskolen. Dette kjendes paa, at Barken har en anden, noget lysere Farve, hvor Jorden tidligere har dækket over den. Hvis det er Dværgfrugttræer, da sættes de saa dybt, at det Sted, hvor Forædlingen begynder, kommer lige i Overskorpen af Jorden. I begge Tilfælde breder man Rødderne ligeligt til alle Sider og maa for Alting passe meget nøjagtigt paa, at Spidserne af Rødderne ikke komme til at vende op ad, men at de vende nedad eller i alle Tilfælde staa vandret ud, dog mere nedad end opad. Intet hæmmer Træets fremtidige Vext saa meget, som hvis Rødderne have været anbragte i en feil Stilling.

Under Plantningen tilføres den opkastede Jord lidt efter lidt, saaledes at den kommer godt ind imellem Rødderne, i hvilken Hensigt Træet ogsaa stadig rystes svagt med Haanden, medens Jordtilfyldningen foregaar. Efterat dette Arbejde er tilendebragt, trædes Jorden jævnt fast. Jo lettere og sandholdigere Jorden er, jo fastere maa den trædes.

Hvis Plantningen foregaar om Foraaret, giver man efter Plantningen en meget rigelig Vanding, som, hvis Arbejdet er godt udført, og hvis det er gode, sunde, unge Træer, man har plantet, ikke behøver at gjentages. Træernes Top — de Grene, der danne Kronen — lades ved denne Plantning urørte. Først Aaret efter Plantningen nedskæres om Foraaret, i Marts, Kronegrenene paa Æble- og Pæretræer til indtil $1/3$ af deres Længde, medens Kirsebærtræer lades aldeles urørte. Blommetræer kan man for stærkere voxende Sorters Vedkommende, som f. Ex. Victoriablomme, nedskære ligesom Æble- og Pæretræer. Svagere voxende Sorter lades i alle Tilfælde urørte.

Disse ere de Hovedarbejder, som ere at iagttage ved Frugthavers Anlæg og Frugttræers Plantning. Hvad den aarlige Pasning af saadanne Frugthaver angaar, da bestaar denne i en fortløbende Kjæde af Arbejder, som det paa en saa indskrænket Plads, som her er til Raadighed, vil være umuligt at give udførlig Omtale, og som derfor kun skal omtales i sine Hovedtræk.

Der er nu først den aarlige Beskæring. Denne staar for mange Mennesker som det allervanskeligste ved Frugttrædyrkningen, hvilket det imidlertid langtfra er. Naar man søger god Vejledning, hvad der ikke er vanskeligt at faa i vore Dage, gjennem ovennævnte Foreninger og gjennem populære skriftlige Vejledninger,*) da kan man i Løbet af et Par Aar erhverve sig et rimeligt Maal af Kundskaber i denne Retning.

Det Værste paa dette Omraade, med Hensyn til Frugttræbeskæring, er, at der med kortere eller længere Mellemrum opstaar store eller smaa Profeter, som bilde Folk ind, at de paa dette Omraade have fundet de Vises Sten, og som derved forvirre Folks Begreber, saa de hverken vide ud eller ind. Saa finder man paa, at der slet ikke skal beskæres, og saa finder man paa, at man skal kravle omkring i Frugttræerne med en Saks, naar Frugterne ere saa store som smaa Valdnødder, og klippe dem af, der ere for mange. Det gaar her som paa saa mange andre Omraader: den simple, rolige Middelvej er den bedste — i dette Tilfælde en besindig Beskæring og Udtyndning af Træets Bladgrene og dets Frugtgrene fører bedst og sikrest til Maalet. Det, som det gjælder om, er at lære disse to Slags Grene at kjende fra hinanden. Deres Behandling læres da forholdsvis let.

Ja! og saa maa man selvfølgelig sørge for, at Frugttræerne have noget at leve af. Nu sulter man dem gladelig mange Steder og forlanger endda, at de skulle give god Frugt. Men Frugttræer maa selvfølgelig ligesom alle andre Kulturplanter have Gjødning med visse Mellemrum. Saa maa man iøvrigt med Kjærlighed og Agtpaagivenhed vaage over sine Frugttræer og de Frugter, der blive paa dem, samt skærme dem mod Sygdomme og Fjender.

„Naar Træer vi sætte
og vælge de rette;
naar vi om dem værne
og kjærlig beskærme,
da Bærret det røde,
da Frugten den søde
bli'er Arbejdets Løn."

---

*) En saadan „Beskæring af Æble- og Pæretræer, Kirsebær- og Blommetræer" af A. Zeiner-Lassen er kortfattet og letfattelig.

Drægtigheds=Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.	Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.	Køer, 281 Dage.	Faar, 153 Dage.	Svin, 113 Dage
1 Januar	2 Decbr	8 Oktober	2 Juni	23 April
8 —	9 —	15 —	9 —	30 —
15 —	16 —	22 —	16 —	7 Maj
22 —	23 —	29 —	23 —	14 —
29 —	30 —	5 Novbr.	30 —	21 —
5 Februar	6 Januar	12 —	7 Juli	28 —
12 —	13 —	19 —	14 —	4 Juni
19 —	20 —	26 —	21 —	11 —
26 —	27 —	3 Decbr.	28 —	18 —
5 Marts	3 Februar	10 —	4 August	25 —
12 —	10 —	17 —	11 —	2 Juli
19 —	17 —	24 —	18 —	9 —
26 —	24 —	31 —	25 —	16 —
2 April	3 Marts	7 Januar	1 Septbr.	23 —
9 —	10 —	14 —	8 —	30 —
16 —	17 —	21 —	15 —	6 August
23 —	24 —	28 —	22 —	13 —
30 —	31 —	4 Februar	29 —	20 —
7 Maj	7 April	11 —	6 Oktober	27 —
14 —	14 —	18 —	13 —	3 Septbr.
21 —	21 —	25 —	20 —	10 —
28 —	28 —	4 Marts	27 —	17 —
4 Juni	5 Maj	11 —	3 Novbr	24 —
11 —	12 —	18 —	10 —	1 Oktober
18 —	19 —	25 —	17 —	8 —
25 —	26 —	1 April	24 —	15 —
2 Juli	2 Juni	8 —	1 Decbr	22 —
9 —	9 —	15 —	8 —	29 —
16 —	16 —	22 —	15 —	5 Novbr.
23 —	23 —	29 —	22 —	12 —
30 —	30 —	6 Maj	29 —	19 —
6 August	7 Juli	13 —	5 Januar	26 —
13 —	14 —	20 —	12 —	3 Decbr.
20 —	21 —	27 —	19 —	10 —
27 —	28 —	3 Juni	26 —	17 —
3 Septbr	4 August	10 —	2 Februar	24 —
10 —	11 —	17 —	9 —	31 —
17 —	18 —	24 —	16 —	7 Januar
24 —	25 —	1 Juli	23 —	14 —
1 Oktober	1 Septbr	8 —	2 Marts	21 —
8 —	8 —	15 —	9 —	28 —
15 —	15 —	22 —	16 —	4 Februar
22 —	22 —	29 —	23 —	11 —
29 —	29 —	5 August	30 —	18 —
5 Novbr.	6 Oktober	12 —	6 April	25 —
12 —	13 —	19 —	13 —	4 Marts
19 —	20 —	26 —	20 —	11 —
26 —	27 —	2 Septbr.	27 —	18 —
3 Decbr.	3 Novbr.	9 —	4 Maj	25 —
10 —	10 —	16 —	11 —	1 April
17 —	17 —	23 —	18 —	8 —
24 —	24 —	30 —	25 —	15 —

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Under almindelige Forhold bruge til Udrugning: Høns 21 Dage, Kalkuner, Gæs og Ænder 28 Dage, Perlehøns 25 Dage.

Praktiske Oplysninger.

(Meddelte af Chr. Vestergaard.)

Taxter.

A. Posttaxter.

Breve. Til Danmark med Færøerne: Almindelige Breve (ikke over ½ Pd.) frankerede 8 Ør, ufrankerede 16 Ør. Korsbaandsforsendelser: Trykte Sager, Vareprøver og Mønstre 4 Ør (ikke over ½ Pd). Brevkort: Aabne 5 Ør, lukkede 8 Ør. Breve, der besørges med Posten indenfor samme Poststed: frankerede 4 Ør, ufrankerede 8 Ør. Brevkort 3 Ør.

Til Island: Pr. 3 Kvt. 16 Ør frankeret, 32 Ør ufrankeret. 3—25 Kvt. 30 Ør frankeret, 60 Ør ufrankeret.

Til Vestindien: Pr. 3 Kvt. 25 Ør frankeret.

Til Norge og Sverige: Pr. 3 Kvt. 10 Ør frankeret. 3—25 Kvt. 20 Ør. Brevkort 5 Ør.

Til hele det øvrige Europa, det asiatiske Rusland og Tyrki, Persien og Dele af Kina, Nordafrika, de forenede Stater i Amerika og britisk Amerika: 20 Ør pr. 3 Kvt., Tryksager 5 Ør pr. 10 Kvt. Brevkort 10 Ør.

Til det øvrige Asien, Resten af Afrika og Amerika og til Australien: 30 Ør pr. 3 Kvt., Tryksager 10 Ør pr. 10 Kvt. Brevkort 15 Ør.

Breve i Indlandet maa ikke være over 15 Tommer i Længden, 10 Tommer i Bredden og 1 Tomme i Tykkelsen; de maa ikke indeholde Penge, men nok Frimærker. Tryksager maa ikke være over 17 Tommer lange, forsendt som Ruller ikke over 28 Tommer lange og 3¾ Tomme i Tværmaal; de skulle være saaledes indpakkede, at en Undersøgelse kan finde Sted, og paa Forsiden være paategnede: Trykte Sager. De maa ikke indeholde Frimærker eller Værdipapirer og maa til Indlandet ikke veje over 50 Kv.

Pengeforsendelser. Pengebreve: Indtil 200 Kr 24 Ør, 400 Kr 28 Ør og 4 Ør mere for hver 200 Kr indtil 1000 Kr.

Postanvisninger (hvor Postvæsenet udbetaler Beløbet): 8 Ør for hver 30 Kr indtil 100 Kr; til Udbetaling i Kjøbenhavn kan sendes 200 Kr.

Postopkrævninger (hvor Postvæsenet opkræver et Regnings-Beløb): 12 Ø for hver 30 Kr. indtil 100 Kr.

Pakkesager. For Pakker, som veje 2 Pd. eller derunder 16 Ø, fra 2—5 Pd. 24 Ø, fra 5—10 Pd. 32 Ø, over 10 Pd. betales 16 Ø samt 4 Ø for hvert Pd.

For uformelig store Pakker forhøjes Taxten med det halve Beløb. Skal Pakken kun besørges inden for samme Poststed, ere Taxterne henholdsvis 8 Ø, 16 Ø, 24 Ø og over 10 Pd. 8 Ø samt 4 Ø for hvert Pd.

B. Telegramtaxter i Danmark.

For indtil 10 Ord, hvert paa højst 15 Bogstaver, 50 Ø, for hvert Ord ud over dette Antal 5 Ø. For Pressetelegrammer, der skulle offenliggøres (ikke Avertissementer), indtil 20 Ord 40 Ø, for hvert overskydende Ord 2 Ø.

Til **Udlandet** er der forskellig Taxt til de fleste Lande; til Norge mindst 80 Ø. Exempelvis kan anføres, at hvert Ord til New York koster 1 Kr 20 Ø; til Japan 6 Kr 75 Ø.

C. Lidt om Jærnbanefragt.

Statsbanerne regne med Kilogram og Kilometer. 1 Kilogram = 2 Pd. 7½ Kilometer = 1 Mil. Betalingen retter sig efter Vejlængden, dernæst efter under hvilken Taxtklasse Godset hører, endelig efter, hvilken Fragtsats, ɔ: Fragt pr. 100 Kilogram der er for denne Afstand. Beregningen er saa omstændelig, at Pladsen ikke tillader at anføre den.

Pakker kunne sendes paa Jærnbanefrimærker à 20 Ø fra alle Statsbanestationer til alle Stationer i Danmark. De sendes uden Fragtbrev, men med tydelig Adresse og Indholdsangivelse. Indtil 5 Kilogram (10 Pd.) forsynes de med 1 Mærke, fra 5—10 Kilogram med 2, fra 10—15 Kilogram med 3 og fra 15—25 Kilogram med 4 Mærker. 50 Pd. kan altsaa paa denne Maade sendes over hele Landet for 80 Ø.

Letfordærvelige Varer: Kød, Fisk, Flæsk, Frugter, Bær, Smør osv. befordres som Ilgods til Fragtgodstaxt.

Til andre Forsendelser end Frimærkepakker skal udfærdiges Fragtbreve, der koste 5 Ø pr. Stk., 100 Stkr koste 60 Ø.

Tomt Returgods sendes ikke mere fragtfrit; men tilbagesendes billigst over længere Strækninger paa Jærnbanefrimærke.

Ministeriernes Audiensdage.

Finansministeriet: Torsdag 11—12. Marineministeriet: Torsdag 12—1. Krigsministeriet: Mandag 12—1. Indenrigsministeriet: Torsdag 11. Udenrigsministeriet: ubestemt. Justitsministeriet: I Regelen hver Dag Kl. 1. Kultusministeriet: Torsdag 11—1. Landbrugsministeriet: Torsdag 11.

Offentlige Biblioteker og Arkiver.

Det store kongelige Bibliotek, grundlagt 1665, bestaar af 515,000 Bind, hvoraf 200,000 ere Manuskripter. Indgang i Tøjhusgade. Udlaanstiden er hver Søgnedag fra 11—2; Læsesalen aaben hver Søgnedag fra 10—3, fra 15. April til 15. Septbr. tillige fra 5—7. Overbibliotekar: Justitsraad, Dr. C. W. Bruun.

Universitetsbiblioteket og det dermed forbundne Classenske Bibliotek ejer 300,000 Bind. Aabent for Udlaan hver Søgnedag fra 11—2; Læsestuen aaben 11—3. Overbibliotekar: Dr. S. Birket-Smith.

Landbohøjskolens Bibliotek, 25,000 Bind. Aabent Søgnedage 10½—12½. Bibliotekar: Cand. mag. V. Grundtvig.

Frederiksborg lærde Skoles Bibliotek, 16,000 Bind. Aabent Lørdag 1—2. Adjunkt O. H. Aagaard.

Sjællands Stiftsbibliotek i Roskilde, 26,000 Bind. Justitsraad Hansen.

Sorø Akademis Bibliotek, 40,000 Bind. Mandag, Tirsdag, Torsdag, Fredag 12—1. Adjunkt Michelsen.

Rønne lærde Skoles Bibliotek. Aabent Lørdag 2—3. Adjunkt Tryde.

Classenske Bogsamling, Nykjøbing (F.), 10,000 Bind. Aabent Lørdag 10—4. Lærer Gudmand-Høyer.

Maribo Stiftsbibliotek, 15,000 Bind. Aabent Mandag, Torsdag, Lørdag 11—12. Fuldmægtig R. Schrøder

Odense Stiftsbibliotek, 25,000 Bind. Aabent. Mandag og Torsdag 2—3. Overlærer O. Johnsen.

Aalborg Stifts-, Amts og Katedralskoles Bibliotek, 32,000 Bind. Aabent Torsdag 12—2. Adjunkt Fabritius.

Viborg Stiftsbibliotek, 12,000 Bind. Aabent 1. Maj til 1. Oktbr.: Onsdag 3—4. Overlærer, Dr. phil. Bang.

Randers lærde Skoles Bibliotek. Aabent Lørdag 2—3. Adjunkt F. V. Sand.

Aarhus Stifts- og Katedralskoles Bibliotek, 45,000 Bind. Aabent Lørdag 1—2. Overlærer J. Hoffmeyer.

Horsens lærde Skoles Bibliotek, 17,000 Bind. Aabent Torsdag 2—3. Adjunkt A. S. Steenberg.

Askov Højskoles Bibliotek, 10,000 Bind. Aabent Mandag, Tirsdag, Torsdag, Fredag 1—2. Højskolelærer P. Bjerge.

Ribe Stiftsbibliotek, 3000 Bind. Pastor Hansen.

Rigsarkivet bestaar af eet Hovedarkiv, delt i to Afdelinger, og 3 Provinsarkiver. Rigsarkivar: Dr. phil. A. D. Jørgensen.

Hovedarkivets 1. Afdeling: De historiske Arkiver ældre end 1660, samt hvad der vedrører Kongehuset ogsaa fra senere Tider. Arkivar: Dr. phil. C. F. Bricka.

2. Afdeling indeholder Ministeriernes og Højesterets Arkiver efter 1660.

Adgang til Bibliotekets Benyttelse tilstaas i Reglen efter en skriftlig Henvendelse til Rigsarkivaren. Læsesalen aaben (undtagen i Juli) hver Søgnedag fra 10—2.

Provinsarkivet for Sjællands og Lolland-Falsters Stift (i Kjøbenhavn), aabent 12—4. Arkivar: Dr. jur. Secher. Provinsarkivet for Fyens Stift (i Odense), aabent 10—2. Arkivar: G. L. Wad. Provinsarkivet for Nørre Jylland (i Viborg), aabent 10—2. Arkivar: J. H. S. Jespersen.

Højskoler, Landbrugsskoler og Fortsættelsesskoler.

Paa Sjælland: Frk. Zahles Fortsættelsesskole, Kjøbenhavn; Emdrupborg Højskole ved Gjentofte (Forstander N. Tang); Vilvorde Havebrugshøjskole ved Charlottenlund (Forst. St. Nyeland); Lyngby Landbrugs- og Hsk. (Grundtvigs Højskole), (Forst. Kapt. la Cour og H. Rosendal); Amager Hsk. (i Taarnby), (Forst. H. A. Brammer); Vældegaard Kvindeskole ved Gjentofte (Forst. Cand. Lindbæk); Tune Landbrugsskole ved Taastrup (Forst. Land-

brugskandidat Brinck=Lassen); Frederiksborg Hsk. ved Frederiksborg (Forst. H. Begtrup)); Hjørlunde Hsk. ved Slangerup (Forst. A. Albrechtsen); Høng Hsk. ved Slagelse (Forst. J. Jørgensen); Ondløse Hsk. ved Mørkøv (Forst. S. L. Banke); Vallekilde Hsk. ved Svinninge (Forst. Povl Hansen); Sorø Hsk. (Forst. K. Bjerre); Hindholm Hsk. ved Fuglebjerg (Forst. H. Larsen); Haslev Hsk., Haslev (Forst. P. C. Davidsen); Karise Hsk. i Karise (Forst. K. C. Knudsen); Brøderup Hsk. ved Rønnede (Forst. E. Dam); Stevns Hsk. ved Rødvig (Forst. Hansen=Gjevnø).

Paa Møen: Rødkilde Hsk. ved Stege (Forst. J. H. Andersen).

Paa Bornholm: Bornholms Hsk. ved Ekkodalen pr. Aakirkeby (Forst. N. P. Jensen); Jordbrugsskolen Graneli ved Aakirkeby (Forst. H. C. Kofod).

Paa Falster: Nørre Ørslev Hsk. ved Nykjøbing (Forst. Lærer Schmidt og Pastor Petersen i N. Ørslev); den Classenske Agerbrugsskole paa Næsgaard ved Stubbekjøbing (Forst. la Cour).

Paa Lolland: Abed Hsk. ved Søllested (Forst. E. Jørgensen); Nysted Hsk. (Forst. M. Lilbæk); Guldborg Husholdningsskole, Guldborg ved Saxkjøbing (Forst. Frk. J. Saugmann).

Paa Fyen: Landbrugsskolen i Odense (Forst. Landinspektør A. N. Andersen); Dalum Landbrugsskole ved Odense (Forst. J. Petersen); N. Thomsens Pigehøjskole i Odense (Forst. N. Thomsen); Frk. Marie Jørgensens Pigehøjskole i Odense (Forst. Frk. Marie Jørgensen); Særslev Hsk. ved Jullerup (Forst. N. Nielsen); Aarup Hsk. i Aarup (Forst. J. F. Hammer); Vejstrup Hsk. ved Svendborg (Forst. J. Lund); Brahetrolleborg Hsk. ved Korinth (Forst. J. H. Winther); Ryslinge Hsk. ved Ringe (Forst. A. Povlsen); Ollerup Hsk. ved Svendborg (Forst. J. P. Kristensen=Randers); Sørup Hsk. ved Svendborg (Forst. H. Gundesen); Kjøng Hsk. ved Glamsbjerg (Forst. N. Kierkegaard); Udby Hsk. ved Nørre Aaby (Forst. H. Lind); Vesterdal Hsk. ved Nørre Aaby (Forst. Christoffer Gaarde).

I Jylland: Brønderslev Hsk. i Brønderslev (Forst. N. C. Nielsen); Try Hsk. ved Hjallerup (Forst. J. H. Fogt); Kvissel Hsk. ved Kvissel (Forst. H. J. P. Hagbard); Vraa Hsk. pr. Vraa (Forst. J. Terkildsen); Horne Hsk. pr. Hjørring (Forst. N. M. Tophøj); Morsø Landboskole ved Nykjøbing (Forst. C. Pe=

tersen Schmidt); Galtrup Hsk. ved Nykjøbing (Forst. G. Himmelstrup); Aaby Hsk. pr. Aabybro (M. Beck og K. Nielsen); Fjellerad Hsk. pr. Aalborg (Forst. A. Jørgensen); Bælum Hsk. pr. Bælum (Forst. H. Villumsen); Støvring Hsk. pr. Støvring (Forst. S. Frederiksen); Oddense Hsk. pr. Jebjerg (Forst. K. Frantzen); Skals Hsk. pr. Skals (Forst. P. Hvid); Salling Hsk. pr. Jebjerg (Forst. A. Axelsen); Almind Hsk. ved Viborg (Forst. J. Pedersen); Testrup Hsk. pr. Maarslet (Forst. Dr. J. Nørregaard); Ask Hsk. pr. Malling (Forst. Pastor M. K. Mogensen og Lærer Maarsøe); Klank Hsk. pr. Klank (Forst. J. Nielsen); Vestbirk Hsk. pr. Østbirk (Forst. Grønvald Nielsen); Malling Landbrugsskole ved Malling St., Aarhus (Forst. S. C. A. Tuxen); Beder Havebrugsskole ved Beder St., Aarhus (Forst. P. Henriksen); Odder Hsk. i Odder (Forst. A. K. Dolleris); Elbæk Hsk. pr. Tvingstrup (Forst. Joh. Elbæk); Mørke Hsk. pr. Mørke (Forst. M. N. Appelt); Hesselballe Hsk. pr. Hjortshøj St. (Forst. N. P. Simonsen); Voldby Hsk. pr. Grenaa (Forst. J. L. Vest); Hadsten Hsk. pr. Hadsten (Forst. J. F. Buhl); Dalbyneder Hsk. pr. Havndal (Forst. C. C. Egens); Mellerup Hsk. pr. Randers (Forst. J. Michelsen); Ry Hsk. pr. Ry (Forst. Helge Hostrup); Kolind Hsk. pr. Kolind (Forst. J. Mortensen-Barrit); Ødum Landboskole pr. Hadsten (Forst. Landbrugskand. J. P. Nyboe); Uldum Hsk. pr. Uldum (Forst. K. Videbæk); Vrigsted Hsk. pr. Barrit (Forst. L. Maltesen); Vinding Hsk. pr. Vejle (Forst. Mart. Nielsen); Grejsdalens Landbrugsskole og Hsk. pr. Vejle (Forst. J. K. Gaarde); Børkop (Indre Missions Hsk.) pr. Børkop (Forst. Fr. Thomsen); Askov Hsk. pr. Vejen (Forst. L. Schrøder); Jandrup Hsk. pr. Varde (Forst. N. Nielsen); Ribe Hsk. og Mælkeriskole i Ribe (Forst. S. H. Salling); Ladelund Landbrugsskole ved Brørup St. (Forst. Landbrugskand. N. Pedersen); Hoven Hsk. pr. Tarm (Forst. K. Kristensen); Nørre Nissum (Indre Missions Hsk.) pr. Struer (Forst. Pastor A. L. Hansen); Elev Hsk. pr. Lystrup (Forst. N. Tang og Th. Povlsen); Give Hsk. pr. Give (Forst, A. Foverskov); Thylands Hsk. pr. Sjørring (Forst. P. Hansen); Viby Hsk. pr. Aarhus (Forst. S. Mørk-Hansen).

Foreninger.

A. For Byerne.

I. Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk, stiftet 19. Juli 1879, bestaar af Foreninger i alle Egne af Danmark. (178 Foreninger med 35,962 Medlemmer). Aarlig holdes 3 Delegeretmøder, et for hver af Repræsentationens 3 Afdelinger: Kjøbenhavn, Østifterne og Jylland. Dens Tidsskrift er „For Industri og Haandværk". Formand: Fabrikant A. Meyer, Kjøbenhavn; Næstformand: Cancelliraad C. Pagh, Bogense.

II. Industriforeningen i Kjøbenhavn, stiftet 12. Juli 1838, har 5,400 Medlemmer. Udgiver et Tidsskrift: Tidsskrift for Kunstindustri, virker ved Forevisninger og Udstillinger, Foredrag og Bedømmelse af industrielle Genstande; har et Bibliotek paa over 6,000 Bind til Udlaan. Formand: Hofjuvelér C. Michelsen; Næstformand: Fabrikant H. Bing.

III. Den danske Købstadforening, omfatter Købstadkommuner og Handelspladser udenfor Kjøbenhavn, ledes af et Repræsentantskab paa 27 Medlemmer (12 i Jylland, 9 i Sjælland og 6 i Fyn og Lolland-Falster); dette vælger en Styrelse af 5 Medlemmer. Mindst hvert 5te Aar afholdes almindeligt Købstadmøde. Formand: Borgmester Koch i Odense.

IV. Haandværker og Industriforeningen i Odense har 1500 Medlemmer, virker ved Foredrag og Udstillinger. Formand: Konsul Chr. Mogensen i Odense.

V. Foreningen af Haandværkere og Industridrivende i Kolding, stiftet 1862, har 400 Medlemmer og har oprettet en teknisk Skole, opført en Fribolig for trængende Haandværkere og deres Enker. Formand: A. L. Johansen.

B. For Landet.

I. Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, stiftet 1769, arbejder for Landbrugets Fremme og Landbobefolkningens Oplysning. Det danner et Forbindelsesled mellem de provinsielle Landboforeninger og støtter Udstillinger af landøkonomisk Interesse. Det ejer en Kapital af 300,000 Kr. Medlemsantallet er 767. Hs. Maj. Kongen er Selskabets Beskytter, Hs. kgl. Højh. Kronprinsen er overordentligt Medlem. Selskabet har 3 Præsidenter: Kammerherre Castenskjold til Borreby

ved Skelskør, Kaptajn J. C. la Cour i Lyngby og Kammerherre, Grev Wedell til Grevskabet Wedellsborg ved Ejby St. Bestyrelsesraadet bestaar af 36 Medlemmer: 18 valgte ved almindelig Stemmegivning, 18 valgte af Landboforeningerne.

II. De samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift, stiftet 28. Maj 1880 ved en Sammenslutning af 18 stedlige Landboforeninger; disse indbetale 10 pCt. af deres Indtægt. Formand: Etatsraad Valentiner til Gjeddesdal.

I Sjællands Stift findes desuden 23 mindre Landboforeninger; de 5 høre altsaa ikke med under de samvirkende Landboforeninger.

III. Bornholms landøkonomiske Forening (650 Medlemmer). Formand: Løjtnant Holm, Simblegaard ved Hasle.

IV. Fyens Stifts patriotiske Selskab, stiftet 12. April 1810, ejer en Landbrugsskole og arbejder i Forening med de stedlige Landboforeninger, der indbetale 15 pCt. af deres Medlemsbidrag til Selskabet. Formand: Grev Ahlefeldt-Laurvigen til Kjærsgaard ved Ejby St.

I Fyens Stift findes 9 Landboforeninger, hvoraf de 8 staa i Forbindelse med patr. Selskab.

V. Maribo Amts økonomiske Selskab, stiftet 1809. Formand: Hofjægermester, Grev L. Reventlow til Rudbjerggaard ved Nakskov.

VI. Nord-Falsters Landboforening, stiftet 28. Februar 1854. Formand: Gaardejer Kr. Mortensen, Særslev ved Stubbekjøbing.

Desuden findes: Nykjøbing og Omegns Landmandsforsamling, Vestlollands Landmandsforsamling og Østlollands Landboforening.

VII. Foreningen af jydske Landboforeninger, stiftet 30. November 1872 af 22 Landboforeninger, der indbetale 5 pCt. af deres Medlemsbidrag. Den omfatter nu alle Jyllands 57 stedlige Landboforeninger, der tilsammen tælle 31,819 Medlemmer. Formand: Godsejer Bech, Engelsholm ved Vejle.

VIII. Agrarforeningen, stiftet 23. November 1893, tæller over 50,000 Medlemmer. Formand: Proprietær Andersen, Rosendal ved Beldringe St.; Viceformand: Grev Tramp, Værsløsegaard. Foreningen har provinsielle Bestyrelser.

Uddrag af Jagtlov af 12. Maj 1894.

Fredningstiden er for Pattedyr: 1. Raabukke fra 15. Juli til 15 Sept., Raaer fra 1. Jan. til 15. Sept. 2. Harer fra 25. Decbr. til 20. Sept. 3. Pindsvin og Flaggermus fra 1. Febr. til 15. Sept.

Fugle: 1. Dagrovfugle: Musvaager fra 1. Febr. til 15. Sept. Alle Natrovfugle fra 1. Febr. til 15. Sept. 2. Agerhøns fra 15. Novbr. til 15. Sept. 3. Fasaner fra 15. Marts til 15. Sept. 4. Skovduer, Kramsfugle og Sjaggere 1. Febr. til 15. Sept. 5. Urhøner hele Aaret; Urhaner fra 1. Nov. til 15. Aug. 6. Vadefugle 1. Febr. til 15. Aug.; Bekkasiner, Brushøns, Regnspover, Holtsnepper og Pommerantsfugle fra 15. Maj til 31. Juli. Hvide og sorte Storke hele Aaret. 7. Svaner og Terner fra 1. Febr. til 15. Sept.; Maager fra 1. Febr. til 31. Okt. (den store Havmaage kun fra 1. Maj til 31. Juli; Graagæs og Dykænder fra 1. April til 30. Juni; andre Svømmefugle fra 1. Febr. til 15. Juli. 8. Alle andre Fugle fra 1. Febr. til 15. Sept.; Sangfugle og andre Smaafugle er fredede hele Aaret; Stærene maa jages i Haverne fra 1. Juli til 20. Aug.

Inden for de en Mand tilhørende eller til Brug overladte Jorder maa enhver selv eller ved en Person, der hører til hans Husstand, fange, skyde eller dræbe Dagrovfugle (undtagen Musvaager), Vildgæs (undtagen Graagaasen), Ravne, Krager, Raager, Graaspurve og Skarver samt ødelægge disse Fugles Yngel, Æg og Reder. Det er tilladt at dræbe Ildere, Maarer og Ræve, og i de en Mand tilhørende ferske Vande Oddere og Hejrer.

Fredet Vildt maa ikke falbydes, sælges, købes eller forsendes før Dagen efter Jagttidens Begyndelse og ikke over 8 Dage efter dens Udløb.

Brugen af Vildtsnarer og Doner er forbudt.

Ulovlig Jagt straffes med Bøder fra 10—200 Kr. Højere Bøder for ulovlig Jagt kan komme til Anvendelse, naar den er udøvet før Solens Opgang eller efter dens Nedgang eller paa Søn- og Helligdage.

Børn under 16 Aar maa ikke udøve Jagt, uden i Følge med voxne Personer og under disses Tilsyn.

Vejrspaadomme.

Januar: 1—8 Frost, 9—18 aftagende Frost, som varer Maaneden ud.

Februar: 1—12 let Frost, 13—19 megen Sne, 20—28 mildere Vejr.

Marts: 1—8 Tøvejr, 9—17 Tø og Sne, 18—31 nogen Kulde og Sne.

April: 1—14 blæstfuldt og ustadigt Vejr, 15—30 mildt og smukt Vejr.

Maj: 1—9 noget køligere, 10—24 ustadigt, 25—31 Varme.

Juni: 1—8 mildt, men regnfuldt og ustadigt Vejr, 9 -21 foranderligt, 22—30 klart og smukt Vejr.

Juli: 1—7 ustadigt Vejr med sydlig og sydvestlig Vind, 8—19 køligt og regnfuldt, 20—31 noget foranderligt, Regn med sydlig Vind.

August: 1—8 ustadigt, 9—20 Varme, 21—31 varmt og smukt Vejr med nordlig Vind.

September: 1—15 klart, smukt Vejr, 15—30 køligere, men smukt Vejrlig.

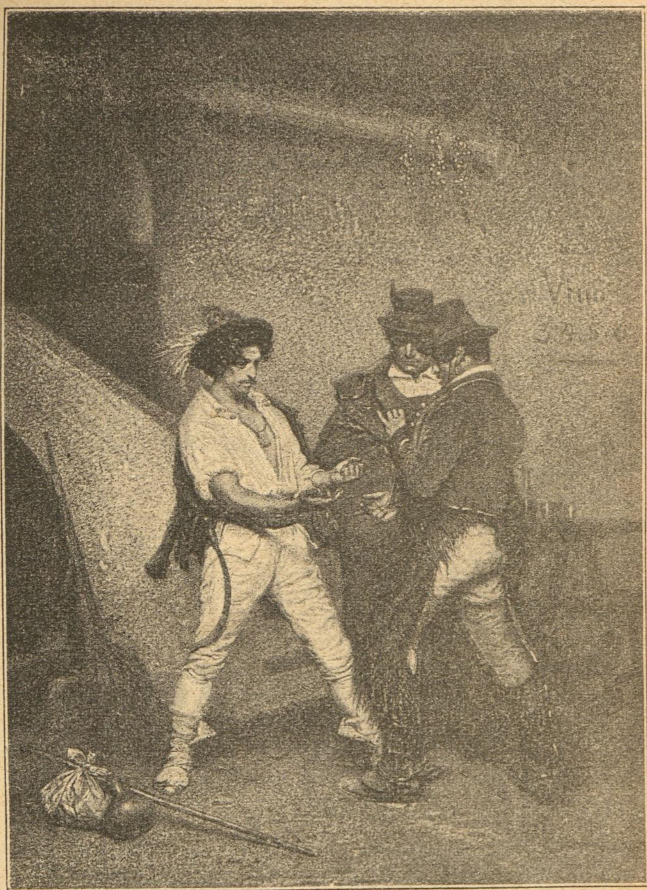
Oktober: 1—9 regnfuldt, 10—17 ustadigt, 18—31 foranderligt, med enkelte klare Efteraarsdage.

November: 1—15 køligt og blæstfuldt, men klart Vejr, 16—30 Taage og nogen Sne.

December: 1—10 Taage, Sne og Regn, 11—23 foranderligt med nogen Blæst, 24—31 Sne og let Frost.

Gode Raad.

— Naar man til Linnedvask kommer en Haandfuld Borax i Vandet i Stedet for Soda, saa sparer man den halve Sæbe. Linnedet bliver særdeles smukt og hvidt og tager ingen Skade ved denne Fremgangsmaade.

Morraspillere.

Efter Maleri af Professor V. Rosenstand.

Marinere med Landlov hos gamle Venner.

(Efter Professor J. Exners Maleri).

Hvem kan hamle op med et Par lystige Orlogsgaster! Om Bord eller i Land — det skal gaa haardt til, naar Humøret ikke er oppe. Og saa især en Dag, hvor man gjæster gamle Venner!

Ingen kan være i Tvivl om, at de to raske Gutter er hjærtelig velkomne. Det bedste, Huset formaar at byde, er ikke for godt til dem. Alle er komne i Virksomhed: Mo'er er travlt sysselsat ude i Køkkenet, den næstyngste Datter har allerede hentet Tallerkenerne frem, og imidlertid gjør de andre sig til gode ved Kaffebordet. Den ene af Marinerne, den ældste og besindigste af dem, klinker just med Gamlefa'er; men paa samme Tid har han dog et Blik tilovers for den lystige Gruppe ved Enden af Bordet. Hans Kammerat har faaet Harmonikaen fat og synger dertil, og naar Pigebørnene holder sig for Ørene, er det vist ikke saa slemt ment; de synes ganske godt om den Vise, han synger, og de har ikke det mindste imod den lystige Kalas, der holdes.

Endogsaa den lille stumpede Tøs er standset midt paa Gulvet, ganske forbavset over al den Lystighed, hun er Vidne til. Saadant Gilde holdes der ikke hver Dag; det er kun, naar der kommer gode Venner til Huset. — Kun den lille, barbenede Fyr henne i Krogen sidder fordybet i det alvorlige Arbejde med at tiltakle sin ny Skude. Han tænker maaske paa, naar han selv en Gang bliver saadan en rask Orlogsgut, og de gjør Stads af ham allesammen, baade de gamle, der klinker og siger Skaal, og de kjønne, unge Piger, der smiler over hele Ansigtet. Thi just saaledes gaar det til, naar Marinere kommer i Besøg hos gamle Venner.

Marinere med Landlov hos gamle Venner. (Efter Professor J. Exner's Maleri).

Onkel Jul.

Fortælling af L. Budde.

Med Illustrationer af Paul Steffensen.

Kjender Du Onkel Jul? Onkel Jul med det frejdige Ansigt, de glade, skælmske Øjne, som aldrig kan fordunkles, fordi han har dem fra Juleglæden selv, som er indeni ham, og over Skulderen en Pose fuld af godt Humør, der aldrig slipper op, fordi han har hentet det lige fra Vorherres eget Oplag! Kjender Du ham saa? Ikke? Ja, saa skal Du høre en Historie om ham, for han er værd at kjende og tage godt imod, naar han kommer.

Langt ude i det Yderste af en stor og stadselig By laa en lille Stue, som der ikke var stor Stads ved. En gammel Kommode, en slidt Sofa, et Bord og et Par Stole af samme Sort — det var hele Møblementet. I et Hjørne stod en Kogekakkelovn — den var det hensigtsmæssige, for i den blev Maden lavet, og det gav dobbelt Varme. Propert og ordentligt var der i Stuen — det var hele Stadsen.

Nu var det Juleaften og havde allerede været det et Par Timers Tid. Lampen stod tændt paa Bordet, Kedlen snurrede i Kogekakkelovnen, og en lille Dreng tumlede rundt paa Gulvet og gjorde, hvad han kunde, for at gjøre Støj for To, for Søster var borte. Men Moder sad i Sofaen og saa' træt og modløs ud. Det havde hun Grund til, stakkels Moder, for Livet havde prøvet hende med sine Sorger, bleg og spinkel var hun og saa' ikke ud til at have mange Kræfter at bære dem med.

Ung var hendes Mand død og havde efterladt hende en lille Pige, som hed Mie, en endnu mindre Dreng,

som hed Trut, og saa en lang Fremtid af Sorg og Savn. Ti flittige Fingre havde Vorherre ladet hende beholde, og dem var hun villig til at bruge. Men i den store By var der nok saa mange Fingre som Brug for dem, og det blev til Kummerlighed. Mange Gange maatte Moder nøjes med mindre, end hun kunde spise, for at Mie og Trut kunde faa nok, og somme Tider maatte ogsaa Mie og Trut alligevel nøjes med mindre, end de kunde spise.

„Men naar Julen kommer," sagde Moder og tog dem trøstende i sine Arme, „saa kommer den kjære Herre Jesus med sine Gaver, og saa skal vi have det godt. Saa skal I bare se, hvad I faar."

Aa, hvor havde hun stridt og stræbt, mens Julen nærmede sig, arbejdet sig Fingrene ømme om Dagen, syet sig Øjnene trætte om Natten! Men da Juleaftenens Mørke var faldet paa, kom hun tomhændet tilbage — ikke en eneste lille Gave havde hun kunnet kjøbe, ikke den mindste Smule Godt havde hun kunnet skaffe.

„Mo'r! Mo'r! Hvad faar vi i Aften?" raabte to jublende Stemmer, og et Par glade Ansigter stirrede hende spændt i Møde.

„Aa, mine stakkels, fattige Børn!" var alt, hvad Moder svarede og tog dem grædende i sine Arme. Den glade Spænding forsvandt af deres Ansigter; de forstod, at de var to Stakler, og skyndte sig at hjælpe hende med at græde.

Magert var Spisekammeret, tom var Moders Lomme, og det er ikke rart, især naar det er Juleaften. Der var ikke andet for, Mie maatte ud for at prøve, om hun kunde kjøbe lidt Mad uden Penge. Derfor sad Moder i den slidte Sofa og saa' træt og modløs ud. Alt, hvad hun havde lidt og tabt, blev levende igjen, og hun led og tabte det paany. Fader og Moder døde, og hun var næsten endnu kun et Barn. Hendes Broder, frejdig og god, rejste bort til det fjærne Amerika, og hun hørte aldrig mere fra ham. Hendes Mand vendte sit trofaste Ansigt fra hende i Døden og lod hende ene tilbage. Men Fremtiden blev og hviskede om onde Dage med Kamp og Savn, med Sygdom og Sorg.

„O Gud!" sukkede hun. „Hvad har jeg dog gjort, at Du er mig saa haard?"

En lille Dreng tumlede rundt paa Gulvet med straalende Ansigt, for han havde glemt, at han var en Stakkel, og gjorde Støj for To i den salige Indbildning, at Julen var kommen, ene og alene for at føre ham til Herlighed og Glæde. Døren fløj op, og ind kom en lille Pige farende med en Flaskehals i den ene, en lidt medtaget Papirspakke i den anden Haand, højrød i Kinderne af Iver og Bevægelse.

„Mo'r! Mo'r!" raabte hun. „Onkel Jul kommer!"

„Men Mie dog, hvor Du kommer farende! Fik Du Fløden og det altsammen?" spurgte Moder og skottede til Flaskehalsen.

„Altsammen!" forsikrede Mie med samvittighedsfuldt Ansigt. „Men Kaffebønnerne fløj ud paa Gaden, for det var saa glat, og saa faldt jeg, og Kræmmerhuset gik i Stykker. Og Sukkeret tabte jeg, og Pølsen løb en stor Hund med, og Fløden ligger paa Fortovet, og Skaarene ligger i Rendestenen, for Flasken gik i Stykker, men Halsen har jeg, og Onkel Jul kommer!"

Mie standsede, trak Vejret og saa' frimodigt op, vis paa, at hun havde gjort Rede og Regnskab for det hele. Dog saa' Moder ikke ganske tilfredsstillet ud.

„Hvad er alt det, Du fortæller, Barn?" spurgte hun. „Og hvad er det for en Onkel Jul, Du har fundet paa?"

„Ved Gud, Mo'r!" svarede Mie og saa' aldeles tilforladelig ud. „Jeg har ikke fundet paa ham. Da jeg var faldet, laa jeg og græd, saa kom han og hjalp mig op og sagde, at jeg maatte ikke ligge og tage Pladsen op i Rendestenen og svine Gaden til med Kaffebønner og Sukker, og saa lo jeg, for jeg kunde ikke lade være. Saa spurgte han, hvad jeg hed, og hvad Du hed, og hvad Trut hed, og det sagde jeg ham, og saa blev han glad og sagde, at han var Onkel Jul, og han var udtrykkelig kommen for at besøge os allesammen. Aa, Mo'er, han er saa rar og saa morsom, og han siger, at han kommer med Posen fuld af Humør, og det er bedre

end Kaffebønner med Sukker og Fløde, og Pølse oven i Kjøbet."

Det syntes Moder dog ikke at være saa sikker paa, for hun rystede bekymret paa Hovedet og sagde:

„Ja, men Mie! Nu har vi jo Ingenting at give Trut!"

Da Trut hørte, at han saaledes var styrtet i Nød, lagde han øjeblikkelig Hovedet paa Bordet og græd af alle Kræfter, og aldrig saa snart havde Mie set det, førend hun lagde sit Hoved ved Siden af hans og græd med. Men Moder slyngede sin Arm om dem begge To og klagede:

„Stakkels, stakkels Børn! Jeg gjør Jer kun bedrøvede, som jeg selv er. Hvad skal jeg gjøre, hvad skal jeg gjøre?"

Det var en bedrøvelig Juleaften.

„Nej, hvor er her godt og velsignet!" lød i det samme henne fra Døren en dyb Stemme, der fik Taarerne til at standse og tre Ansigter til at fare i Vejret. I Døren foran dem stod en Skikkelse, kraftig og kærnesund som den prægtigste Vinterdag selv. Lodden Hue, Kæp med Haandtag, Pose over Skulderen og hele Ansigtet spillende af Hjærtensglæde og Julehumør.

„Onkel Jul!" raabte Mie og styrtede hen imod ham.

„Stop lidt, min Stump, og lad mig først slippe af med det grove!" sagde han, og i en Fart laa Hue og Frakke i en Krog, Kæp og Pose i en anden, og Onkel Jul stod med Mie ved Haanden og Trut paa Armen foran Moder.

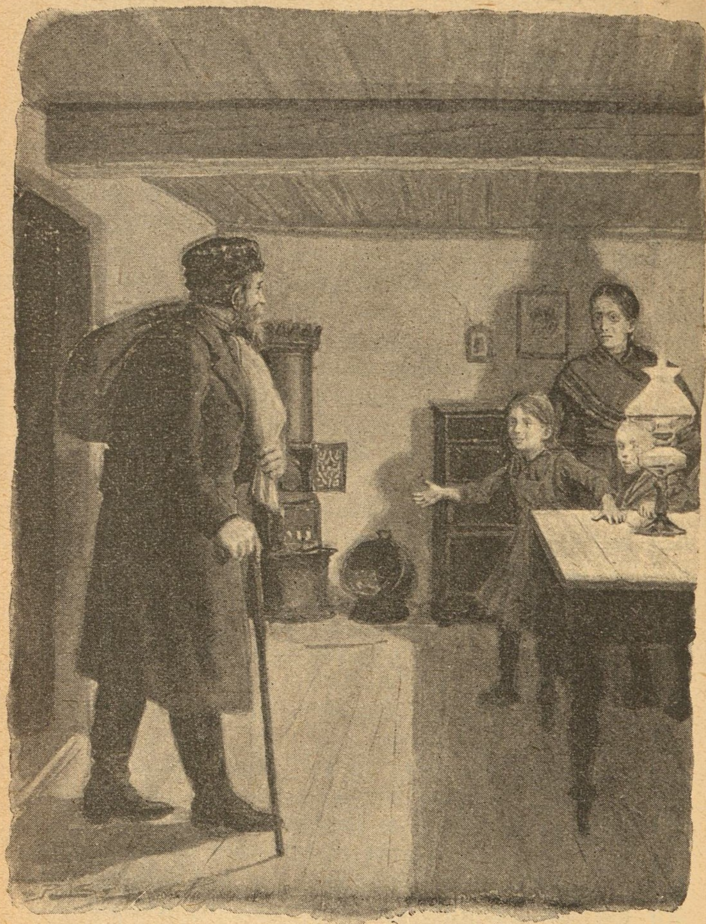
„Se rigtig paa mig, Søster!" sagde han.

„Broder!" udbrød hun i det samme. „Min kjære, kjære Broder, hvor har jeg længtes efter dig!"

Der fløj en brændende Rødme over hendes Ansigt; hun slog sine Arme om hans Hals, og dér stod han med dem alle Tre hængende om sig og saa' ud, som om han kunde bære Tre til.

„Ja, her har Du mig igjen, lille Søster, som den forlorne Søn — Kæppen og Posen i Behold — det er det hele — og nu gjør Du Julegilde, fordi jeg var tabt

og er fundet igjen — ikke sandt? Og hvor Du har det dejligt her, lyst og varmt og hyggeligt! Nej — der er

jo den gamle Sofa fra vort eget rare, fattige Barndomshjem, tusinde Gange kjønnere end den rigeste og mest flunkende ny — aa, hvor det skal smage at sove paa den i

Nat — og to saadanne velsignede Unger — Vorherre har været god imod Dig, Søster!"

Det lød saa troværdigt, at Moder uvilkaarlig saa' sig om, og det var, som en Trolddom havde rørt den lille Stue og gjort den underlig rar og venlig. „Vorherre har været god imod Dig?" lød det for hendes Øren, og hun bøjede Hovedet i Undseelse.

„Naa!" sagde Onkel Jul og gned sig fornøjet i Hænderne. „Saa holder vi Jul, Børn, for vi har faaet Lov af Moder. Først Julenadveren — den skal smage, for sultne er vi. Hvad har Du at traktere med, Søster?"

Moder saa' sig forskrækket omkring, men fandt ikke noget, der syntes hende værd at komme frem med, sænkede forknyt sit Hoved og svarede sagtmodig:

„Ingenting — undtagen Smør og Brød!"

„Det kan man klare sig med!" nikkede Onkel Jul. „Men bedre er bedre. Penge kjender vi ikke, men Posen har vi. Rejsekosten har været i den, og maaske er der levnet Lidt. Kom, og hjælp mig at rode, I Smaa!"

Det lod de sig ikke bede to Gange om. Op kom Posen, ned kom Hænderne, og saa begyndte der en Roden.

„Her!" raabte Trut og dukkede op med en tykmavet lille Dunk.

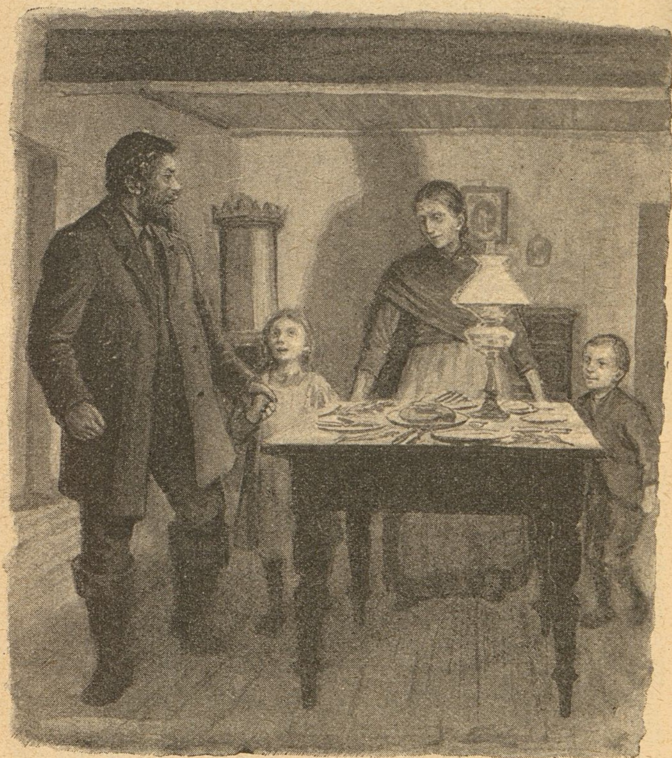
„Fløde! Direkte Import fra Amerika — Glasprop med Staaltraad — bare den har holdt sig!" udbrød Onkel Jul, tog i en Fart Proppen af og lugtede til den med spændte Miner. „Hurra! Aldeles udmærket — hen med den til Moder!"

„Kaffebønner og Sukker!" raabte Mie og holdt dem triumferende i Vejret.

„Lige fra Brasilien og Negerplantagerne!" svarede Onkel Jul. „Og her er en Pølse, saa lang som Amerika selv. Men det bedste kommer tilsidst. Grønt skal der til en Jul, og her er Julegrønt — jeg tog det i Aftes i Granskoven ved vort Barndomshjem, Søster, en hel Kvist til hver — det er saa godt som et Juletræ til hver af os. Nu pynter vi op!"

Moder dækkede, Onkel Jul hjalp til, standsede og betragtede det hele med inderligt Velbehag.

„Søster!" sagde han og vendte pludselig sit Ansigt imod hende. „Det er for mig, som vi var Børn igjen og hjemme. Maa det være min Julegave, at jeg lader, som jeg var hjemme? Maa det være mig, der raader, og Jer, der kommer i Besøg?"

„Onkel Jul skal raade!" raabte Mie og Trut i Munden paa hinanden, og Moder nikkede dertil.

„Godt!" sagde han og knejsede stolt. „Saa befaler jeg, at I strax alle Tre sætter Jer paa Plads og tager fat. Jeg laver Kaffe, byder rundt og spiser og drikker

for Tre. I Amerika maa man lære at bruge baade Mund og Hænder og Tænder paa én Gang. Tag fat, Søster! Tag fat, I Smaa!"

Det gjorde de, og saa dejligt havde Mie og Trut aldrig før spist — Moder vist ikke heller, skulde man dømme efter det Smil, hun hele Tiden sad med. Men da Maaltidet var forbi, tog Onkel Jul Mie ved Haanden og gik rundt om Bordet, Moder fulgte efter med Trut og sang:

„Dejlig er Jorden,
Prægtig er Guds Himmel."

Mie og Trut faldt ind med spæde Stemmer, Onkel Jul tog fat med en vældig Bas, men — underlig nok faldt den lidt efter lidt af i Styrke, og da Sangen endte, lød der næsten som en Dirren igjennem den.

„Det skal I vide, Børn," sagde han og saa' op med et mildt Ansigt, „at aldrig kan en Sang klinge et Menneske ind i Sjælen som den, han engang har sunget i sin Moders Stue, naar den kjære Jul var kommen. Jeg var kun en Knøs, da jeg rejste bort, og det var svært at komme igjennem i fremmed Land. Ung og rask var jeg, villig til at tage fat paa, hvad det skulde være, men naar der ikke var noget, saa var der ikke noget, og saa gik det, som det maatte — jeg spiste, naar jeg kunde, og sultede, naar jeg skulde. Det tabte jeg tilsidst Humøret over, og saa blev det rigtig galt — gnaven og arrig var jeg, og ingen vilde have noget med mig at gjøre. Engang blev det Juleaften. Syg var jeg, og ene sad jeg paa en Bænk ude i den bitre Vinterkulde. Det ene Øjeblik frøs jeg, saa Tænderne klaprede i Munden paa mig, det næste rystede Feberen Varme i mig, saa det brændte mig gjennem alle Lemmerne. Ikke en Smule Penge havde jeg i Lommen, ikke en Ven eller Bekjendt vidste jeg noget Sted. Og da kneb det for mig. Jeg lukkede Øjnene og ønskede blot, jeg maatte dø — saa ulykkelig havde jeg aldrig troet, jeg kunde blive, og det var mig, som jeg blev helt borte i al den Elendighed. Men lige med Et blev det underligt omkring mig. Jeg syntes, jeg

sad i Stuen hos Mo'er og Fa'er, og Mo'er holdt mig i Haanden. Min lille Søster sad og sang saa sødt og velsignet for mig, at Jorden var dejlig, og Guds Himmel prægtig — og nu var al min Nød forbi. Jeg har somme Tider tænkt, det havde været kjønt, om jeg var død med det samme, men saa kunde jeg jo ikke have siddet saa godt her i Aften og fortalt, at Vorherre er god, og Alting godt!"

„Det var yndigt, Du ikke døde, Onkel Jul!" sagde Mie og trykkede sig ind til ham, mens Trut kravlede op paa hans Knæ.

„Naa, ja! Derfor gjorde jeg det heller ikke, min Snut!" blev han ved. „Da jeg vaagnede, laa jeg i den blødeste Seng, noget Menneske har ligget i, og i den varmeste Stue, der har været til. Julelys var der tændt rundt omkring mig, og midt imellem dem sad En og nynnede saa blødt og saa sødt, som om det kunde have været min egen lille Søster selv. Men det var Sygeplejersken, for jeg var paa et Hospital. Der er gode Mennesker i Amerika som her, især om Julen, de havde fundet mig og samlet mig op og baaret mig derhen — Gud velsigne dem, hvor de er! Og da jeg kom ud igjen — naa ja, saa gik det omtrent, som det før var gaaet — somme Tider faldt der noget af, og somme Tider faldt der Ingenting af. Men Humøret tabte jeg aldrig mere, og det gjorde Forskjellen — jeg havde faaet Julen indeni mig, og den er der Humør i. Den gav Fred paa Jorden og en Velbehagelighed i Mennesker, men — min Søster glemte jeg heller ikke mere. I mange Aar gik jeg og længtes; det kan man ogsaa blive kjed af, og saa rejste jeg. I Aftes var jeg i vort gamle Hjem, dér fik jeg at vide, hvor hun var at finde, og nu har vi Jul i Stuen!"

Onkel Jul sprang op, tog Moder ved Haanden, sluttede Kreds med Mie og Trut og dansede rundt med straalende Ansigt.

„Det var Julesangen og Juledansen!" sagde han og standsede. „Nu kommer Foræringerne. Hvad giver Du, Søster?"

„Ingenting·har jeg!" udbrød hun og saa' pludselig fortvivlet ud igjen.

„Det kan man klare sig med!" nikkede Onkel Jul fornøjet. „Men bedre er bedre. Penge kjender vi ikke, men Posen har vi — der maa være noget i den endnu. Kom og hjælp mig at rode, I Smaa!"

Op kom Posen igjen, ned kom Hovederne, Hænderne bagefter, og de rodede.

„Mit gamle røde Silketørklæde!" udbrød Onkel Jul i Begejstring. „Brillant fundet, Mie — det skal stikke i Øjnene. Og hvad er det, Trut? Ih nej dog — mit gamle Pibehoved! Piben er fløjten, men Laaget er i Behold, og det er det fineste — det skinner som Sølv. Udmærket! Og her har vi mine gamle Handsker, Cigarkasse uden Laag og Bund, Kæp med Haandtag ikke at forglemme, og en gammel Avis. Jo, nu er vi hjulpne!"

Sax og Kniv, Naal og Traad blev lagt til Rette i en Haandevending, og Onkel Jul begyndte at snitte og klippe, sy og fortælle. Naa, hvor Munden gik paa ham, og Fingrene med — der kom et Æventyr flyvende af sig selv og blev Kjød og Blod under hans Hænder med det samme. Mie og Trut stod paa hver sin Side af ham med store, stirrende Øjne, og Moder sad og lyttede med spændt Ansigt.

„Der var et Par gamle Handsker, højre og venstre!" begyndte han. „Fine og nydelige havde de været — brune i det udvendige og lodne indvendig, men nu var de saa gamle, at de blev kasserede.

„Nu er det forbi med den Herlighed!" sukkede de indvendigt, men det var det ikke. Det bedste var tilbage, for det er det altid.

Højre Handske slog sig sammen med en gammel Kæp med Haandtag, vendte det lodne ud og blev en fyrig Kæphest. Haandtaget krøb i Tommeltot og blev Hestehoved med Øjne af Kul og Snude af Vidskelæder, Guldbrand og Pegefinger blev til et Par dejlig store Øren. Langemand blev krum Hals med Manke, for Kæppen var blevet noget svajrygget med Alderen, og det passede. Forsiden af en gammel Avis blev svøbt om, Handsken

blev skaaret op, lagt udenom, strammet og syet sammen paa Maven, saa var den Krop. Lille Per Spillemand fik en Pind i sig og blev Stumphale — det klædte den udmærket. Men Kæppen var stor paa det, strittede langt bagud og bildte sig ind, den var den rigtige Hale, og saa var den kun Bagben. Nu var det Tømmen om at gjøre, men Ørene var saa lange, at de var Tømme med det samme, og det gav Humør. Se, hvor den kan danse!"

Onkel Jul tog Kæphesten i Ørene og lod den danse lige for Næsen af Trut, og Trut greb efter den med begge Hænder.

„Stop! Først maa den hvile sig ovenpaa den Tur!" sagde Onkel Jul, satte Kæphesten mellem sine Knæ og tog fat igjen.

„Venstre Handske blev fin Dame, et nydeligt Dukkebarn. Stilladset fik hun af en gammel Cigarkasse uden Laag og Bund, lang Stilk med rund Knap, strittende Arme og Ben, men temmelig afpillet. Tommeltot smuttede ned over Hovedet og fik Ansigt — det havde den lært af højre Handske — Guldbrand og Pegefinger blev Arme, Langemand og lille Per Spillemand Ben. Det ene var kortere end det andet, men det gjorde ikke saa nøje, for hun var fin Dame, bestemt til at sidde og ikke til at gaa, og saa ses det ikke. Bagsiden af Avisen blev Krop med Figur, og Handsken kom udenom og var Skind. Skindet havde hun, men Skindet skaber ikke en fin Dame — det gjør Klæderne, og dem fik hun. Sølvhat fik hun af et gammelt Pibelaag, og det klædte hende. Hanken vendte bagud, og rutsch! gik der en lang Strimmel af et rødt Silketørklæde og blev Sløjfe i Nakken. Men Tørklædet blev den dejligste røde Silkekjole med Bælte af samme Slags, smal om Livet og Ridekjoleslæb for neden. Det kunde ikke være nydeligere — hvad, Mie?"

„Tak, Onkel Jul! Tak!" raabte Mie og strakte Haanden ud.

„Stop!" sagde Onkel Jul. „Koldt Vand i Blodet, vi er jo ikke færdige.

Onkel Jul standsede lidt og betragtede Mie og Trut med Ærbødighed.

„Min naadige Prinsesse af Julens Slot!“ sagde han og bukkede med Anstand for Mie. „Tør jeg præsentere Dem en fin Dame? Vi lidt! Vi lidt!“ raabte han pludselig ivrig, da Mie snappede Dukkebarnet og foer afsted. „Tillader De, at jeg følger lidt med Dem, lille Jomfru? Jeg er saa meget for at gaa i Julebutikker. Vi lidt! Vi lidt!“

„Væk!“ sagde Mie gesvindt. Væk var hun, og Onkel Jul vendte sig slukøret mod Trut.

„Min ædle Prins af Julens Slot!“ sagde han og bukkede nok en Gang med Anstand. „Tør jeg føre en fyrig Kæphest frem for Dem? Ho – a! Ho—a!“ udbrød han forbløffet, da Trut sprang op paa Ryggen af Kæphesten og fløj bort. „Maa jeg hænge bag i? Jeg er saadan en Nar efter Julæventyr. Ho—a! Ho—a!“

„Væk!“ sagde Trut stolt og svippede med Nederdelen — eller ogsaa var det Kæphesten, der gjorde det.

Det var ikke et Par fattige Stakler af Børn, men Prinsen og Prinsessen af Julens Slot, der drog ud i den lille Stue. Hver en Plet paa Gulvet blev en Sal med Juleæventyr, hver en Krog til en Julebutik med Sovekammeret til Oplag, der ikke kunde tømmes. Og Onkel Jul fik Lov at være med. Han fik Lov at gaa i Butikker med Mie og hænge bag i hos Trut, til han ikke kunde længer, men faldt pustende ned paa en Stol.

„Det var Foræringerne!“ sagde han — bagefter kommer lidt Juleknas. Hvad har Du til os, Søster?“

Det Spørgsmaal kom bag paa Moder, for hun havde rent glemt, at hun var ulykkelig stillet.

„Jeg —“ svarede hun i Forvirring. „Ingenting!“

„Det kan man klare sig med!“ nikkede Onkel Jul. „Men bedre er bedre. Penge kjender vi ikke, men vi har Posen. Rod, I Smaa, rod!“

„Her!“ raabte Trut og dukkede op med et Æg. „Her!“ jublede Mie, og „Her!“ sagde Onkel Jul — hver havde de sit.

„Har Du Mel, Søster?“ spurgte han.

„Mel har jeg!“ svarede Moder og saa' op med glad Frimodighed.

„Saa bager vi Æbleskiver!" erklærede Onkel Jul med glædestraalende Ansigt. „Det er Juleknas, der er Forslag i. Du, Søster, er Frue og sidder paa Stads. Jeg er Kok, Mie er Frøken, der hjælper til for Fornøjelsens Skyld, og Trut lægger Æbleskiverne paa Fad, for det skal der Soliditet til!"

Æbleskivepanden kom i Kogekakkelovnen og blev smurt med Smør, Onkel Jul og Mie rørte Dejg og bagte, røde i Ansigtet og saa' fornøjede ud, Trut lagde paa Fad, glinsede af Fedt og saa' solid ud, og saa var der dækket op.

„Spruttende hede — de lugter delikat!" udbrød Onkel Jul med Velbehag. „Det passer sig ikke, at Kokken sidder til Bords med Herskabet, men hvis jeg maa gaa omkring og bide saadan lidt hos en og lidt hos en anden, saa siger jeg ikke Nej!"

„Bid!" raabte Mie og rakte resolut sin Æbleskive op imod ham. Men det skulde hun ikke have været saa rask til. „Du tog hele Æbleskiven!" klagede hun og stirrede mistrøstig paa en ganske lille Stump, hun havde beholdt i Haanden.

„Av for Pokker!" sagde Onkel Jul skamfuld. „Det er den tossede Tands Skyld. Jeg har en hul Tand, og det er aldrig til at beregne, hvor meget den tager!"

„Bid, Onkel Jul!" raabte Trut uden at lade sig afskrække og proppede fuld af Iver hele sin Æbleskive ind i Munden paa ham. Onkel Jul bed, og saadan fik han sin Part af Æbleskiverne. Det blev han ikke narret ved — han var lun nok, den Onkel Jul!

Men da det altsammen var forbi, gik der et nyt Udtryk, stille og alvorligt, over hans Ansigt.

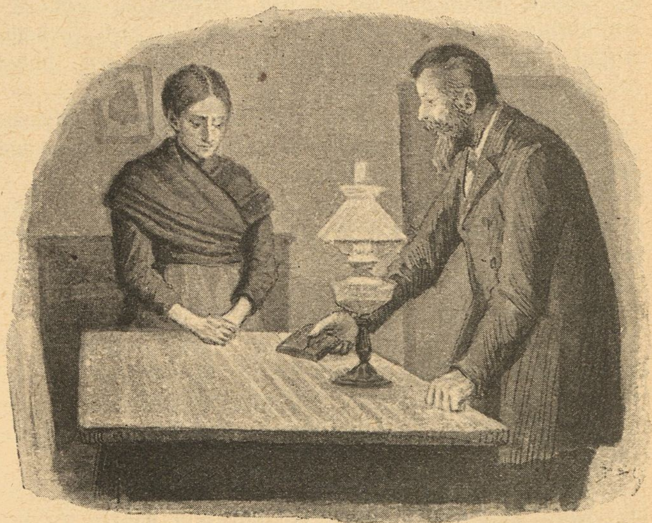
„Tak for Julen, Søster," sagde han, „i din velsignede lille Stue! Den gode Gud og den kjære Herre Jesus glemmer vi ikke at sige Tak derfor. Det var en dejlig Aften, men i Morgen, naar Du vaagner, er jeg borte igjen!"

„Borte!" raabte baade Moder og Mie og Trut i Forskrækkelse.

„Det ene maa passes, det andet ikke forsømmes —

jeg har mange Steder Ærinde!" sagde Onkel Jul. „Men jeg kommer igjen, og jo artigere vi gaar til Sengs, desto sødere sover vi, desto bedre Børn er vi allesammen, og desto før er jeg her igjen. Lille Mie og Trut — Kæphesten er træt, og Dukkebarnet søvnigt!"

„Godnat, lille Moder! Godnat, Onkel Jul!" raabte de begge To, tog dem om Halsen og kyssede dem, og borte var de. Mie tog Dukkebarnet paa Armen og forsvandt nynnende i Sovekammeret, Trut satte sig op paa Kæphesten og red stolt bagefter.

Moder og Onkel Jul var alene, men ingen af dem talte — det var, som der var kommet en trykket Stemning i Stuen, da Mie og Trut blev borte. Moder bøjede sit Hoved saa dybt, at man havde ondt ved at se hendes Ansigt, og Onkel gik frem og tilbage, som om han havde noget paa Hjærtet og kunde ikke rigtig faa det ud. Pludselig standsede han, foer hen til Posen og begyndte at rode ivrigt.

„Det er sandt!" sagde han. „Jeg har jo en lille

Julegave ogsaa til dig — den havde jeg nær glemt over al den Fornøjelse!"

Ganske spagfærdigt lagde han en gammel slidt Tegnebog paa Bordet foran hende. Moder skottede hurtigt op efter den og saa' ned igjen.

„Den ser lidt medtaget ud!" sagde han. „Men Skindet skaber ikke en Tegnebog — det gjør Indholdet. Duk! Duk!"

Han aabnede den, vendte og rystede den — Guld og Sedler strømmede ud af den, Kroner og Dollars i Tusindevis. Et Øjeblik saa' Moder op med forbavset Ansigt, saa bøjede hun det blodrødt ned igjen, dybere end før og skjulte det helt.

„Søster!" sagde Onkel Jul med dirrende Stemme. „Jeg glemte før at fortælle, at tilsidst gik det mig godt. Jeg tjente Penge, jeg skrabede sammen og sparede, til det blev en hel Bunke. Og aldrig lagde jeg en Dollars til Bunken, uden at jeg tænkte paa, hvordan jeg engang vilde staa her og sige: Lille Søster! Hvad der er mit, det er dit! Vorherre har været god imod os begge To, og han lægge sin Velsignelse til!"

Da løftede Moder sit Ansigt, men — hvad kunde det betyde? Alle de mange dejlige Penge skød hun fra sig med begge sine Hænder, Taarerne strømmede hende ned over Kinderne, og saa slyngede hun Armen om Onkel Juls Hals og gjemte sit Ansigt paa hans Skulder.

„Broder!" hulkede hun. „Jeg skammer mig over mig selv. Jeg syntes, Vorherre var mig haard, jeg var saa fattig og forladt. Jeg havde en Rigdom, og jeg vidste det ikke. Vi har haft den dejligste Juleaften, just i vor Fattigdom. Det var, fordi jeg skulde lære at skjønne paa den og være taknemmelig for den!"

„Du har Ret, Søster!" sagde Onkel Jul og begyndte med en dybsindig og tankefuld Mine at samle Pengene sammen igjen og putte dem i Tegnebogen. Du har belært mig om, at Julen faar ikke sin Glæde fra alle disse dejlige Ting — den har Glæden i sig selv. Men jeg tænkte ikke derpaa og mente, det kunde gaa med — saadan i Kjøbet. Det var forkert tænkt — den skal i Posen igjen!"

Resolut vendte Onkel Jul sig bort, et tvivlende Udtryk kæmpede et Øjeblik i Moders Ansigt, og saa tog hun en kraftig Beslutning.

„Naa — saa kom da med min Julegave!" sagde hun.

„Nej, Søster!" svarede Onkel Jul med dydig Fasthed. „Jeg vil ikke gjøre dig skamfuld med den!"

Han gjorde ivrig et Par Skridt hen imod Posen, men Moder blev heller ikke tilbage.

„Kom nu med min Julegave!" sagde hun og løb efter ham.

„Kom med Mo'ers Julegave!" lød det henne fra Sovekammerdøren, og i det samme var der Fire, der løb — Onkel Jul foran og Moder med Mie og Trut i Natdragt bagefter. Det blev Onkel Jul for meget — lige med ét standsede han, kastede Tegnebogen i Favnen paa Moder og sagde med et Smil over hele Ansigtet:

„Lille Søster! Hvad der er mit, det er dit! Vorherre lægge sin Velsignelse til!"

Og som den brød frem fra en Kilde, der brast af sig selv, klang hans Bas gjennem Stuen:

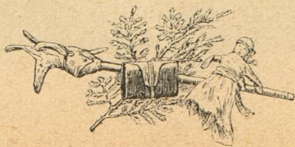
„Dejlig er Jorden,
Prægtig er Guds Himmel".

Moder, Mie og Trut faldt strax ind og holdt ikke op, før den sidste Tone fløj ud og gjemte sig i Julenatten:

„Menneske fryd dig,
Os er en evig Frelser fød!"

„Tit — tit, Onkel Jul!" lød et Par indbydende Barnestemmer Julemorgen fra Sovekammerdøren ind i Dagligstuen. Men Onkel Jul svarede ikke, for han var borte. Han har Ærinde saa mange Steder, og det ene maa passes, det andet ikke forsømmes. — —

Det var en Historie om Onkel Jul. Nu kjender Du ham og lukker kjønt op for ham, naar han kommer, for det gjør han. Han kommer til dig og til mig, hér og dér, forskjellig i Skindet, den samme i Sindet. Posen har han med, og noget finder man altid deri, men — om han har Tegnebogen med — det er ikke i samme Grad til at stole paa.

Paa Paradebænken.

(Efter Venzel Tornøes Maleri).

Ethvert Barn i Kjøbenhavn — og mange udenfor Hovedstaden — kjender Paradebænkene i Frederiksberg Have. Der er ført mangen fornuftig Passiar, hvilet mange mødige Lemmer — og vel ogsaa foregaaet adskillig Kurtiseren baade med dem, der gik forbi, og med de tilfældige Naboer, man fik ved Siden af sig.

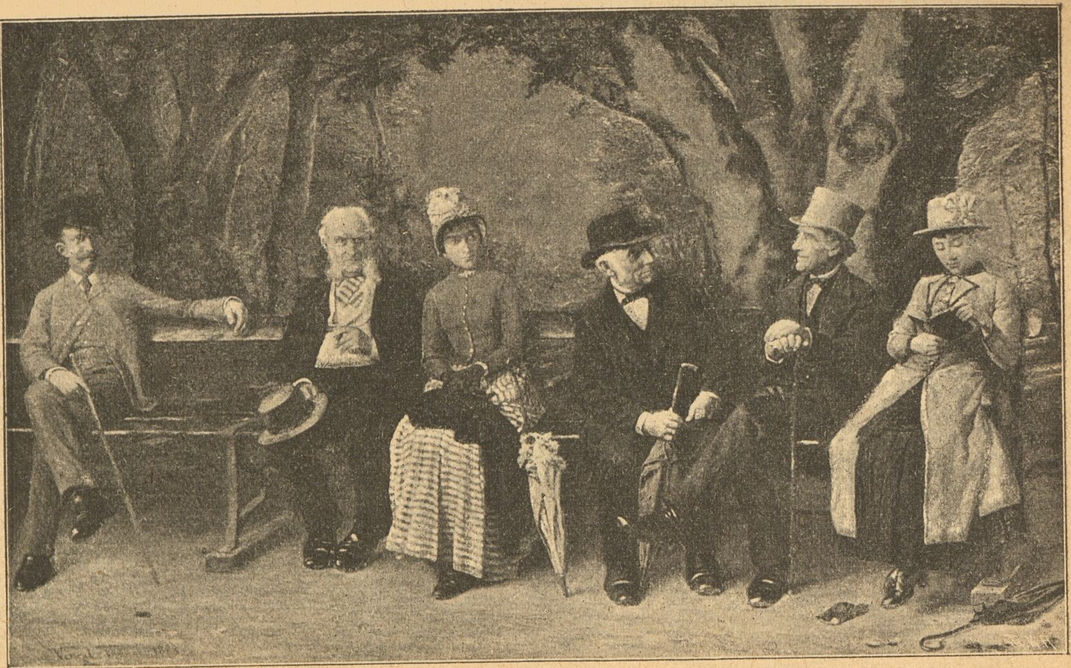
Se f. Ex. paa den fornøjelige Gruppe, Kunstneren har fæstet paa sit Billede!

Der er først de to gamle Kavallerer, som er livlig optagne af deres Samtale, hvad enten den nu drejer sig om Øjeblikkets politiske Situation, det sidste Bynyt eller simpelthen om det dejlige Sommervejr, man har faaet.

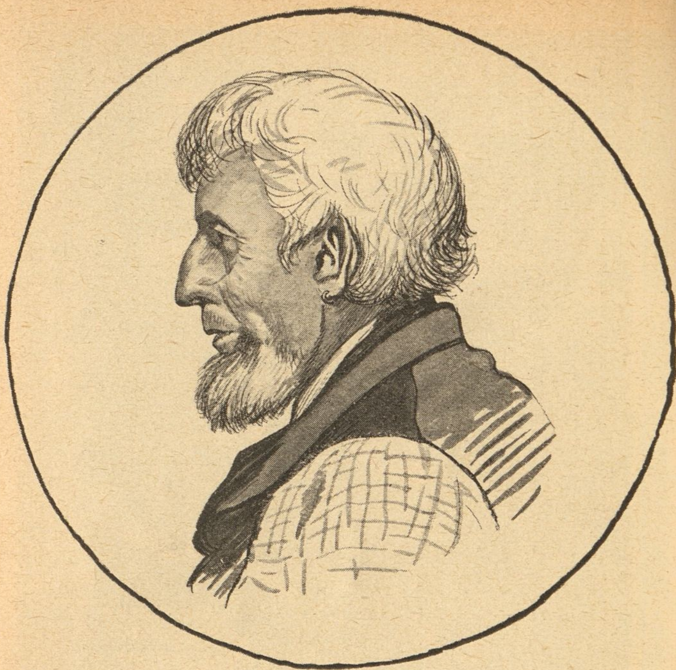
Saa er der den ældre, pyntelige Herre i hvid Vest og de hvide, imponerende Bakkenbarter. Han og Datteren holder sig lidt for dem selv, men de synes dog at høre efter Samtalen, der føres ved Siden af dem, og det kan ikke kaldes indiskret, eftersom Sager, der forhandles paa Paradebænken, næppe kan betragtes som Hemmeligheder.

Men endelig er der den unge, noget lapsede Herre paa venstre og den unge, læsende Pige paa højre Side af Bænken. Han ser en Smule overlegen ud, som han sidder dér med Benene over Kors, og hun lader til at være stærkt fordybet i sin Bog. Men alligevel tager man vist ikke fejl i at formode, at der er en vis Korrespondance mellem dem. Det er ganske utvivlsomt, at de i hvert Fald aner hinandens Tilværelse, siddende — om end et godt Stykke fra hinanden — paa den samme Bænk. Og hvem ved, hvad dette første, tilfældige Møde kan føre til? Hun kommer hver Eftermiddag her ud med Papa, og han faar maaske Lyst til at se, om han ikke en anden Gang skulde træffe hende igjen paa samme Sted. Og det vilde da ikke være første Gang, at Paradebænken kom til at gjøre Tjeneste som Inventar i Kjærlighedens evigunge Komedie.

Paa Paradebænken. (Efter Venzel Tornøes Maleri).

Da Sivert Sivertsen stjal en Dukat.

En sandfærdig Livsbekjendelse

ved

Børge Janssen.

Med Illustrationer af Alfred Schmidt.

Ved en Auktion ude paa Kristianshavn købte jeg for nogen Tid siden et gammelt Chatol, og forleden fandt jeg bag en af dets Skuffer en stor, blaa Konvolut med følgende Udskrift: „Til den ærede Læser fra Sivert Andreas Sivertsen". Og Konvoluten indeholdt følgende „Bekjendelse":

„Jeg undertegnede, Sivert Andreas Sivertsen, som er født i Reverdilsgade i Nyboder, højsalig Kong Christian den fjerdes Ihukommelse, sidder nu her i Bombebøssen paa min gamle Alder og beretter samt indfører i denne min Journal, hvordan Livet har udfoldet sig for mig i dets forskellige mærkelige og forunderlige Tildragelser og Begivenheder.

Ingen maa læse dette, før end som naar jeg er død og ikke mere er til; for ellers kunde nogle kanske gaa hen og sige til mig, at Sivert Andreas Sivertsen var en Tyveknægt, og saa kunde jeg ikke en Gang sige ham igen, at det var Løgn og Nederdrægtighed.

Jeg haver jo nemlig i min unge Tid taget, ja, sig det heller, Sivert, rent ud sagt, stjaalet en Dukat, ja, jeg har, Gud forlade mig gamle Mand min Synd og Skyldighed.

Nu skal jeg berette, hvordan det hele tilgik, og hvordan Skipperen fik mit forstokkede Hjærte til at tilstaa og gaa i sig selv. Jeg er jo født i Reverdilsgade; min Fader tjente ærlig og redelig i Kongens Marine paa Holmen, og havde jeg, Sivert Andreas, ikke været en ren Satan til at lave Galskaber, og havde jeg ikke ligesaa grangivelig grint af min gamle redelige Fader lige i samme Monument, som han gjennemtampede mig for mine Galskabers Skyld, saa havde jeg jo kanske nu været Baadsmand paa Pension med Medaille og det hele. Men nu er jeg bare Sivert Andreas Sivertsen i Bombebøssen. Nej, saa kunde Moder meget bedre, for hende kunde jeg lide; men det var jo Fatter, der havde Kommandoen. Jo, for den meget ærede Læser maa vide, at da de gamle ikke kunde styre Krabaten, saa blev han sendt til Koffardis, efter som min salig Fader nok mente, at det kunde sætte Skik paa Slynglen.

Og da jeg saa skulde paa min første Fart; — det var saadan et nydeligt Vejr, jeg kan tydelig huske det, og saa var det paa Toldboden — saa brummede Fader jo nogle Formaninger og den Slags, og Moder hun snøftede og græd og sagde, at hvordan det end gik mig i Verden, saa skulde jeg altid være i Pagt med Vorherre, saa jeg

kunde slægge denne min Haand paa den hellige Bibel og sværge ham til, at jeg havde et rent og uforvansket Hjærte og Sjæl.

Jeg sagde jo begribeligvis ja, snøftede lidt med, fik en Rulle Skraa af Fader, og saa gik vi til Søs.

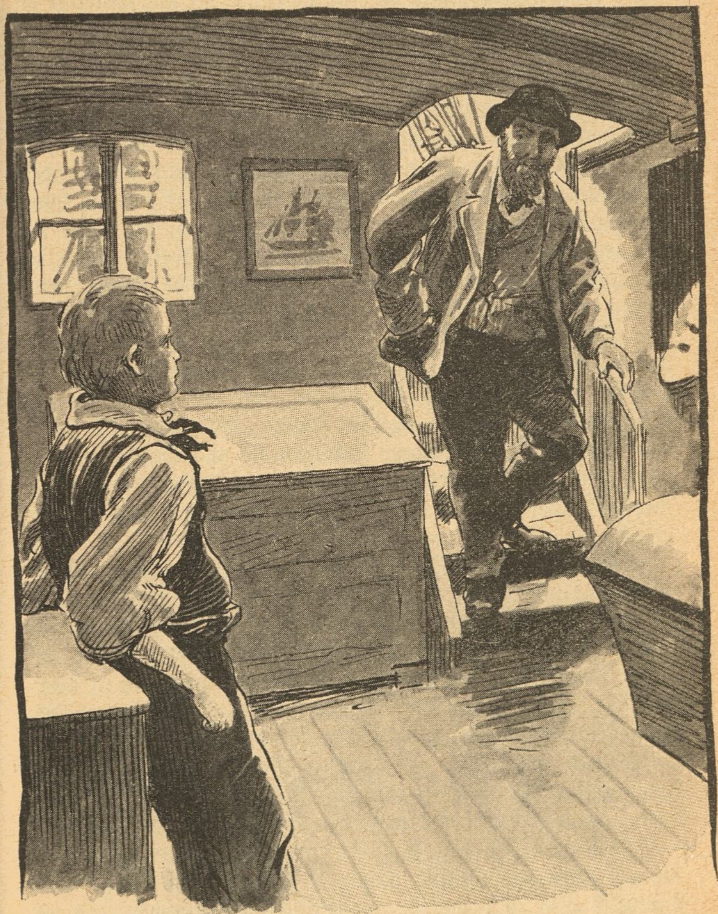
Naa, jeg kunde jo berette meget om den første og de følgende Rejser; én Gang forliste vi paa Azorerne, og én Gang har jeg ligget fireogtyve Timer i Vandet og ventet paa at blive ædt af Hajer, men jeg vil springe disse mere almindelige og simple Begivenheder over og kun berette, at jeg ogsaa flere Gange har faaet Tamp, hvilket var formedelst mit stridige Sind, men hvilket dog ikke hjalp mere, end som da min salig Fader gav mig dem.

Saa var det jo, at naar man kommer i Havn, da haver man stedse Lyst til at bide i Livets syndige Frugter, men dette koster jo, og en arm Sømand havde i hine Dage ikke saa svær en Hyre som nu. Tilmed havde jeg en Kammerat, Gud tilgive ham hans Syndighed — jeg kunde jo have nok i min egen — som stadig og bestandig pustede til Syndens Ild i mit Hjærte. Og saa var det, at jeg vidste, at Skipperen havde sine Dukater i Skabet til venstre for Køjen, og en Dag, jeg saa skal ned til ham, og han ikke var der, og Nøglen sad i Skabet, ja, saa var det rent ud sagt, Gud forlade mig min Synd, at jeg ikke længere kunde holde min Sjæl ren — det vil sige, jeg stjal en Dukat.

Men Gud forlade mig, om det ikke er sandt, hvad jeg nu siger, lige som jeg smækker Skabet til og staar med den forbandede Dukat, som nu har brændt i min Samvittighed over samfulde halve Hundrede Aar, saa farer det i mig, at jeg havde en gammel Moder, som vilde græde ved denne Begivenhed, og jeg havde allerede Haanden paa Laasen for at lægge Tyvekosten tilbage, hvor den hørte til, da Skipperen kommer brasende ned ad Kahytstrappen, og saadan fik jeg Lov at beholde den forbandede Penge.

Hvoraf En kan lære, at man aldrig skal række Fanden den lille Finger, for saa tager han hele Haanden — for se, havde Fanden nu ikke sendt Skipperen, lige som

jeg stod der paa det første Trappetrin ned til Helvede, saa havde jeg været frelst, og saa havde jeg

ikke gaaet med Slavemærket i Sjælen i samfulde halve Hundredaar.

Og det er tungt for en gammel Mand, der gjærne vilde staa sig godt med Vorherre.

Men se, for at jeg nu ikke skal blive en Løgner paa mine gamle Dage, saa vil jeg dog sige, at saa kristeligt og dydeligt tænker jeg nok nu, men den Gang, ja, Vorherre forlade mig, da vilde jeg jo nok have lagt Dukaten tilbage igen, men eftersom det nu ikke lod sig gøre, formedelst Skipperens Nedkomst, saa spyttede jeg paa Dukaten, stak den i Lommen, og da Anton, det var Navnet paa den anden, og jeg saa fik Landlov, ja, saa maatte den forbandede Dukat ryge, og skønt man jo siger, at hvad der kommer med Synd, det gaar med Sorg, saa maa jeg dog erklære, at vi saamænd blev saa nydelig fulde og svirende af den tyvstjaalne Dukat, som vi kunde være blevne af den ærligste og redeligste fortjente Hyre.

Kort at bemærke, vi havde det godt, og vi sang, det kan jeg da huske, som havde vi været Himmerigs uskyldige Spurve og Lærker, og det var vi dog ikke — nej, for vi var nogle Tyveknægte og Galejslaver, der godt nok kunde have fortjent at blive baade kølhalede og naglede til Masten, faaet Kat med meget mere, som, efter hvad min salig Fader sagde, skrevet stod i Krigsartiklerne paa Holmens Skibe. —

Men se, mærk Dem nu dette, ærede og agtede Læser af denne min sandfærdige Beretning og Beskrivelse, er det en Lyst at drikke spaniolsk Vin og kysse de Sataner af spaniolske Fruentimmer, selv, som jeg vil sige, naar det gøres for Penge, der er tagne mod det Bud, som af Vorherre er indsat i Biblen til dettes Forbydelse, saa er der dog et indre Væsen, som kaldes Samvittighed, og den er værre end som Kat og Tamp, eftersom Tamp og Kat bare danser paa den menneskelige Ryg, medens Samvittigheden gnaver i den menneskelige Sjæls indvortes.

Nu maa jeg dog sige, for at ingen infam Løgn skal komme over disse mine gamle Læber, at jeg baade drak spaniolsk Vin og kyssede spaniolske Fruentimmer, og at det smagte mig særdeles vel og lifligt; saa at jeg intet formærkede til den ombeskrevne Samvittighed.

Dog, det skulde komme som en Tyv med Kattefjed

og Hoser paa; thi da vi nu atter var komne til Søs, saa siger Anton en Dag: Hør Sivert Andreas, siger han, den er gal med Skipperen, han har nu lugtet dette her med Dukaten, men hold dig stiv, Sivert, saa er der ingen hverken her eller hisset, som kan bande paa, at det er dig; for ser du, der er jo ingen, der saa' det!

Saadan sagde Anton, den Kæltring. Gud glæde ham nu, hvis han da ikke brænder i Helvedes Ildsluer, for dér kan det vel ikke hjælpe ham stort, ja, saadan sagde han; men strax derpaa blev jeg kaldt for Skipperen, og han sagde ligefrem uden videre Høflighed eller Artighed, at jeg var den mest forbandede Kæltring, og at det var mig, som havde tyvstjaalet Dukaten; men jeg sagde, det var Løgn og Nedrighed, og at jeg skulde knække og brække Halsen paa den, der havde løjet mig saadant paa. Naa, Skipperen gav jo ikke Køb, men jeg gjorde det heller ikke; jeg var jo ung og uerfaren, og Fanden havde indgravet sig i mit arme Hjærte. De vrisenterede mig og min Køje og Kiste; men jeg grinede bare; de spaniolske Fruentimmere og Gæstgivere havde Dukaten godt nok. Men se, jeg skulde nu ligegodt ikke grine saa meget længe og vedvarende; thi Sværdet hang som i et Fruentimmerhaar over dette mit syndefulde Hoved. Baade Skipperen, Styrmanden og Bedstemanden, han hedte for Resten Jens Toftlund og var en haard Hund til Tamp og Brændevin, de lavede Forhør, og de vendte og drejede mig lige ind til mine ædlere Dele, hvis jeg da havde nogle af den Sort; men jeg sagde nej, jeg kendte ikke noget til Dukaten; for Løgn, det var kanske nok slemt, efter hvad man havde hørt i Skolen, men Tamp var lige godt værre, og desformedelst holdt jeg pur og ren Mund.

Men Gud, som vaager over hvert Skib paa Søen og hver Mand paa Landjorden, han kunde se mine mest indvendige Tænkemaader, og han, som kan nøjagtigen se og kende den mindste Aal paa Havets upejlede Dybder, han kunde ogsaa se i undertegnede Sjæls mørke Kroge.

Men jeg var lige glad, jeg tænkte hverken paa Gud eller paa Sjælens Kroge, jeg tænkte bare paa Tampen, og saa holdt jeg Mund.

Men saa var det, der skete det, som blev min Frelse lige til mine gamle Aar, da jeg nu med disse mine krogede Næver sidder her i Bombebøssen og opnoterer Begivenheden, ja, det skete, at jeg en Aftenstund, jeg havde Frivagt, blev purret ud af Anton, som sagde mig, at nu var den gal igen, og at han nu skulde hente mig til Skipperen. Jeg bed mig en Skraa, bandede paa, at de kunde flaa mig ligesaa levende, jeg var; men faa mig til at sige det med Dukaten, nej, det skulde hverken ske paa dette Hav eller noget andet Hav herneden.

Saa raver jeg mig da i Mørket ned til Skipperens Kahyt, banker paa, som Høfligheden byder, og det siger jeg: det, jeg nu saa', det glemmer jeg aldrig i denne eller den anden Verden. Døren springer op, og dér foran mig ser jeg som et livagtigt Alter med et Dannebrogsflag over, og saa stod der et brændende Lys paa hver Side af en stor Bibel med Kors paa. Bagved sad Skipperen og Styrmanden, og saa sagde Skipperen; ja, jeg kan høre hvert evigste Ord endnu: „Jungmand Sivert Andreas Sivertsen af København, jeg adspørger dig, om du tyvagtigen haver frastjaalet en Dukat ud af dette Skab?" Jeg sagde nej, men jeg mærkede ganske tydelig, at Benene rystede under mig. „Læg saa din Haand paa den hellige Bibel og tilsværg mig, at du ingen Lod og Del haver i Tyveriet!" Der var ganske og aldeles stille derinde, jeg kunde høre Søen paa Skibssiden; Lysene brændte mig helt ind i Sjælen, og saa var det med én Gang, at dette her kom med min gamle Moder, der paa Toldboden havde tilsagt mig, at jeg altid skulde være i Pagt med Vorherre, saa jeg kunde lægge denne min Haand paa hans hellige Bibel og sværge ham til, at jeg havde et rent og uforvansket Hjærte — se, det kom mig i Hu, og nu skulde jeg kanske sværge mig til evig Fordømmelse — som en Klud sank jeg sammen paa disse mine Knæ, tilstod det hele og fik mine Tamp.

Men det vil jeg sige Dem, meget ærede Læser, at man heraf kan se, at Vorherre havde indblæst Skipperen at frelse mig med min Moderes Formaning, hvilket var meget forunderligt — og dernæst, ærede Læser, vogt Dem for

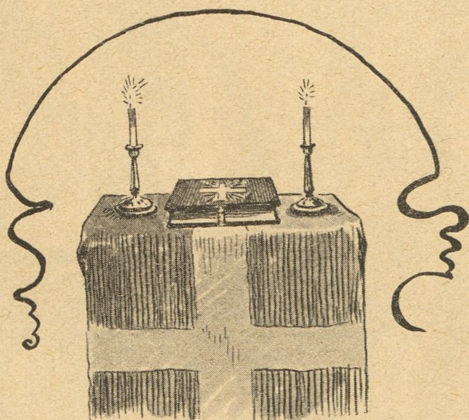
Dukater, spaniolsk Vin og Fruentimmer, hvilke haver brændt mig i min Sjæl og Hjærte i over halve Hundrede Aar, hvilket er haardt for en gammel Mand, der gjærne vil staa sig godt med Vorherre.

Derfor, ærede Læser:

Vogt dig udi unge Aar,
At du højt kan bære di: hvide Haar!

Med Ærbødighed
Sivert Andreas Sivertsen,
73 Aar, født den 15. Maj 1810."

Bombebøssen paa Christianshavn, den 26. Juni 1883.

Tankekorn.

— Et godt Humør er Svømmebæltet i Livets Strøm.

* * *

— For altfor mange Mennesker hengaar Livet i den stadige Forventning om det Tidspunkt, ved hvilket de egentlig først ville begynde at leve.

Pogeskolen paa Skagen.

(Efter Maleri af Michael Ancher).

Som al Ting er primitivt — eller rettere var det endnu for faa Aar siden — oppe paa Skagen, saaledes

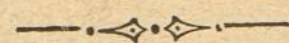

er Pogeskolen det ogsaa. Det er ikke nogen stor, moderne ventileret Stue, Skolemesteren har til sin Raadighed. Der er intet nymodens Inventar, der tilfredsstiller alle Hygiejnens og Pædagogikens Fordringer, og Skolemesteren

selv er en gammel Mand i Skjorteærmer. Brillerne, han har paa Næsen, er det eneste, der vidner om hans Virksomhed i Undervisningens Tjeneste.

Men just saaledes, som Michael Ancher har fundet sit Motiv og fremstillet det paa Lærredet, har det sin store og særegne Tiltrækningskraft.

Fra denne fattige Skolestue, hvor Loftsbjælken hænger En ned over Hovedet, er der gaaet Poge ud, som blev kjække og viljestærke Mænd, der kan regnes blandt de bedste i Landet. Og paa den tarvelige, hvidkalkede Væg kunde den pædagogiske Regel staa præntet uden tomt Praleri: at Skolen lærer for Livet. Maaske har det ikke været stort bevendt med den boglige Lærdom, som de smaa Skagensere have høstet dér Mange historiske Aarstal og geografiske Navne har de næppe lært. Men den gamle Skolemester, der selv ser ud som en vejrbidt Fisker, kan være stolt af sin Gjerning, naar han husker paa, at han har været med til at lære disse Smaadrenge og Piger, at det første og vigtigste, de skulde blive, var modige og udholdende Mænd, brave og dygtige Kvinder. Og tager man det med i Betragtning, saa har den fattige Pogeskole sin Mission at udrette lige saa vel som det fineste Institut — og maaske tilmed den allervigtigste.

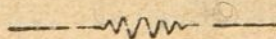

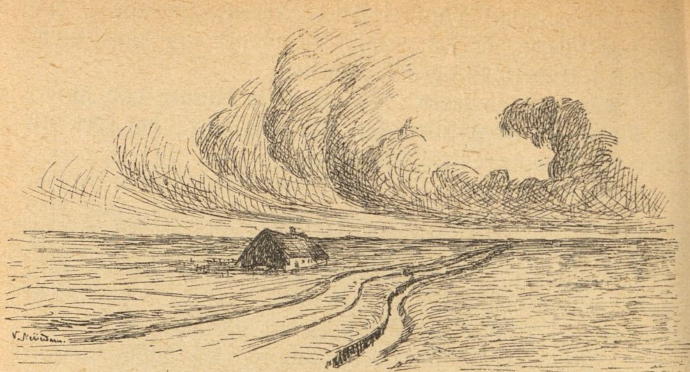
Historier.

Godt svaret. En trivelig gammel Kone af den jævnere Klasse indfinder sig paa Banestationen: „Jeg vil gjerne have Billet til Toget“. — Billettøren (der vil være vittig): „Vil De have til en Passagervogn eller til en Kvægvogn?“ — Konen: „Ja, hvis De er en Prøve paa de Væsener, jeg træffer i Passagervognen, saa maa De hellere give mig Billet til Kvægvognen.“

* * *

Lovende Udsigter. Et amerikansk Blad indeholder følgende Bekjendtgjørelse: !! 50 Dollars !! Hvis den Person, som igaar brød ind i mit Hus og stjal 150 Dollars i min Skrivebordsskuffe, vil tilstaa mig en Samtale paa fire Minuter, da vil den nævnte Sum som Belønning blive udbetalt til hans Arvinger. Killmann, 444de Gade.

Plejeforældre.

En Fortælling fra Heden af Elith Reumert.

Illustreret af V. Neiiendam.

Rasmus Olsen og hans Kone boede ude i Hedelandet mod Vest.

Deres Rigdom bestod i en træløs, sandet Jordlod, der udelukkende var tjenlig til Kartoffelavl, og i sex, velskabte Drenge, og den Rigdom vilde mangen En kaldt Fattigdom, men det faldt nu aldrig Rasmus Olsen ind, saa længe blot han og Konen maatte beholde deres gode Helsen og Førlighed. For har man kun fra Haanden i Munden, er det skralt, naar Haanden bliver mat. En Maaneds Sygdom kan sætte En mere tilbage, end man kan vinde ind paa et Aar. Arbejde fra Morgen til Aften er Fattigmands Kaar, og naar Arbejdet hviler, maa Maverne knurre. Det Regnestykke er nemt. —

Familien skinnede af Solskin og Lykke fra Aar til Aar, hvad der jo kunde synes sært nok, navnlig naar Kartoflerne en Gang imellem slog fejl, og Billerne gnavede sig mætte i de syge Knolde.

Naa — Lykken lader sig nu aldrig forklare, og vil man endelig søge dens Grund, maa man vel altid gaa dybere tilbunds end til Knoldene i et Kartoffelstykke.

Saa længe blot Børnene ikke maatte slaa fejl, fik det gaa med Kartoflerne, som det kunde! Og foreløbig artede de sig vel.

Men saa kom da det, Rasmus Olsen havde frygtet mest af alt. En mørk, sludfuld Vinterdag, da han trak Klynetørv hjem fra Mosen, gik det pludseligt med et voldsomt Ryk gjennem hans venstre Side, og fra den Dag var han aldrig mere rigtig rask, og den bitre Fattigdom — den, som ikke véd, hvorfra Føden for næste Dag skal komme! — bankede paa Døren med sin skarpe, knoklede Kno.

To halvgamle Faar, der var ligesaa nøjsomme som den øvrige Familie og nærmest opholdt Livet ved det sparsomme Græs, de kunde nappe langs Diget, var Rasmus Olsens eneste Husdyr, og det var et haardt Slag, da han ved Juletid maatte sælge det bedste til den rige Gaardmand Ole Frandsen omme bag Bakken Men — det maatte ske. Maverne knurrede.

Nu hændte det sig hverken bedre eller værre, end at samme Dag Rasmus solgte sit bedste Faar til Ole Frandsen, fødte Oles Malketøs et Pigebarn til Verden. Da Rasmus gik ud af Gaarden, hørte han det skrige gudsjammerligt, og han tænkte ved sig selv, at det i al hans Elendighed dog var en Lykke, at han i lange Tider havde været forskaanet for den Slags skrigende Tilvæxt. Men — i næste Øjeblik fremskyndede de samme spæde Barneskrig helt andre Tanker hos ham, Tanker, der gav Stødet til, at Rasmus Olsens Familie fik Tilvæxt, om end paa en anden Maade, end det sædvanligvis sker.

Foraaret gik, og Sommeren kom.

Saa var det en Sommernat — i de lyse Nætters Tid. Hverken Rasmus Olsen eller hans Kone kunde faa Blund i Øjnene. De søgte at bilde hinanden ind, at det var, fordi der var for lyst i Kammeret. Men Grunden var nok den, at der var for mørkt i deres Tanker. Lige-

som Billerne netop denne Sommer gnavede i Kartoflerne udenfor, saa de hang med Toppene, saaledes gnavede Næringssorgens Orm deres Hjærter, saa deres Hoveder laa tungt mod Halmsækken i deres Seng og fandt dog ingen Hvile.

„Karen! Karen!“ hviskede Rasmus efter en lang Times Tavshed, „sover du?“

„Nej — jeg gjør ikke, Rasmus.“

Han kjendte hendes Stemme saa godt og mærkede, den var brudt i Klangen.

„Karen!“ fortsatte saa Rasmus lidt efter, „jeg skal paa Amtsstuen paa Tirsdag; det er sidste Dag, jeg kan staa i Restance for Skatten. Det var ligegodt haardt, om vi skulde pantes. Men — hvor skal jeg skaffe Pengene fra?“

Han fik intet Svar. Han hørte kun en dyb Hulken. Den gjorde Svaret overflødigt. Og hendes Hulken smittede ham; men det maatte Karen ikke mærke, og derfor tav han længe, før han paany, med hviskende Stemme, sagde: „Karen! Ved du, hvad jeg ligger her og tænker paa?“

„Nej, Rasmus.“

„Jeg tænker paa, om vi ikke skulde melde os hos Sognefogden og spørge, om vi kunde faa det Barn i Pleje, som Ole Frandsens Malketøs fik ved Julen. I Morgen skal der liciteres over det i Sogneraadet. Det er dog de Skillinger fler om Maaneden, og saa kan vi faa Skatten betalt.“

„Ja, Rasmus,“ svarede Karen, „det bliver vel Vejen.“

Og saa blev der ikke talt mere, men heller ikke sovet. De lyse Nætter bringer tidlig Morgen, og Rasmus stod op med Solen, flyttede Faaret paa Diget og gjorde sig en Tur ud i Skuret, hvor de sex Drenge sov i den dybeste Fred, som om intet i hele Verden hed Næringssorg og forpinte Tanker.

Op ad Dagen gik saa Rasmus Olsen op til Sognefogden og nævnede den Sum, han mente at kunne byde for at tage Barnet i Pleje. Sognefogden modtog Til-

budet. Blandt Ansøgerne var Rasmus og Karen dem, man helst saa Barnet betroet til.

Rasmus fik forlods Betaling for den første Maaned, og om Tirsdagen betalte han sin Skat.

Næste Dags Aften holdt saa det lille Barn sit Indtog i Rasmus Olsens Hytte. Det gik ganske simpelt til uden større Højtidelighed. Karen gik hen til Ole Frandsen og bar den kostbare Bylt hjem i sine Arme og bad paa Vejen en stille, brændende Bøn om, at Bylten maatte bringe Lykke til hendes fattige Hjem, og om at Barnet selv maatte faa en blid Skæbne. Til Gjengjæld lovede

hun Vorherre, at hun skulde blive en god Plejemoder for det hjælpeløse, lille Væsen, der, uden at vide det, var Skyld i, at Rasmus ikke stod i Restance for Skat paa Amtsstuen.

Paa Halvvejen kom Rasmus Karen i Møde, og med et roligere Sind og med lysere Haab end i lange Tider lagde de sig til Ro med Bylten mellem dem.

Næste Søndag blev Pigebarnet døbt og kom til at hedde Martha, for det Navn stod netop i Almanaken ved den Dag, da Karen havde hentet hende hos Ole Frandsen.

Der var i Rasmus Olsens Hus almindelig Glæde over den lille Martha. De sex Drenge havde længe ønsket sig en Søster; de tumlede nænsomt omkring med hende, og den ældste af dem fik Ansættelse som Barnepige, naar Karen — hvad der jo tidt skete — var beskæftiget paa anden Maade. Og Rasmus og Karen! Ja, for dem var Martha Lykkens gode Fe, de saa ofte i Æventyrbøgerne havde læst om — og de var naive nok til at mene, at de faa Maanedspenge, de fik for Barnets Underhold, skulde jage al Næringssorg paa Flugt — for de Penge var der Velsignelse ved! Hvert ledigt Øjeblik, som Karen kunde afse, ofrede hun Martha af et ærligt Hjærte, og ingen kødelig Moder kunde vist sit Barn mere rørende Ømhed end Karen sit Plejebarn. Og Rasmus legede med Martha hver Aften, naar Dagværket var endt. Han løftede hende glædestraalende paa sine stærke Arme og krystede hende til sit brede Bryst saa eftertrykkeligt, at den Lille imellemstunder klynkede. Hun vidste jo ikke, hvor godt det var ment, og heller ikke, at hun — det lille, forladte Væsen, der som ved en Fejltagelse var kommen ind i Verden — var den Solstraale, der lyste op og varmede i det fattige Hus. Hun trivedes godt og voxede bravt, og Sognefogden udtalte selv i egen høje Person sin Paaskjønnelse af det smukke Resultat. —

Men — Næringssorgen er en paatrængende Gjæst, hvor den først har faaet sin Gang. Rasmus Olsens Kræfter, der havde faaet deres Knæk, blev ringere og ringere, og hans Fortjeneste mindre og mindre. Man læste den hulkindede Armod baade ud af hans, af Karens og Børnenes Ansigter. Men — Martha maatte ikke lide Nød — hende betalte jo Sognet for; hun var betroet Gods, der maatte vaages over.

Martha var nu otte Aar, og Betalingen for hende var mindsket. For spæde Børn, der kræver stadig Pasning, betales mere end for et Barn, der allerede saa smaat kan gjøre Gavn.

Og der kom igjen en sorgfuld Tid. Thi Rasmus og Karen hang nu med hele deres Hjærte ved Martha, og det var saa bitterlig tungt at skulle slippe hende.

Men — det maatte ske — det maatte! De kunde ikke forsvare at byde saa skral en Næring til det Barn, de fik Penge for at føde! Og Rasmus maatte gaa den smertefulde Gang til Sognefogden, og der var Sorg og Hulken, da Martha en Morgen i Høstens Tid blev fulgt bort — bort! Det fattige Hus var blevet en Menneskesjæl fattigere, og det Tab er saa tungt, at det ikke kan vejes.

Søvnløse Nætter! Kender du dem ikke, saa pris din Lykke! Søvnløse Nætter, da din Sjæl knuges og pines uden Trøst og Haab, da du frygter Dagens Komme, fordi du ved, at Solen, der staar op, kun vil vise dig din Elendighed i et skarpere Lys — uden at varme dit Hjærte. Søvnløse Nætter! — —

Det var en Høstnat — Blæsten rev og sled gjennem det skøre Tag paa Rasmus Olsens Hus, og baade han og Karen laa vaagne. Selv ude i Skuret sov man ikke saa glad og saa trygt som før.

Karen græd højt. Hvad var alle de gamle Sorger over dagligt Udkomme mod denne Hjærtesorg at regne: at miste det Barn, man elsker som sit eget! „Rasmus! Rasmus! Du maa skaffe os Martha igjen — du maa, hører du? Vorherre vil hjælpe og skaffe os Føden allesammen. Lad os mangle selv, naar vi blot faar Martha igjen. Vi kan ikke være hende foruden.“

Og hvad Karen sagde, var jo kun, hvad Rasmus følte ligesaa dybt som hun.

„Ja — Karen, ja — — naar blot vi kan faa Martha tilbage. Hvad skal jeg gjøre?“

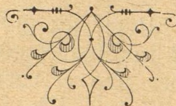
„Aa — Rasmus — gaa i Morgen den Dag til Sognefogden — hvis ikke skal jeg selv — og sig ham, vi maa have Barnet igjen. Vil du, Rasmus — — vil du?“

„Ja, Karen — alt vil jeg gjøre.“ — —

Og Rasmus gik til Sognefogden, bag hvis embedsmandsværdige Vest der slog et varmt Hjærte, og i hvis brede, dybe Lomme Sølvet ikke sad altfor fast, naar Hjærtet blev bevæget. Han hørte i Tavshed paa de jævne, bedrøvede Ord om den Kjærlighed, de fattige Folk

bar til Martha, og saa slog han Rasmus paa Skulderen og lovede at gjøre sit. — —

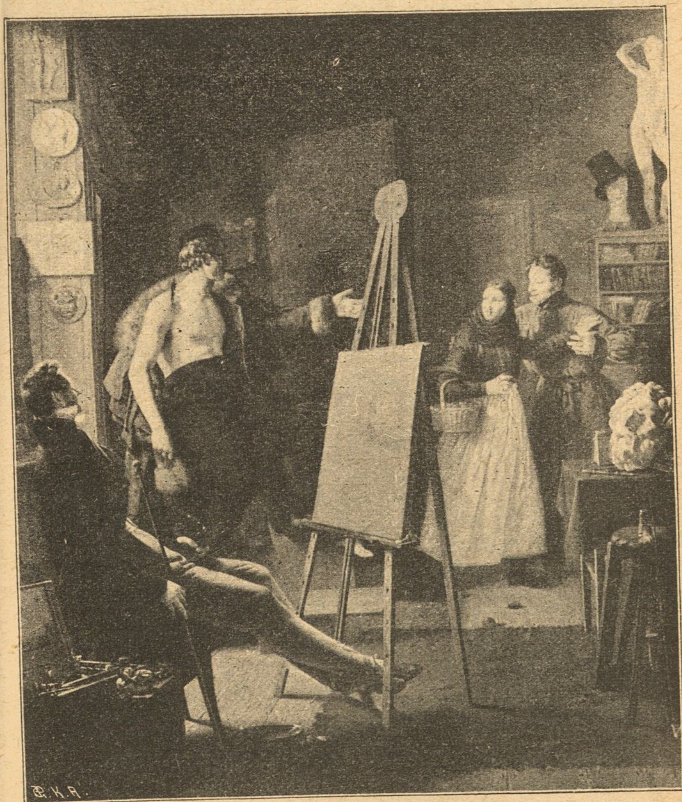
Og ved Juletid kom Martha tilbage til Rasmus Olsens, og Sognefogden rundede i Stilhed af paa den Sum, det karrige Sogn kunde betale for saa ringe en Ting som Plejen for et sølle, uægte Barn.

Den forlegne Frugtsælgerske.

(Efter A. Küchlers Maleri).

Scenen foregaar i et Kunstneratelier. Der arbejdes efter Model, og Kunstneren var i fuld Gang med sit

Billede, da den unge Frugtsælgerske umistænksomt traadte ind for at tilbyde sin Kurvs fristende Indhold. Men hun farer tilbage med et lille Skrig, da hun ser den

halvnøgne Model. Og han ser unægtelig ogsaa noget snurrig ud, den samme Fyr. Kasketten paa Snur, Pibe i Munden og en Kavaj omkring de nøgne Skuldre. Det er ikke saa underligt, at en lille Amagerpige kan blive forskrækket over det Syn. Hvad de Malere dog ogsaa kan finde paa! Og som der ser ud derinde i Atelieret! Færdige og halvfærdige Billeder paa alle Væggene, en stor Gibsmaske dér paa Bordet, og Skabilkenhovedet oppe paa Reolen har faaet en høj, sort Silkehat paa!

Og saa sidder Maleren og ler derhenne foran sit Staffeli, medens hans Ven holder fast paa den forlegne Frugtsælgerske. Thi hun er mest tilbøjelig til at skynde sig hurtigst muligt bort igjen. Men saa let slipper hun nok ikke, og i Grunden er hun vist ikke heller saa bange, som hun lader. Hun kan ikke andet end kaste et nysgjerrigt Blik paa den løjerlige Model, og imidlertid spærrer den anden, lystige unge Kunstner Vejen for hende. Det ser ud, som om han beder om et Kys i Løsepenge, hvis hun vil have Lov til at slippe ud!

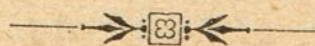

Historier.

Aandsnærværelse. En Advokat, der undertiden var noget adspredt, skulde forsvare en Forbryder for Retten, men begyndte saaledes: „Jeg kjender den Anklagede; han betragtes af alle som en topmaalt Skurk . . .“ Imidlertid hviskede en af hans Kolleger til ham, at den Anklagede jo var hans Klient, og at han skulde føre hans Forsvar, og Advokaten fortsatte derfor: „. . . Men har der nogensinde levet et ædelt og godt Menneske, som ikke er blevet bagtalt af sine Medborgere?“

* * *

En Kineser stiller følgende fire Fordringer til Kvinden: Dyden skal bo i hendes Hjærte, Beskedenheden trone paa hendes Pande, Sødme flyde fra hendes Læber, og Fliden sysselsætte hendes Hænder.

Et Levnetsløb.

Fortalt af Vilhelm Østergaard.

Illustreret af Alfred Schmidt.

Han hed Per Sølle. Hans Ansigt var noget blegt og indfaldent; det sparsomme, hørgule Haar faldt i Tjavser ned over Panden, og om Munden var der et eget, smerteligt Træk, som syntes at have gravet sig altfor dybt ind til nogensinde at kunne forsvinde igjen. Hovedet bar han ludende, Armene var usædvanlig lange og magre og syntes ligesom at tynge Skuldrene endnu mere ned, og selve Figuren svarede godt til det øvrige, thi den var saa lille og spinkel, at den langt bedre vilde have passet for et Kvindfolk end for en Mand, der skulde ernære sig og sine ved strængt Arbejde i Mark og Mose.

Per Sølle var nemlig ingen enlig Mand; han havde baade Kone og Børn, og allesammen boede de i et gammelt Fæstehus, som laa tæt op til Vejen ved Foden af en Bakke, hvorfra man havde vid Udsigt over Heden. Per havde havt ikke færre end syv Børn, men deraf havde han kun beholdt de tre. Konen, der havde skænket ham dette rigelige Afkom, havde han ogsaa beholdt, og hvorvidt dette sidste havde været til hans Held eller Uheld, vil Historien vise.

Per Sølles Kone gik blandt Egnens Folk under Navnet „Lange-Grete". Et Par Ægtefolk, hvis Ydre var mere forskjelligt, skulde man have ondt ved at finde Hun var et stort, stærkt Fruentimmer, der ragede godt og vel et Hoveds Højde op over sin Mand. Ligesaa

spinkel og skrøbelig, han saa ud, saa sund og kraftig var hun. Hendes Træk, der aabenbart en Gang havde været ret kønne, var i Aarenes Løb blevne skarpe og kantede; de smaa, dybtliggende Øjne gav, naar hun var i daarligt Lune, Ansigtet et frastødende Udtryk, og den mørke, gullige Hudfarve røbede en Blanding af Taterblod, som man endnu kan træffe Exempler paa i de vestjydske Hedeegne.

Det var et af Skæbnens besynderlige Luner, der havde ført de to Mennesker sammen. Per Sølle havde i sin grønneste Ungdom heddet Per Sørensen og var Søn af en fattig Degn et Sted i Ringkjøbing-Egnen. Det havde nok oprindelig været Meningen med ham, at han skulde holdes til Bogen og en Gang se at faa sin Faders Embede i Arv, thi Per havde fra Barnsben af røbet en spekulativ Natur, som de andre kaldte det. Læsning havde tidlig været hans Yndlingssyssel, og han var den flinkeste Dreng i Skolen. Men Ulykken vilde, at Pers Fa'er skulde omskifte sine trange Kaar her paa Jorden med et bedre hinsides føje Tid efter, at Per var bleven konfirmeret, og da der ikke var nogen, der enten kunde eller vilde tage sig af Knøsen, saa var der ikke andet tilovers for ham end at tage ud at tjene.

Han havde Uheld med sig de første Steder, han kom. Han blev haardt behandlet, og der blev forlangt Arbejde af ham, som langt overskred hans Kræfter; det sløvede lidt efter lidt hans Lærelyst, og han vænnede sig efterhaanden til sin ny Stilling, saa at det næppe mere faldt ham ind at tænke paa, at han havde kunnet nære saa højtflyvende Planer som at blive en velbestaltet Skolemester, ligesom hans gamle Fa'er havde været.

Per var imidlertid bleven fire og tyve Aar. Han var paa det Tidspunkt en lille, spædlemmet Fyr med et ret kjønt og mildt Ansigt, der var vel egnet til at indgyde Tillid. Han var stille og beskeden i sin Færd, med en let Hang til Tungsindighed, men dog altid flittig og godt oplagt til sin Dont.

Den tredie Tjeneste, Per kom i, var paa en Herregaard i det Sønderjydske, og her fik han langt bedre Dage, end han havde havt nogensinde tilforn. Det lod

ordentlig til, at han begyndte at rette sig lidt efter de sure Ungdomsaar, han havde gaaet igjennem. Det kunde imellemstunder hænde, at han benyttede sin Fritid til at læse en eller anden Bog, han kunde faa fat i, og det var ikke langt fra, at de gamle Forhaabninger om en Gang at komme paa Seminariet — Indbegrebet af den største Ære og Lykke, han kunde tænke sig — paany begyndte at spøge i hans Hoved.

Paa Gaarden var der en flink ung Forvalter, der havde fattet Godhed for Per, og da han havde lagt Mærke til den unge Karls Læselyst, havde han ofte laant ham et og andet af sin Bogsamling. Ja, da Per en Gang i et af sine frimodige Øjeblikke havde betroet sig til Forvalteren og fortalt ham om sine dristige Planer, havde Forvalteren endogsaa bestyrket ham i hans Beslutning og lovet, at han ved Lejlighed vilde tale til Herskabet derom.

Da Pers Forhold saaledes paa én Gang syntes at love ham lysere Udsigter, var det, at det afgjørende Vendepunkt i hans Liv indtraadte.

Per havde aldrig været hengiven til Kjæresteri eller det Slags Fjas. Han var en stille og tilbageholdende Natur, der havde vanskeligt ved at slutte sig til nogen, og de andre Folks Kjærlighedshistorier, hvorom de altid havde en hel Del at fortælle, gik uændsede forbi hans Øren. — —

Han havde vel været en tre, fire Aar eller saa omtrent i sin Tjeneste paa Herregaarden, da der ved Sommertid blev fæstet en Del nyt Tyende. Blandt dette var der en Pige nede fra Tønder-Egnen, som trods sine atten Aar var saa stor og stærk, at hun kunde tage Arbejdet op, med hvilken Karl det skulde være. Men endnu mere end hendes usædvanlige Kræfter bidrog dog hendes fremmedartede Udseende til at tildrage hende det øvrige Tyendes Opmærksomhed. Det varede ikke længe, før hun kom til at gaa blandt de andre under Navnet „Natmandspigen", et Øgenavn, som hendes smaa, kulsorte Øjne og mørke Hudfarve skaffede hende.

Men hvor meget end baade Karle og Piger — og

da navnlig de sidste — spottede hende, saa var det dog klart, at hun øvede en vis Magt over dem.

Et Par Maaneder efter, at Grethe var kommen til Gaarden, foregik der en underlig Forandring med Per. Han var bleven endnu mere stille og indesluttet, end han før havde været, og undertiden kunde han fare helt forskrækket sammen, naar nogen kom bag paa ham, medens hans Ansigt uden al synlig Anledning blev overtrukket af en dyb, mørkerød Farve, der naaede lige op til hans stride, lyse Haartop. Bøgerne havde mistet deres Tillokkelse for ham, og det faldt ham ikke mere ind at minde Forvalteren om hans Løfte eller overhovedet tale videre om sine ærgjerrige Planer om at drive det saa vidt, at han en Gang kunde ende som Skolemester.

Gaardens Piger og Karle havde flere Gange truffet Per og Grethe siddende Side om Side paa en Bænk, der stod omme bag Ladebygningen, hun stadig talende og han lyttende med en ivrig Mine, til hvad hun fortalte. Saa varede det da ikke længe, før der opstod det Rygte, at Per og „Natmandspigen" var Kjærestefolk, eller i alt Fald nær ved at blive det, og medens mangen Karl, der forgæves havde søgt at gjøre sine Hoser grønne hos Grethe, i al Hemmelighed misundte Per, at han havde erobret en saa uindtagelig Skjønhed, korsede Pigerne sig højt og lydeligt over, at „sølle Per" — det var første Gang, han lød Navnet — var falden i Hænderne paa saadan en Hex. Men da man saa endelig en Gang ymtede et Ord til Per om, at man nok havde opdaget, hvordan det var fat med ham, trak han sig saa sky og forskrækket tilbage fra enhver Udfritten om dette Punkt, at man atter kom paa Vildspor med Hensyn til, hvorledes det egentlig hang sammen med de to.

Ud paa Efteraaret var Gaardens Herskabsbolig undergaaet en Reparation, og derefter havde en Del af Pigerne i nogle Dage havt travlt med at gjøre rent efter Haandværksfolkene, i hvilken Anledning de rumsterede fra øverst til nederst med Sæbe og Skruppe.

Grethe var en af de sidste, som blev færdig med sit Arbejde. Hun havde faaet det Hverv at hjælpe Stue-

pigen med at gjøre Herskabets Spisesal i Orden, medens Per ydede sin Assistance med at bære Vand. I Spisestuen stod blandt andet Bohave et kostbart, udskaaret Skab i gammeldags Stil, hvori Herskabet plejede at gjemme det Sølvtøj, som brugtes i den daglige Husholdning. Medens Grethe var i Færd med at gjøre rent i den samme Stue, havde hendes Madmoder et Øjeblik været inde for at hente noget i Skabet; hun havde ved den Lejlighed ladet Nøglen sidde i, men var strax vendt tilbage for at tage den til sig igjen.

Den næste Dag savnedes der et værdifuldt Stykke Sølvtøj. Man fandt det nødvendigt at tage hele det kvindelige Tyende i Forhør, men paa en enkelt Undtagelse nær godtgjorde de allesammen deres Uskyldighed. Den ene Undtagelse var — Grethe.

Stuepigen, der havde tjent sit Herskab i en lang Aarrække, og hvis Troskab var hævet over enhver Tvivl, afgav det Vidnesbyrd, at hun meget godt huskede, at hun havde opholdt sig i det tilstødende Værelse, da hendes Madmoder to Gange med kort Mellemrum havde været inde i Spisesalen. Hun havde ogsaa hørt, at Herremandens Frue sidste Gang havde ladet et Ord falde om, at hun havde glemt sit Nøgleknippe. Paa samme Tid havde der ikke været andre i det Værelse, hvor Skabet med Sølvtøjet stod, end Per og Grethe. Vidnesbyrdet blev bekræftet af Gartneren, der havde staaet udenfor det aabne Vindue — det var beliggende i Stueetagen — og som var rede til at aflægge Ed paa, at han havde hørt Pers og Grethes Stemmer inde fra Spisesalen netop paa det samme Tidspunkt, og efter at han kort i Forvejen havde set alle de andre Piger forlade Herskabsboligen efter endt Dagværk.

Forvalteren, der ledede Forhøret, spurgte nu Grethe, om hun efter disse overbevisende Grunde vilde tilstaa, at hun havde begaaet Tyveriet, men hun svarede kort og bestemt, at hun var uskyldig. De kunde jo ransage hendes Person og alle hendes Gjemmer, men hvis de derefter ikke lod hende i Fred, skulde det komme dem allesammen dyrt til at staa, at de havde skjældt hende ud for Tyv.

Saa blev Per taget i Forhør. Han skælvede over sit spinkle Legeme, men forsikrede indtrængende, at han ikke havde set Grethe tage noget. Han havde ganske vist været alene med hende inde i Værelset paa den angivne Tid — det var henad Mørkningen — og han havde ogsaa lagt Mærke til, at deres Madmoder var kommen tilbage for at hente en Nøgle, som hun kort i Forvejen havde glemt, men mere vidste han ikke at berette.

Saavel Pers som Grethes Kammer blev omhyggelig undersøgt, men da man ikke fandt den savnede Gjenstand og følgelig ikke havde noget afgjørende Bevis i Hænde, opgav man at melde Sagen til Herredsfogden paa den Betingelse, at de to mistænkte Tjenestefolk ufortøvet og uden Opsigelse forlod Gaarden. Dertil erklærede Grethe sig strax villig, og Per blev nødt til at følge med, enten han vilde eller ej.

Da han forlod Gaarden faa Minutter efter Grethe, stod Forvalteren henne ved Indkjørselen, og idet Per vilde luske forbi ham med sin lille Byldt paa Nakken og Hovedet endnu mere bøjet, end han plejede at bære det, tilraabte Forvalteren ham i en ringeagtende Tone:

„Det var en slet Vej, den, Per, til at blive Skolemester ligesom din ærlige, gamle Fa'er!"

Men Per svarede ikke et Ord. Han saa blot op paa Forvalteren, der en Gang havde ment ham det saa godt, med et underligt bønfaldende og graadfuldt Blik. Saa tradskede han gjennem Porten ud paa Landevejen, hvor den kolde, graa Efteraarsluft slog ham i Møde og mindede ham om, hvor hjemløs og ulykkelig han var.

Ved en Omdrejning af Vejen, hvor denne delte sig mod Vest og Nord, sad Grethe og ventede paa ham.

Hun havde sat sig paa den ret solide Bylt, der indeholdt hendes Ejendele, og trukket Tørklædet op om Hovedet, saa at man kun saa hendes smaa, mørke Øjne, der skinnede ligesaa livlig som altid. Hun sad og trampede med Fødderne ligesaa meget af Utaalmodighed som for at holde Kulden borte.

Da Per standsede sin langsomme, halvt slingrende Gang foran hende, sagde hun til ham uden at se op:

„Er du saa svært bedrøvet for, at vi ikke skal faa Tag over Hovedet, lille Per?"

„Det er min mindste Sorg, Grethe," svarede han med tung Stemme, „men mit retskafne Navn kan du ikke skaffe mig igjen."

„Er du maaske vidende om, at jeg er skyldig i det, som det fine Kram deroppe har tyvtet mig for?" Hun tog Haanden frem fra Tørklædet og gjorde en truende Bevægelse over mod Herregaarden, som man endnu kunde skimte oppe ved Vejen. — „Saa' du maaske, at jeg tog noget ud af Skabet?"

„Nej, Gud være lovet, se det, gjorde jeg ikke, for der var mørkt i Stuen, og jeg stod i det Øjeblik omme bag den anden Dør, men .... jeg hørte det, som jeg helst ikke havde hørt. Og har du virkelig den Skam paa din Samvittighed, saa maatte du hellere have givet dem en ren Bekjendelse og tilstaaet, at du var bleven fristet over din svage Evne. Hvad de saa ellers havde gjort ved dig, var det dog siden blevet bedre for os begge."

„Ej, din Kryster, hvorfor sagde du da ikke til Folkene, at du bildte dig ind, at du havde hørt mig pusle ved deres fine Ting? Saa kunde du have den Glæde at se mig vandre i Hullet, skjønt de dog aldrig havde fundet den Ting, der kunde fælde mig!"

„Du ved godt, Grethe, at jeg ikke kunde det. Men derfor er jeg ogsaa for Tid og Evighed bleven din Medskyldige og faar aldrig mere nogen god Time i mit Liv. Du har ramt mig tungt, Grethe, men Gud tilgive dig det; saa faar vi vel skilles i Fred!"

„Vil du saaledes forlade mig, lille Per? Har du allerede glemt de skjønne Aftener, vi sad omme bag Laden, mens du dyrt forsikrede mig, at de andre længe nok kunde sige, jeg var en ond Hex, du vilde dog kalde mig den Pige, som du alene kunde holde af, hvad enten du vilde eller ej."

Der var en Slags kattevenlig, halvt tilsløret Logren i hendes Stemme, der paany — ligesom saa mange Gange før — jog Blodet op i hans Kinder, uden at han selv vidste at forklare sig Grunden dertil.

„Jeg tror . . . det baader os bedst at søge hver sin Vej," stammede han frem, „skjønt, Gud bedre det, jeg mærker alligevel, hvor haardt det falder mig."

„Og hvor vil du gaa hen, Per, naar jeg ikke er med? Det vil lige godt knibe for os at faa Tjeneste paa denne her Tid af Aaret, især da vi just ikke er saa lovlig godt forsynede med Skudsmaal fra vores sidste Kondition."

„Det tænker jeg ikke paa; bjærge Føden kan jeg vel, og kan jeg det ikke, saa lad det kun være Slut for mig — en ærlig Karls Navn faar jeg vel ikke mere."

„Ak, Herre Gud, hvor sølle du er, Per!" gjenmælede hun haanlig. „Er den Tyvten gaaet dig saa nær til Hjærte? Du har jo allenfals ikke forkommet dit Herskab saa meget som for en Skillings Værdi."

Han svarede ikke, men blev staaende uvis og tøvende foran hende. En Stund tav de begge. Saa var det atter hende, der tog Ordet, og nu ligesom før i en indsmigrende, logrende Tone.

„Se, Per, naar du nu fik at vide, at jeg dog holdt mere af dig end som af nogen anden Karl, saa lille og spinkel du end er. Tror du ligefuldt ikke, jeg kunde blive dig en knøv Kone?"

Hun saa ham ind i hans ærlige, graa Øjne, medens hendes egne Kinder farvedes af en varm Rødme, der gav det unge, friske Ansigt en vis daarende Tillokkelse.

Han syntes at vride sig under hendes Blik; det var, som om han vilde frigjøre sig for Indtrykket. Men han opgav hurtig Kampen og svarede ligesaa ubestemt og tøvende som før:

„Jeg er kun bange for, Grethe, at vi har gjort en Begyndelse, der daarlig kan lægge Guds Velsignelse i vor Gjerning."

„Du skal ikke komme til at fortryde det, Per, det lover jeg dig. Det kan vel være, jeg er hastig af Sind, og maaske endda ond iblandt, men maaske kunde jeg endnu rette mig, fik jeg en god Mand til at vogte en Kjende paa mig."

Der var denne Gang en Alvor i hendes Stemme,

der ellers var den fremmed, og som tydede paa, at hun mente, hvad hun sagde.

Denne Gang tøvede han ikke længer. Med en Hurtighed, der ellers syntes at være ham fremmed, kastede

han sin Bylt fra sig og tog Plads ved Siden af hende. Idet han greb begge hendes Hænder, sagde han halvt sagte:

„Jeg kunde dog ikke skilles fra dig, Grethe, selv om jeg vilde. Lad os da følges ad, og gid Vorherre vil vende det til det Gode for os!“

„Aa ja, det faar man haabe,“ svarede hun lidt flygtigt. „Saa vil vi altsaa holde sammen, vi to, Per!“

Det var deres Jaord, som blev holdt ude paa Landevejen. Der var ikke mange Ceremonier ved den Trolovelse. —

Og en Maaned efter var de Mand og Kone.

De flyttede ind i det lille Hus ved Foden af Bakken. Grethe havde vist Per en Sparekassebog paa 200 Rigsdaler, som hun for nogle Aar siden havde arvet efter sin gamle Moster. Hun kunde vise ham Brev paa det, saa han behøvede ikke at tvivle om, at hun paa en skikkelig Maade var kommen til de mange Penge.

Saa kjøbte de Huset, og Per fik Arbejde hos den nærboende Gaardmand, der ejede en Gaard, hvortil der blandt andet hørte et stort Mosedrag ret norden for Bakkerne. Mosedraget blev Pers stadige Arbejdsplads om Sommeren og lidt ud paa Efteraaret; Lønnen var saa nær en Rigsdaler om Dagen.

Efter Kjøbet af Huset var der blevet en Smule Penge tilovers, som Grethe anvendte til Indkjøb af Bohave. Hun holdt af at have det pænt hos sig, og endnu hellere vilde hun pynte paa sig selv. En ikke ringe Del af Pers Dagløn gik til nye Hovedtørklæder og Snørestøvler af Blanklæder, ja selv en Hat med Blomster fandt hun sig ikke uværdig til at bære trods det, at hun kun var en Daglejers Kone.

En lille Tid gik det taalelig godt. Per havde paa det nærmeste en Rigsdaler om Dagen; der var kun to Munde i Husholdningen, og Grethe fik sin Vilje, hver Gang hun vilde have et nyt Stykke Stads. Men det varede ikke længe, før han fik at mærke, at hvis han

vilde have Fred i Huset, maatte han lade hende raade ikke blot i det, men ogsaa i alle andre Punkter. Sin Dagløn maatte han aflevere til sin myndige Kone, og hun kjendte ikke til at gjøre Regnskab for Pengene; hun brugte bare til sig selv og Huset, og han maatte skaffe. — Var det ikke hende, han kunde takke for, at han havde faaet Foden under eget Bord? Havde hun ikke redebon givet alt, hvad hun ejede, for at de kunde faa Tag over Hovedet, og vilde han nu oven i Kjøbet til at kommandere, den sølle Karl!

Per begyndte med at opponere ganske svagt og spagfærdigt, naar hun gav flere Penge ud, end de havde Raad til, eller hun øvede anden Urimelighed mod ham. Men det bekom ham saa ilde og hjalp ham i det hele taget saa lidt, at han snart opgav Ævret.

Efter et Aars Ægteskab skænkede Grethe ham to raske Drenge paa én Gang, det andet og tredie Aar fik han Nummer tre og fire; Indtægterne slog stadig slettere til, og Tilstanden i Hjemmet blev ikke bedre derved. Grethe — eller „Lange-Grethe", som Naboerne var begyndt at kalde hende — vilde ikke slaa af paa sine tilvante Fornødenheder; selv tage en Haand i med for at tjene lidt til den fælles Husholdning, gjorde hun kun, naar det stak hende, og Følgen blev, at Fattigdom kom mere og mere til Huse i Forening med Ufred og Misnøje.

Men langt mere end af disse bedrøvelige Forhold nagedes han ved Erindringen om den Skam, der var overgaaet ham den Gang, han blev jaget som en Tyv bort fra sin Tjeneste. Det ene Aar gik efter det andet, men Per Sølle mindedes bestandig det ringeagtende Blik, hvormed Forvalteren havde set paa ham, da han luskede bort fra Gaarden. Og de Ord, han havde tilkastet ham: „Det var en daarlig Vej til at blive Skolemester, Per!" lød endnu efter Aaringers Forløb i hans Øre.

De havde paa dette Tidspunkt været gifte i otte Aar. Tiden havde taget svært paa dem begge to. Per Sølle saa mindst en halv Snes Aar ældre ud, end han var, og Grethe havde mistet sit ungdomsfriske Ansigt, Trækkene var blevne skarpe og Figuren mager og kantet,

skjønt hun forholdsvis havde havt langt bedre Dage end han.

Saa var det en Aftenstund, Per som sædvanlig kom hjem fra sit Daglejerarbejde. Der var koldt og mørkt i Stuen, thi man havde hverken at bide eller brænde. Det havde næppe før nogensinde knebet saa haardt for dem. Per Sølle havde forlængst taget op af sin Løn; Manden vilde ikke fly ham flere Penge, og til Naboernes Gavmildhed havde de allerede stillet saa store Krav, at de havde god Grund til at vente, at man vilde henvise dem til Sognet, hvis de kom igjen for det første. Og hvad der var endnu værre: Per Sølle havde laant nogle Penge i sit Hus, saa tarveligt det end var, og kunde han ikke skaffe Summen til Veje om nogle Dage, saa var de husvilde med det samme.

Alt det havde Per grublet over paa Hjemvejen, og hans Mine var endnu mere forknyt end ellers, da han den Aften traadte over Dørtærskelen til sit Hus.

Inde i Stuen sad Lange-Grethe med Ryggen mod Døren. Børnene var bragte til Sengs. Hun vendte sig ikke om ved hans Indtrædelse.

Per Sølle trak stilfærdig sine vaade Træskostøvler af og stillede dem hen ved Døren. Saa listede han sig paa Hosesokker tværs over Gulvet for at se efter, om der ikke skulde være bleven en Bid Brød tilovers i Dragkisteskuffen.

Konen havde lagt Mærke til hans Hensigt og vendte sig nu om mod ham med et haanligt, udfordrende Blik.

„Der er ingen Ting," sagde hun i en haard Tone.

„Naa, i Guds Navn," lød det sagtmodigt, „saa faar jeg hjælpe mig uden noget."

Dermed satte han sig bag Ovnen, hans sædvanlige Plads, og trak sig endnu længere ind i Krogen, end han plejede. Han havde paa Fornemmelsen, at det trak op til Uvejr.

Der blev en lang Pavse, som faldt Per saare trykkende. Saa var det atter Konen, der tog Ordet.

„Hvordan kan du vente, her skulde blive kræset op for dig, saa daarlig en Mand, som du er? Dit sølle

Skind evner ikke saa meget som at bjærge Føden til Kone og Børn."

„Jeg kan jo ikke gjøre andet end som hænge i Arbejdet baade tidlig og silde," vovede Per Sølle at bemærke.

„Ja, du skulde vel kro dig til af den usle Dont, du udretter, du taabelige Kræ! Skam har jeg faaet, fordi jeg sankede saadan en Karl som dig op fra Landevejen, den Gang du ikke havde Tag over Hovedet! Men du har vel glemt, at det var mig, der skaffede Hus og Bohave, mens du Stymper ikke havde stort mere end som det, du gik og stod i. Og nu kan vi gaa fra Hus og Hjem, fordi du saa slet har evnet at sørge for dine!"

„Herregud, Grethe, har jeg ikke redelig gjort, hvad jeg kunde?" indvendte han stadig i samme spagfærdige Tone. „Har du nogen Tid set mig sløje væk fra mit Arbejde, hvor ondt Vejret end var, eller hvor strængt det saa holdt med at staa derude i Mosen? Kan jeg gjøre for, at Lønnen har været saa ringe? Kunde du blot sige mig en Udvej, hvordan vi skulde komme over denne Elendighed, saa vi kunde faa Lov til at beholde vores Smule Hus i Fred, saa skulde jeg visselig ikke være den Mand, der krympede mig ved at tage mig nok saa stræng en Gjerning paa, naar det blot kunde hjælpe os."

Der gik atter nogle Øjeblikke, før hun svarede, og imidlertid saa' hun skarpt hen paa ham.

„Ja, vidste jeg bare, at du var en Mand med Mod og Mandshjærte, saa kunde jeg maaske dog finde en Udvej."

De sidste Ord kom noget tøvende.

„Hvad siger du, Grethe; kunde du virkelig finde en Udvej, saa vi kunde faa Lov til at beholde Huset?"

Der kom et næsten glad Udtryk i hans blege og bekymrede Ansigt, idet han hurtig rejste sig op og gik hen til hende.

„Aa, ja, det kunde vel hænde. Jeg ved et Sted, et Stykke Vej herfra, hvor jeg en Gang gjemte en skjøn Ting, som jeg havde fundet."

„Det forstaar jeg ikke rigtig," gjenmælede Per Sølle,

idet han saa paa sin Kone med en spændt og urolig Mine. Det glade Udtryk var allerede borte igjen.

„Men jeg kunde vel nok udlægge det for dig, hvis du ellers var Mand for at handle en bitte snildt.“

Det var saa længe siden, Grethe havde talt saa sindig og medgjørlig til ham, og Per Sølle var paa én Gang helt glad og forundret derover, skjønt hendes Ord paa samme Tid havde vakt en ubestemt Mistanke hos ham, som han endnu ikke var rigtig paa det rene med.

„I Guds Navn, Grethe, forklar det kun for mig, og gid jeg maa kunne handle derefter,“ sagde han i en troskyldig Tone.

„Aa, du kan vel forstaa en halvkvædet Vise, lille Per,“ lød Svaret. „Ser du, dernede paa Gaarden, hvor du og jeg kom sammen, der er det, jeg har gjemt den lille Ting, som du kunde være saa snild at hente til os. Saa kunde vi da for den Gang slippe for at blive jagne fra Hus og Hjem. Naarenstid du kommer did, skal du bare gaa hen til det gamle Lindetræ, som staar østen omme bag Ladebygningen. I Mandshøjde er der rammet et Søm ind i Træet — det har vel faaet Lov til at sidde der — og lige under vil du finde den Gjenstand, som jeg har gravet en Kjende ned i Jorden.“

Per foer sammen og saa' med maalløs Skræk og Bestyrtelse paa sin Kone, der ganske rolig udholdt hans Blik.

„For Guds Skyld, Grethe, hvad er det, du har for?“ stammede han endelig. „Er det igjen den gamle Historie, der skal bringe os i Ulykke og Fristelse!“

„Synes du maaske, du sølle Stymper, at det er bedre, vi bliver jagne ud paa Landevejen uden Tag over Hovedet? Herremanden dernede bliver dog lige rig for det, og hvad enten vi la'er den Smule Ting blive liggende, hvor den er, eller vi hjælper os med den, som vi kan bedst, saa er vi dog ligegodt blevne skjældte for Tyv, og det Navn sidder paa os endnu.“

„Ja, Gud bedre det, vi har selv forskyldt det,“ sagde han sagte.

„Du Kryster, kan vi saa ikke lige saa gærne tage Gavn deraf, naar vi dog maa bære Skammen? Vis dig

nu som en Mand, lille Per, og sørg bravt for dine; bærer du dig kuns snildt ad, saa skal man ingensinde opdage det, og saa er vi hjulpne med det samme."

Hun talte i sin gamle, indsmigrende Tone, som det var længe siden, Per Sølle havde hørt. Han mærkede godt Forskjellen mellem hendes sædvanlige Haardhed mod ham og denne halve Kattevenlighed nu, da hun vilde friste ham til noget ondt.

Men hvor forkuet og sølle han end var, var det dog hans faste Beslutning, at han ikke vilde lyde hende denne Gang. —

„Ja saa, du vil ikke, din Stakkel! Men naar jeg nu vil det? Jeg kan vel nok tvinge saadan en Stymper som dig!"

„Nej, det kan du ikke. Haard har du været mod mig i de Aar, vi har været sammen, men friste mig til slig Gjerning, det skal du ikke."

„Vi faar at se, du sølle Karl," lød det haanlige Svar. „I Aften kan det være det samme, men i Morgen henter jeg dig nede bag Mosen, og naar det saa er blevet Skumring, saa følges vi to ad. Saa kan du jo prøve paa at sige nej end en Gang."

Dermed gik hun ud af Stuen og smækkede Døren haardt i efter sig. Hun redte vel til sig ude i Køkkenet, for hun kom ikke mere ind den Nat. Per Sølle blev siddende paa sin Stol henne ved Bilæggerovnen til den lyse Morgen. Saa gik han igjen ud til Gaardmandens Mosedrag for at tage fat, hvor han slap den foregaaende Dag.

Medens han stak sine Tørv, fortsatte han sin bedrøvelige Tankegang fra den sidste Nat. Hans Liv gled i triste Billeder forbi ham. Aar for Aar var deres Nød og Fattigdom voxet, indtil det nu omsider var kommet saa vidt med dem, at de skulde jages fra Hus og Hjem. Og den eneste Udvej til at undgaa dette, var — hvad hun havde foreslaaet ham den foregaaende Aften.

Han havde sat sig paa en Træstub nær ved det Strøg af Mosen, hvor han arbejdede. Hele Dagen havde han været i en frygtelig Angst for, at Lange-Grethe skulde gjøre Alvor af sit Ord og komme for at hente

ham. Nu begyndte Mørket at falde paa, og han kunde hvert Øjeblik vente at se hende bøje om Bakken, der spærrede Udsigten for ham til Vejen. Fra denne løb en smal Sti tværs igjennem Mosedraget, hvoraf en Del allerede var bearbejdet Tørvejord, medens en anden, temmelig betydelig Strækning, var opfyldt af Hængedynd. Den, der vilde passere Stien i Mørke, maatte helst være godt kjendt med Stedet, da man ellers let kunde komme ind paa den usikre Grund og blive der med det samme.

Klokkerne fra den nærmeste Landsbykirke havde forlængst meldt Solens Nedgang, og det var allerede saa mørkt, at Hedebakkerne bag ved Mosen tegnede sig i ubestemte Omrids mod den blygraa Luft. Om faa Minutter vilde Lange-Grethe komme og enten med det gode eller det onde tvinge ham til at forskærtse den sidste Rest af hans ærlige Navn. Og hvad enten deres Forehavende opdagedes eller ikke; ja, hvad enten hun udførte det med eller uden hans Hjælp, saa følte Per Sølle ved sig selv, at han ikke kunde bære denne ny Skam. Det faldt ham ind, om det ikke var bedre at gjøre en brat Ende paa saa usselt et Liv. Han behøvede kun at gjøre nogle Skridt paa Maa og Faa, saa kunde han være temmelig vis paa at sidde fast i Hængedyndet, og før nogen kunde komme ham til Hjælp, vilde han have Ende paa alle sine Bekymringer. Saa kunde Lange-Grethe længe nok søge efter ham.

Han havde rejst sig op, men tøvede endnu med at følge den Indskydelse, der havde faaet Magt over ham. Den kolde, efteraarsagtige Blæst jog isnende gjennem hans tyndslidte Klæder; han skuttede sig et Par Gange og puttede de valne Hænder i Buxelommerne. Saa tog han et Par Skridt, endnu uvis om, enten han skulde vende hjemefter eller gaa ud i Hængedyndet.

Pludselig opfangede hans Øre et Skrig, der foer ham gjennem Marv og Ben og ligesom naglede ham fast til Stedet. Han standsede og lyttede. Skriget var kommet i Retning fra Bakkerne, men temmelig nær ved ham. Der var atter stille rundt omkring ham; han anspændte

sine Sanser til det yderste, men Mørket hindrede ham i at se mere end nogle faa Skridt frem for sig.

Han var allerede i Færd med at ile frem paa Lykke og Fromme, da Skriget gjentog sig, og denne Gang saa tydeligt, at han ikke længer kunde være i Tvivl om, at det var et Menneske, der raabte om Hjælp. Blodet strømmede ham til Hjærtet, og med et skingrende Raab: Grethe! foer han tilbage til sin Arbejdsplads, greb en Spade og et langt, smalt Bræt, som han plejede at bruge i Mosen, og med disse Ting løb han saa med en Behændighed, som man ikke skulde have tiltroet ham, hen imod det Sted, hvorfra Nødraabet var kommet.

Skrigene vejledede ham gjennem Mørket, og skjønt de for hver Gang lød mere dæmpede, mærkede han dog, at han var paa rette Spor. Men paa den Tur, han gjorde, var det Livet om at gjøre. Det varede ikke længe, før han følte Grunden gynge under sig, og da han havde gaaet et Stykke endnu, maatte han lægge Brædtet foran sig og benytte det som Bro tværs over Mosegrunden.

Brædtet var en fem Alen langt, og de fem Skridt kunde han gjøre nogenlunde betrygget mod at synke i, forudsat, at han ikke traadte fejl.

Da han havde naaet Enden af Brædtet, blev han staaende og spejdede ud i Mørket. Det forekom ham, at han kunde skælne noget, der ragede op af Moselaget. Han raabte Lange-Grethes Navn, og en halvkvalt Lyd, som nu lød ganske nær ved ham, overbeviste ham om, at han ikke havde taget fejl.

Per Sølle lagde sig paa Maven, saa lang han var, og skød med en Kraftanstrængelse Brædtet frem foran sig og krøb saa hen ad det paa alle fire. Med al Nød undgik han at glide ud i Hængedyndet. Angsten syntes at have skærpet baade hans Sanser og hans Kræfter, og det lykkedes ham at skyde Brædtet hen til den forulykkede.

Kun hendes Hoved og Arme stak endnu op af Moselaget. Han bøjede sig frem og saa ind i Lange-Grethes dødblege Ansigt. Øjnene stod hende stive i Hovedet, Munden var halvt aaben, men hun havde endnu Besindelse nok til at kunne forstaa, hvad han sagde.

„Tag fat i Brædtet her! Men ikke for hastig, ellers synker du dybere i!"

Hun greb krampagtig om Brædtet med begge Hænder og støttede Brystet derimod. Det ydede et forholdsvis godt Støttepunkt, og hun aandede friere.

„Har du Kræfter til at holde dig fast, mens jeg iler efter Hjælp?" spurgte han.

Hun svarede denne Gang et Ja, som lød klart og tydeligt.

„Saa i Guds Navn redder jeg dig, eller ogsaa omkommer vi begge!"

Han rejste sig op og gjorde et Spring tilbage — paa Lykke og Fromme — i Haab om at naa fastere Grund.

Han kunde lige saa gærne være sunken i med det samme, skjønt Stedet, hvor han befandt sig, var mindre usikkert end et Par Alen længere ude. Men Mørket hindrede ham i at se, hvor han sprang, og han vidste, at der var Mosegrund rundt omkring ham. Brædtet, ved hvis Hjælp han var kommen over, havde han jo ikke længer.

Men det gik. Han fik Fodfæste paa en af de smaa

Tuer, der ragede op hist og her i Mosen, og satte nu af Sted i lange Spring. Han kjendte nøje hver Plet i Mosedraget, hvor han havde arbejdet i Aar og Dag, og da han først var kommen bort fra det forræderske Hængedynd, naaede han snart Stien. I fuldt Løb skyndte han sig til den nærliggende Gaard, fik Folkene banket op, og forsynede med Lygter, Spader, solide Lægter og Brædder drog man hen til Stedet, hvor Ulykken var sket.

Paa den Maade blev Lange-Grethe frelst fra at omkomme i Hængedyndet. Men slemt medtagen var hun, og Folkene maatte bære hende hjem.

Per Sølle maatte give sin rige Nabo, Jens Nielsen, en omstændelig Forklaring om, hvorledes han havde baaret sig ad med at finde Lange-Grethe og skaffe Hjælp i rette Tid. Per gjorde det saa beskedent som vel muligt, men ligefuldt sagde Jens Nielsen til ham:

„Det var raskt nok handlet, Per. Naar man ser rigtig paa dig, er du nok ikke saa sølle, lille Per, som du har Ord for."

Per vidste ikke, hvordan det kom, men Mandens Ord gjorde ham saa godt; det var, ligesom de skød Hjærtet op i Brystet paa ham.

Om Natten vaagede han ved Lange-Grethes Seng. Hun talte hele Tiden i Vildelse, og henad Morgenstunden blev det helt daarlig med hende. Per maatte skikke Bud efter Doktoren.

Lange-Grethe faldt i en hidsig og langvarig Sygdom. Doktoren talte noget om Gigtfeber og Hjærnebetændelse. I sex lange Uger vaagede Per Sølle det meste af Natten, mens han om Dagen passede sit Arbejde for Gaardmanden. Han var ikke saa helt sølle endda.

Saa var det ud paa Eftermiddagen et Par Maaneder efter, at Lange-Grethe var kommen til Ulykke i Mosen. Doktoren havde sagt, at nu var Faren overstaaet for den Gang, men det vilde dog vare en Tid, før Grethe blev saa rask, at hun kunde komme oven Senge.

Per var vendt hjem fra sit Arbejde, og nu sad han som sædvanlig i den sidste Tid efter endt Dagværk ved Siden af hendes Seng.

Det var blevet tidlig Vinter det Aar. Solen var i Færd med at dukke ned bag de mørke Hedebakker. Dens sidste Straaler spillede paa de smaa, firkantede Ruder i Per Sølles Hus; en af dem havde forvildet sig ind i Stuen og kastede en lys Stribe lige hen til den syges Seng. Udenfor laa Sneen glitrende klar, som funklende med tusinde smaa Diamanter. Vinden havde strøget den bort fra Toppen af Bakkerne, saa disse traadte frem i skarpe, sorte Omrids.

Per Sølle lyttede, om Lange-Grethe sov. I de sidste Dage havde hun været ved sin fulde Samling, men saare ordknap. Naar han rakte hende noget, nikkede hun bare til ham, men sagde intet.

Han lyttede, om hun sov. Hun laa med lukkede Øjne og drog Vejret i dybe, regelmæssige Drag.

Saa rejste han sig op, gik hen og stirrede en Stund ud af Vinduet. Naar Grethe vaagnede, vilde han fortælle hende, hvor skikkelige Naboerne havde været mod dem, mens hun var saa farlig syg. Han havde ogsaa faaet Henstand med de Penge, han havde taget op i Huset. Hun skulde faa at se, at han nok skulde være Mand for at klare Tingene for dem.

„Per!“ lød det sagte henne fra Sengen. „Jeg vilde gærne tale et Ord med dig.“

Han skyndte sig hen til den syge og bøjede sig ned over hende.

„Sæt dig her paa Stolen, Per,“ bad hun, „jeg har et og andet at tale med dig om.“

Han gjorde, som hun vilde, og hun beholdt hans Haand i sin, mens Ordene kom lidt stammende og tøvende frem.

„Jeg har tænkt over saa mange Ting, Per, siden jeg atter fik Sans og Samling . . . Mon det ikke var Vorherre selv, som skikkede mig i den Ulykke, for at jeg skulde komme til Eftertanke om, hvilken slet Kvinde jeg har været? . . . . Nu ser jeg saa grant al den Synd, jeg har gjort mod dig, Per. Hvor haardt har du ikke slidt og trællet, uden at du nogensinde fik et godt Ord af mig til Tak, og saa vilde jeg tilmed friste dig til at gøre, hvad ondt var . . . Jeg skældte dig mangen Gagn

for en sølle Karl, og dog var du saa mange, mange Fold bedre end jeg. Jeg følte det tidt nok, jeg vilde kun aldrig rigtig erkjende det .... Men da jeg gik vild i Mosen, og min Smule Liv saa nær var blevet pustet ud, hvis du ikke var kommen mig til Hjælp — siden hin Stund kom jeg til at se saa underligt klart ind i mig selv, og det stod for mig, hvor god og taalmodig en Mand du har været, mens jeg kun har været en Byrde og en Plage for dig alle Dage ..."

„Aa, tal ikke saadan," mumlede han, „Skylden har vel ogsaa været min, fordi jeg var en slig Stymper og kun saa daarlig forstod at lede dig til det gode."

„Ak nej, lille Per, dermed kan du ikke trøste mig. Det er mit haarde og onde Sind, der har været Skyld i de ufredelige Aar, vi har levet sammen. Men jeg tænker nok, det blev bøjet en Kjende den Nat, jeg saa nær var druknet i Mosen."

„Glem de onde Tider, Grethe. Ogsaa jeg var kommen paa fejl Vej; jeg havde opgivet baade mig selv og jer andre. Saa sølle var jeg, men En er aldrig sunken saa dybt, at han ikke kan rejse sig igjen, har jeg hørt sige."

Der var en Pavse; saa tog hun igjen Ordet. Stemmen var frygtsom, næsten hviskende.

„Jeg har en Bøn til dig, Per! Og jeg tror nok, du gærne vil opfylde den. Saa tænker jeg dog, at det bag efter kan blive bedre for os."

Han saa spørgende paa hende.

„Vil du gaa op til Herremanden, hvor vi tjente, og sige ham, hvordan det hænger sammen med den Ting, du ved nok. Det kan jo hænde, de gav os et mindeligt Ord, naar de hører, jeg fortryder det saa haardt. Sig dem det altsammen, som det er, Per; før faar jeg ingen Ro paa mig."

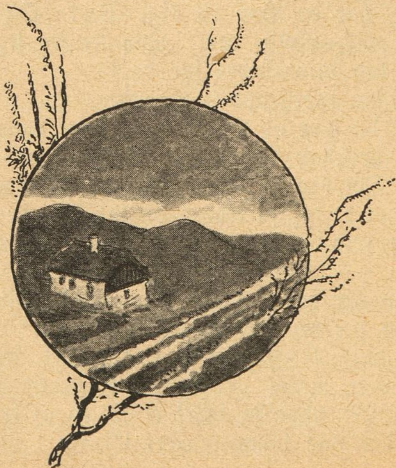
Hvem der havde truffet Per Sølle igjen et Par Aar efter, vilde næppe have kjendt ham igjen. Lille og spinkel og en Smule krogrygget var han vel som altid, men Blikket havde mistet sit sky og forknytte Udtryk; hans Ansigt havde endogsaa faaet et Præg af sindig Tilfredshed, og der var kommet mere Energi i hans Holdning.

Lange-Grethe havde holdt Ord. Hun havde ærlig stræbt at faa Bugt med sit haarde og hidsige Sind, og det var bedre og bedre lykkedes hende. Erindringen om de Timer, hun havde tilbragt i Mosen, og om den derpaa følgende lange Sygdom hjalp hende til at blive sin Beslutning tro, naar det onde Sind truede med at faa Magt over hende igjen.

Herremanden, som de en Gang havde tjent hos, havde givet dem Midler til at købe og opdyrke en Hedelod, der hørte til Huset ved Bakken, og der havde været Held over deres Arbejde.

Gik man om Aftenen, naar Dagværket var til Ende, forbi Huset ved Hedebakken, kunde man i Reglen være vis paa at se Per Sølle sidde inde i Stuen og gaa Lektierne igjennem med sine Børn. Dertil var hans Skolemestergjerning bleven reduceret, men den tilfredsstillede ham fuldkommen.

Per Sølle vedblev han at hedde til sin Dødsdag, og stille og sagtmodig var han ligesom før i al sin Færd, men Folk paa Egnen mente dog, at efter denne hersens Historie derude i Mosen, havde Per Sølle tydelig nok vist, at han i Grunden ikke var saa sølle endda!

Manøverdag. (Efter Simon Simonsens Maleri).

Manøverdag.

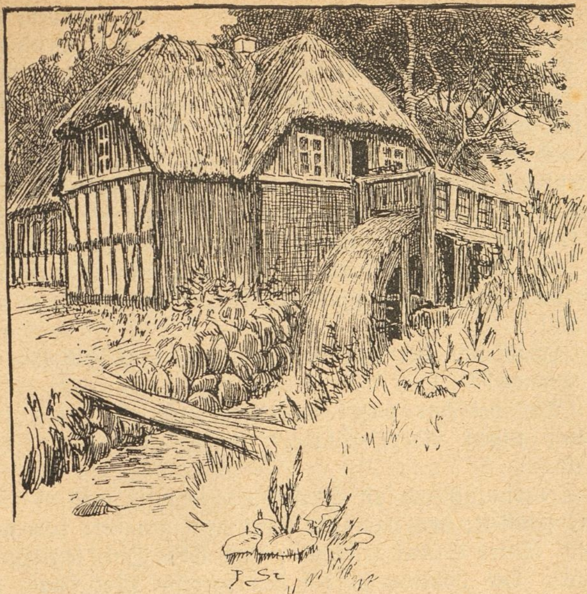
(Efter Maleri af Simon Simonsen).

Hvilken Fart og Friskhed er der ikke over saadan en Manøverdag! Det er Efteraar og Blæst, men der er endnu Farver og Stemning over Landskabet, og Militæret, som er ude paa Høstmanøver, liver yderligere op.

Ordonnansen har gjort Holdt ved Huset deroppe paa Bakken, og Beboerne er komne ud for at se paa Manøvren. Selv Gamlefa'er har sat sig til Ro udenfor, og de er allesammen ivrig optagne af at betragte Militærets Bevægelser i fri Mark. Det minder dem om deres egen Ungdom, da de var i Kongens Tjeneste, og de ved, at det gaar lystigt til paa en Manøverdag, selv om der vel ogsaa er lidt Møje og Strabadser forbunden dermed. Men det giver Liv i Kroppen og Farve i Kinderne, og brillant ser det ud, naar Soldaterne i sluttet Kolonne rykker frem over den aabne Mark. Naar Øvelserne saa er til Ende for den Dag, smager Hvilen dobbelt godt, og god Madlyst kommer det ikke til at skorte paa. Manden, som rider ned ad Skrænten, bringer Extraforplejning med til Folkene, og de kan nok trænge dertil.

Stiv og strunk holder Ordonnansen oppe ved Huset. Han kjender Betydningen af enhver af Militærets Bevægelser. Men det gjør Gamlefa'er ogsaa. Han har selv en Gang været en strunk Dragon, og han vilde ikke have undværet den Tid. Han husker, hvor vel Soldaterne blev modtagne, naar de var ude til Efteraarsmanøvren; der blev Liv og Løjer, hvor de laa i Kvarter; det bedste, Huset havde at byde, var ikke for godt til dem. Ja, det er, som den gamle levede det altsammen om igjen paa en saadan Manøverdag.

Møllenissen.

Fortælling af **Hans P. Lunde.**

Med Illustrationer af Paul Steffensen.

Klokken i Dybedals Mølle slog i Nattens Stilhed sine elleve syngende Slag.

Folkene var i Seng saa nær som den gamle Møller og hans Datter. Eline ofrede sine unge Drømme en Times Tid, før hun gik til Ro. Med Albuerne støttet mod Vindueskarmen i hendes Kammer og Hagen hvilende paa begge Hænder stod hun og stirrede ud i den dunkle Sommernat.

Severin kunde ikke blive færdig til at lægge sig. Saa havde han skullet se efter, om Slaaen var sat for

Døren ud til Vandmøllen, dernæst, om Hunden var sluppen løs, og nu sidst havde han været et Vend ude ved Malekarmen. Møllerkonen blev utaalmodig: hvad han dog gik og støjed om efter saa længe? Han husked nok ikke paa, at Klokken gik til tolv. Severin tav. Han stod ved Sovekammer-Vinduet og saa urolig op paa den overtrukne Himmel, mens han langsomt knappede sin hvide Vadmelsvest helt op; den stod gærne aaben for neden lige som for bedre at give Plads for hans svære Mave.

„Vi faar da vist en stor Regn i Nat, Mariane,“ sagde han, „det har begyndt at stænke, og Skoven er sort som Kul.“

„Hvad skal der saa dog blive af vort Hø omme i Bagdammen?“

„Aa, det har været vasket igennem én Gang før, det ta'r ingen videre Skade,“ svarede han, igen paa Vej ud.

Severin gik om ad Slusen til, jævnlig med et Blik op til Himlen; den var som foret med graasort Uld helt rundt. Store Stænk trommede paa hans Hat, tættere og tættere. Det boblede højt i den forreste Mølledam, og Smæld i Smæld slog Draaberne i Løvet. Det susede, det sydede, det plaskede, saa kun Regnens Musik hørtes.

Godt et hundred Skridt fra Møllen kom hans Skikkelse dunkelhvid frem mod den mørke Himmelgrund, mens han steg op paa en Planke, hvorunder et Vandfald sprøjtede Skumgnister højt op i Luften. Samtidig med, at Himlen aabnede sine Sluser, satte Mølleren Stigbordene for sine, det bedste han kunde, saa blot nogle fine Straaler sprudlede frem; for disse lukkede han med en klump Ler og gik saa rask tilbage, velfornøjet over, at han ikke havde forsømt Lejligheden til at sende de Godtfolk omme ved Sømosen en ordentlig Tak for sidst.

*   *   *

Severin havde været Møller i Bondens gyldne Tider, den Gang Kværnene ikke skulde løbe flere Omgange for en Daler end nu for en Krone. Nu var det saa usselt

at være Møller, som det vel kunde tænkes, sagde Severin tidt — alt for lave Taxter. Men den virkelige Grund til, at Mølleriet, for hans Vedkommende, smed saa lidt af sig, den ømmede han sig ved at berøre. Det var ogsaa overflødigt; Folk vidste godt, at det store Svind i Severins Indtægter kunde han takke den ny Møller for, ham Simon, der for et Par Aar siden havde stillet en Vejrmølle op saa nær paa Dybedal, at kun Skoven var imellem, og som ved sit indtagende Væsen, men maaske nok saa meget ved sine billige Vilkaar, paa kort Tid havde faaet mere at male næsten, end Værket orked, til størst Skade for Dybedals-Mølleren, hos hvem Kværnenes Dundren nu sjælden lød ved Nattetid.

I Førstningen havde Severin lét saa smaat ad Simon i den Tro, at ham blev de nok snart kvit, naar han havde ødt sine faa Skillinger, om han da havde nogen at sætte til af. Men da saa det store Frafald uventet kom, da alle de Sømose Mænd lidt efter lidt gled norden om Skoven til den ny Mølle i Stedet for sønden om til Dybedal — saa var det, lige som gamle Severin tabte noget af sin vanlige tykke Selvsikkerhed, og han kom til at tænke paa Mundheldet om den Gris, der ikke kan skubbe en anden fra Truget.

I den nærmeste Tid derpaa gik Severin saa underlig om uden at sige noget. Tidt og længe ad Gangen stod han og stirrede ud i Luften eller op paa Simons ny Vejrmølle, der havde et Stykke af sine Vinger over Skoven — disse Vinger, som han i Blæst saa glimte op og ned bag Skovbrynet, den ene ligesom lysten efter at smutte forbi den anden, som skulde Alverdens Korn males, inden Vejret lagde sig.

De saa trofaste, Severin havde tilbage, undrede sig over ham: som han dog havde forandret sig. Før var han altid kommen ind, naar de i Møllestuen sad ved en Dram og en Bid Brød, og havde snakket muntert op, lét, fortalt Historier, været saa fuld af Spøg, at en Mølletur mangen Gang var lige saa god som et lille Gilde. Nu — ja, ikke ene det, at han var saa tavs, men de fandt ogsaa, at han var kommet til at se saa

gammel ud. Lod de saa falde et Ord om den ny Møller, for det var jo nok dér, det klemte, mente de, saa svarede Severin kun naa og ja, undertiden slet intet. Han kunde ikke glemme Sømose-Mændenes Troløshed; den Tort vilde han ikke havt for meget. — Pengene? — Aa, de saa Skillinger, Simon kunde hive sig dér, skulde han ikke blive fed af. Kun 25 Øre Tønden — he! — Ja, hvis den Mand ikke malede sig selv ned i Afgrunden, saa forstod gamle Severin sig ikke paa Verden mere.

* * *

Lidt over Midnat traadte en halvt paaklædt Mand ud af sit Hus i Sømosen for at se, hvordan det var fat med hans Køer, der stod paa et nærliggende Tørvemaal; de gav det ene Brøl mere ynkeligt end det andet.

Regnen var nu hørt op, Skyerne hang forrevne over den regnduftende Egn.

Manden gik og gned Øjnene, indtil han med ét standsede, paa én Gang lys vaagen, og spilede dem op. Men hvad var dog dette her? Var det ikke Taage, det klare hist henne? Taage; nej, det var nok Vand. — Han maatte se nøje til. Jo, det var Vand.

„Gud fri os!" mumlede han saa, vendte om og travede ind til Huset.

I Nattens Løb var store Stykker af Mosen blevne oversvømmede. Kvæget stod i Vand til Knæene, nogle endogsaa til midt paa Bugen, udsendende høje Nødbrøl. Endnu værre farne var Faarene, der stod omkring paa Tuer og Tørvestakke; de brægede ud i ét, mens flere af dem, i hvis Tøjrslag der ikke var noget at krybe til Vejrs paa, havde Møje med at holde Hovedet over Vandet, der var i jævn Stigning. Hist kom et Bræt sejlende, her en Bør, dér en Tørvekurv.

Det stod ikke længe paa for Manden at faa Kone og Børn skræmt af Sengen og Køerne sat paa tørt Land. Nu vilde han omkring til sine Naboer hinsides Aaen. Men hvor var Broen? Hvor gik Vejen? Med opsmøgede Bukser vadede han ud i Vandet, skønt Konen

bad ham for Guds Skyld blive hjemme. Uskadt landede han snart ved sin nærmeste Nabos Hus, fik Manden op og en Dreng sendt ad Landsbyen til med Melding om Ødelæggelsen

Drengens Slaaen Allarm paa Porte og Døre i Sømose fremkaldte den vildeste Hundebjæffen. Folk sprang op; nogle foer i Klæderne, som det kunde slumpe sig, andre løb upaaklædte om efter Tændstikker, som de ikke kunde finde. Hist og her jog viftende Skin over Ruderne. Døre smældede. Ud foer Folk i Angst og Forvirring, mange i den Tanke, at der var Ildløs i Byen.

Faa Minutter senere drog en Flok Mænd, Karle og Drenge, enkelte til Hest, ud imod Mosen, hvor de ulykkelige Dyr jamrede sig, saa der knap var Ørenlyd at faa. Nogle af de gaaende dristede sig ud med lange Stænger, hvormed de undersøgte Bunden for ikke at falde i dens usynlige Dybder.

Kvæget og Faarene bjærgedes. Men de smeltende Tørvestakke maatte man lade staa.

Det skulde han ikke slippe vel fra, den gamle der omme i Dybedal! For saadan en Oversvømmelse kunde Regnen alene ikke have voldt, Stigbordene maatte være nede. — —

Og stærkt ophidsede gav de vandlidte sig paa Vandring til Møllen, der laa en lille Fjerdingvej fra Mosen. Forrest gik Gabriel Smed.

* * *

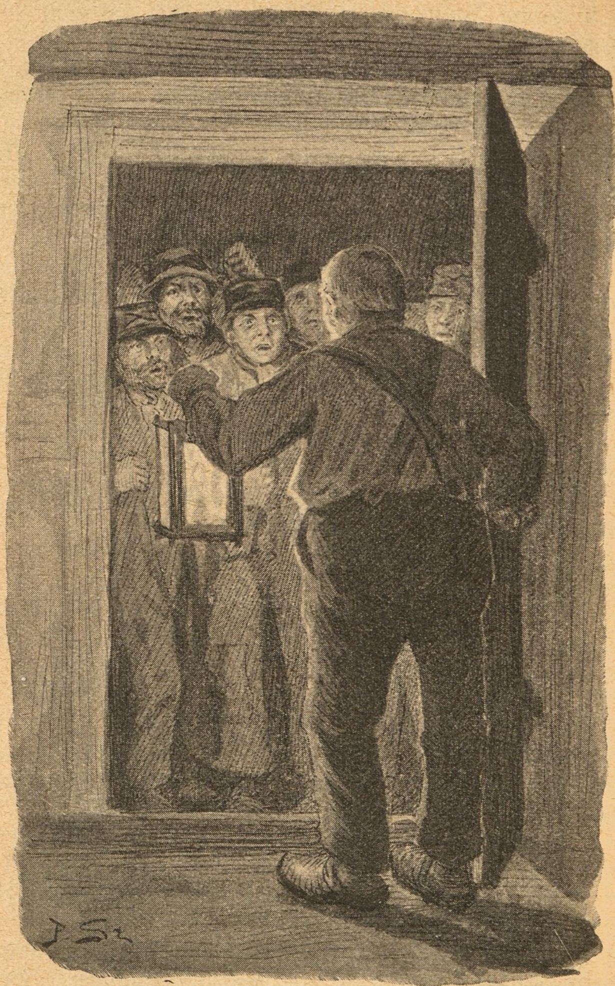
Mølleren og hans Kone havde kun sovet en Times Tid, da de vaagnede ved en vældig Trommen paa Ruderne. Angsten greb Mariane, saa hun udbrød:

„Hvad er det? — Er du vaagen, Severin?“

„Hvad? — ja!“

Med et Sæt foer han ud af Sengen, klædte sig paa og tændte Lygten.

Idet han aabnede Døren ud imod Dammen, viste Lygteskinnet ham en Flok ildevarslende Ansigter. Det kejnede i den gamle Møller, da han saa de mange truende Øjne. Men han samlede sig straks.

„Hvad er der paa Færde? Hvad vil alle I gode Mænd her paa denne Tid?"

Aa, han skulde ikke lade saa uvidende. Han havde nok stemmet op for Vandet. Om han vilde drukne deres Kreaturer? Det vilde han nok. Og alle deres gode Tørv var rent ødelagt.

„Naa, naa. Tag nu heller saa smaat a' 'et," sagde Severin rolig. „Stigbordene var trukne, da vi gik i Seng i Aftes, det véd mine Folk. Men er det saadan fat, saa er alt mit gode Hø vel glidt sin Vej."

De studsede. Om han da havde videre Hø ude?

„Ja, det er ikke saa helt fri; en 8—10 Læs. Men kom nu indenfor, saa skal jeg hente Karlene, at I gode Mænd selv kan afhøre dem."

Mændene tøvede, men der var ikke gaaet mange Minutter, før de traadte ind og satte sig paa Rad ved det lange Egebord. De var blevne noget flade i Ansigtet, en Kende blødere i Mælet, de fleste af dem.

Mølleren hentede Karlene. Disse vidnede som med én Mund, at de havde efterset Stigbordene ved Sengetid og fundet alt i sin Orden.

Det Udsagn gav Stilhed i Stuen. Severin saa ærlig-bedrøvet ud af Øjnene og sukkede:

„Det er saa en eller anden, der har villet skade mig; den Slags Folk er der jo ogsaa nogen af."

„Med mindre Stigbordene har været stillet saadan, at de skulde falde i af dem selv," sagde en lille Mand og smilede listig til den ene af sine Sidemænd.

Mølleren vendte sig brat imod ham:

„Hvad! Vil du sætte mig Skylden paa?"

Nej, det var da ikke saadan ment.

„Ja, for saa sig det kun rent ud, min Fa'r. Saa kunde det jo træffe sig, at vi fik Ærende ud paa Thinghuset én og samme Gang, jeg og du!"

„Nej, nej!" — den lille blev næsten helt borte mellem sine Sidemænd — „nej, du har misforstaaet mig, Møller. Jeg mente kun, at det kunde vel tænkes, at — at — ja, det er jo ikke saa nemt at vide, hvordan det kan være sket. Andet mente jeg ikke."

Severin stod med Næverne støttet mod Bordkanten og saa hvast paa ham. Rettede sig saa myndig, stak Hænderne i Lommen og satte Maven frem. Hum! Saadan skulde de ha', naar de mukkede!

„Saa meget er vist," sagde han lidt efter, „Stigbordene kunde ikke synke ned af sig selv, det er langt fra. Nogen maa ha' været ved dem. Men — det skal vi nu nok faa snuset op."

Hvem han da mente, det skulde have været? — Spørgsmaalet klang nok saa godmodig; Vreden imod ham havde lagt sig ved Tanken om det meget Hø, han havde faaet ødelagt.

Severin slog ud med Haanden:

„Ja—a, det kan vel ikke være saa svært at gætte, hvem der har været Mester for det; jeg har nu mine Tanker, men — — —"

Sømose-Mændene saa paa hverandre, men ingen af dem nævnede den ny Møllers Navn, skønt de ikke var i Tvivl om, at det var ham, Severin sigtede til.

I Skyggen ved Komfuret, hvorfra Duft af nykogt Kaffe strømmede ud i den store, lave Stue, gik Eline og puslede. Det mørke Krushaar faldt i Aften lidt utøjlet om hendes kønne, ovale Ansigt, og de dunkelblaa Øjne viste Sorg. Slankvoxen og veludviklet var hun allerede, endskønt Snesen knap var naaet.

Hun holdt sine Øjne ufravendt ved Kopperne, mens hun bar Kaffen frem til Gæsterne.

„Saa bleg du er, Eline," sagde Gabriel Smed.

„Aa, det kommer af, hun er vaagnet i Utide," tog Mølleren rask Ordet. „Det er ellers en Knop, der ikke plejer at hænge med Hovedet."

Eline skyndte sig bort uden at indlade sig paa videre Forklaring.

Severin tog en tykvommet Flaske ud af Skænken i Skatollet: om de kendte den?

Et mangestemmigt Smil svarede, at endnu var den tykke ikke helt gaaet dem ad Glemme. Men Kaffen var vist ellers meget god, som den var.

Mølleren smaalo: Aa, en lille Knægt kunde vel ikke slaa dem i Grøften!

Lidt efter lidt, alt som Flasken blev lettere, blinkede Humøret op, nu med et vittigt Ord, nu som en fri Latter. Der var nok en enkelt, som ikke kunde glemme Tørvene, men andre slog det hen i Spøg: at det var aldrig værd at tude over, for det var jo bare, at Tørvene havde mistet Stivelsen, men de kunde jo skæres om igen. Det var ikke saadan med Høet, som Severin havde faaet skyllet igennem omme i Bagdammen. Det var ingen lille Skade, den, nej, det var det ikke. Han kunde have Aarsag til at klage. — Severin saa alvorlig paa sit Glas.

„Der møder jo immer noget," sagde han, „det er jo ikke anderledes her i Verden. Men det kan jo kun lidt hjælpe, vi mukker."

Morgenrøden var imidlertid kommen paa Himlen. Nu brød ogsaa Solen frem, bredende sine Straaler ind over Egebordet i Møllerens Dagligstue, hvor de tog Skinnet fra de to Lys, der stod hver paa sin Bordende. Ingen af Gæsterne gjorde dog Tegn til Opbrud.

Severin mærkede, at Stemningen nu var noget nær saa højt oppe for ham, at han vist passende kunde rykke frem med det, der laa ham mest paa Sinde. Med et lystigt Blink i Øjnene spurgte han, hvordan de huede den ny Møller.

Der blev stille. Nogle skottede til deres Ben, andre rømmede sig. Ingen var rigtig for at svare.

„I er ikke saadan videre fornøjet med ham, kan jeg nok forstaa."

Nu kom Svarene, drit, drat; først halvt uhørlige, siden friere og friere. En sagde, at han syntes ikke, deres Hvedebrød var saa hvidt nu som før; en anden var „færdig ved at synes det samme"; en tredje havde ikke noget saadan at klage paa; men fornøjet med at lade male hos den ny, nej, det var han nu ikke. Og saa fremdeles. Der faldt mange Ord om den Sag. Og imens skænkede Mølleren flittig. Jo mere det svandt af Flasken, jo ringere var Melet fra den unge Møller. Tilsidst naaede Gabriel Smed Toppen ved at fortælle, at deres sidste

Vægt Hvedebrød var omtrent helt kulsort, og nu skulde det være Alvor med at skifte Møller. Der var strax flere, som fulgte efter, dog med den Tilføjelse, at det var jo noget sært at flytte tilbage igen. Skulde de give mere end hos Simon? Severin holdt vel paa den gamle Pris?

Tavs og, som det lod, inderlig ligegyldig sad Mølleren og saa paa sine foldede Hænder. Indtil han med et Ryk rejste Hovedet og lod Øjnene svippe rundt til hver enkelt. — —

— Mer? Nej, vist skulde de ej. De kunde faa malet lige saa billig hos ham som hist omme. Rigtignok havde han lagt Møllekørslen ned, men var det dem meget om at gøre, saa fik han vel Kareten ledt op.

Ja, da var det rart, vilde han det.

„Kom I kun med jere Poser. — Og lad os saa tage os hver en Taar paa det.“

De fik omsider snakket færdig. Sømose-Mændene hilste kraftig af med Haanden og gik hjemad, i Gaasegang langs Aaen.

Fra Døren saa den gamle Møller efter dem, mens han gnubbede sig i venstre Arm.

„Hi, hi! En vov Gris, der ikke kan rode en anden fra Truget!“

Men i det han vendte sig om, mørknede et uventet Indtryk hans Ansigt; Øjnene stirrede med et ømt Blik paa Datteren, der sad i en Krog af Stuen og græd.

Severin traadte hen til hende.

„Hvad er der i Vejen, Eline?“

Hun bøjede Hovedet dybere uden at svare.

„Hvad græder du dog for, Pige? Hvorfor vil du ikke sige mig det?“ Han bøjede sig frem imod hende.

Men Eline tav endnu. Det mørke Haar hang frem over hendes Ansigt, der laa skjult i Hænderne. Greben af hendes Sorg gentog han blidt sine Spørgsmaal, men atter forgæves.

„Saa kommer jeg nok til at sige, hvad det er,“ sagde Mariane, der nu traadte til, „det skal jo dog frem en Gang. Eline er gode Venner med Simon.“

Som ramt af et Slag rettede Severin sig, blegnede

og saa med stive, rødsprængte Øjne, først paa Mariane, dernæst paa Eline, mens Vreden fordrejede hans Træk. Et Øjeblik saa' det ud, som var der en vældig Skylle i Vente; et Øjeblik hørte han paa Marianes formildende Ord, saa — kort omkring og ud.

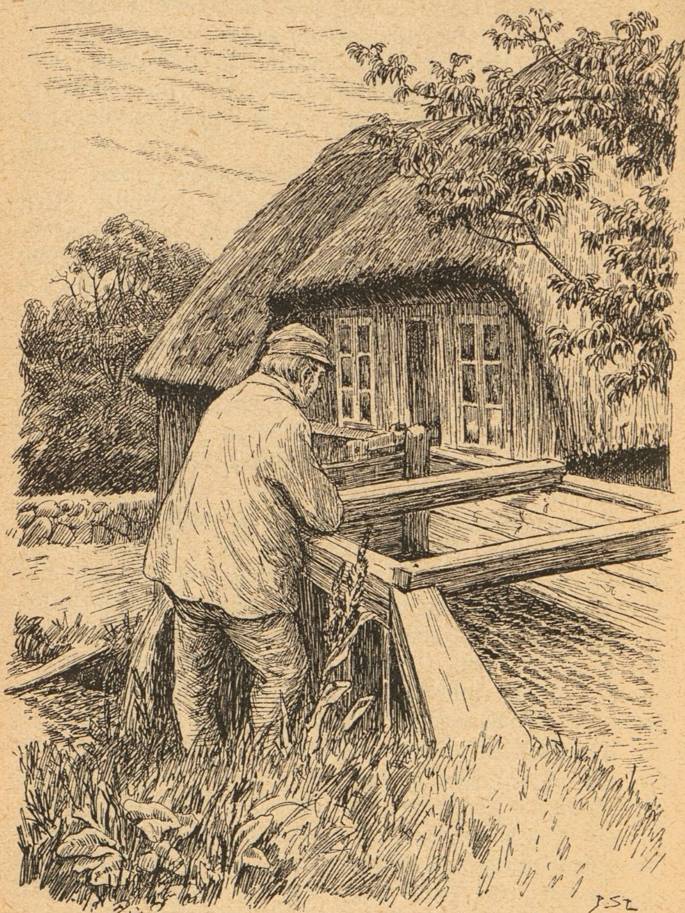
Ligesom ikke sig selv mægtig gik han langs med Dammen, hvis dirrende Vand glitrede i det skære Morgenlys. Først da han var naaet om til Bagslusen, standsede han og saa stivt ud i det fjærne. Lidt efter greb han fat i Overkanten af Slusens Brøddevæg, mens Øjet fulgte Vandets hvide Skumhvirvler nede i Dybet. Suk og Støn trængte sig frem af hans Bryst. Aldrig havde det anet ham, at Eline kunde lade sig fange af den Simon. Ellers maatte han jo for længe siden have faaet Nys om Hemmeligheden. Men nu huskede han godt, at han flere Gange i Sommer havde set Eline komme hjem fra Skoven med Blomster og Bregner, der skulde plantes ude i Haven. Lutter Paaskud, naturligvis, for at hun saa meget tryggere kunde mødes med ham ovre i Skoven. — Aa, det var skammeligt — skammeligt! Det skulde der heller aldrig blive noget af.

Vandet sydede og larmede under ham; hans Øjne fulgte dets vilde Brus ned i Aaen, hvor Skummet blev borte i en klar, rolig Strøm, der smøg sig hen bag Elletræers og Vidjers halvmørke Grenegitter. Saa tog Blikket en anden Retning, mens han som tilfældig satte sig paa Enden af Planken. Elines Øjne stod bønlige og graadfyldte for hans indre Syn. Sitringer jog igennem ham derved — Eline, hans eneste Barn, hans dyreste Eje —

Og uvilkaarlig søgte Øjet den ny Mølle. I Grunden en hel rar Mølle. Hum! Og der var Franskſigte, Havreknuser — ja, der var alt, hvad der skulde være. Hum! Nogen saa hel ringe Fyr var Simon vist heller ikke; han skulde nok passe at faa noget rullet igennem, naar der da var Vind skabt; det var Synd at sige andet. Naar han kun ikke havde været saa forgældet.

Severin drev ned langs med Aaen, hen ad en Sti, ofte med et Blik over til Møllevingerne paa hin Side Skoven. Nu og da rystede han paa Hovedet, snart antog

hans Øjne en haard Glans med skumle Blink imod Nabomøllen, snart et fredeligt Udtryk. To Magter sloges om ham: Ærgerrigheden og Faderfølelsen. Nylig havde han

i Tanken set den ene efter den anden af sine gamle Kunder rulle ind gennem Mølleporten — og i et dybt Drag følt en ny Tids Travlhed og muntre Liv strømme ind i

Møllens altfor stilhedsfyldte Rum. Nylig havde han vundet den Sejr, som han Dag og Nat havde tørstet efter i Ydmygelsens mørke Aar, følt Glædens Sitren i alle Nerver ved Tanken om, at nu var hans Magt genoprettet, og mærket Hævnens Kildren i Hjærtet. Og saa, netop som Æren var vunden, skulde han have dette — Bagslag lige i Synet.

En Stund løb hans Tanker rundt om den Vending, Sagen ved drillende Nissemagter havde faaet, og han mumlede: „Du er en gammel Slubbert, Severin." — Naar han da bare ikke havde sagt noget slemt om Simon. Ja, hvad var det nu, han havde sagt om ham til Mændene? — at Simon var Ophavsmand til Syndfloden? — Nej, mon hans Ord var faldne saadan? Han havde vel kun sagt, at — — — Jo; jo han havde stemplet ham. Med stor Uro mindedes han den Tilslutning, hans Sigtelse havde vundet. Det var dog skammeligt! — Han sukkede halv højt. — Hvordan han, hvis Eline holdt fast ved Simon, skulde faa den Skam vasket af, det begreb han ikke. — Aa, jeg Fjog! mumlede han saa, Folk kan da nok tænke, naar de hører det om Forlovelsen, at Simon umulig kunde have indladt sig paa saadan en Streg; det var jo saa klart som Solen, at en Karl ikke gik hen og satte sin Svigerfaders Hø under Vand! — At han ikke strax var kommen i Tanker om det.

Men da Severin kort efter gjenkaldte sig al den Kval, han havde havt af den ny Møller, saa brød hans underkuede Bitterhed op paa ny. Nej — nej, om ogsaa Eline tiggede ham paa sine Knæ, aldrig skulde hun i det Stykke faa sin Vilje.

* * *

Eline laa halvt afklædt paa sin Seng; hun var træt efter den urolige Nat, men fandt dog ingen Søvn. Ikke saa meget Faderens bratte, haarde Venden sig fra hende som de Ord, han havde sagt til de fremmede Mænd om Simon, sved hende i Brystet. Det havde brust i hende; Eline fandt, hun burde forsvare sin Kæreste, da ingen

bedre end hun vidste, hvor uskyldig han var i den Vandflod. Men der var én Ting, hun ogsaa vidste, og som havde forbudt hende at tage ham i Forsvar over for Mændene. Eline havde nemlig set sin egen Fader sætte Stigbordene for, men ikke i det Øjeblik tænkt videre derover.

Som hun nu laa dér og vaandede sig, hviskede det uafbrudt i hende: Hvor Fader dog kunde gøre det imod Simon! Anden Tanke havde hun ikke. —

Severin traadte ind i Dagligstuen, da Mariane gik og syslede med Davren. Midt i Stuen standsede han og spurgte barsk:

„Hvor er Eline?"

Mariane lagde blidt sin Haand paa hans Arm.

„Hør nu lidt, Severin: Eline er paa sit Kammer, men lad hende i Fred, for hende faar vi ingen Nytte af i Dag alligevel."

„Naa!" Han rev ivrig Armen til sig. „Hun tror vist, hun kan gøre, hvad hun vil. Næh!" Og rask gik han imod Datterens Kammer.

De vrede Ord blev siddende ham i Halsen, da han saa Elines Øjne, der var svulne af Graad. Dog idet han traadte hen til Sengen, sagde han:

„Det er en net Re'lighed, du har ført os ud i, Eline."

Mere fik han ikke sagt. Thi Eline slog Armen om hans Hals og trak ham ned imod sig, idet hun halvt hviskende sagde:

„Jamen du gjorde det jo selv, Fa'r, for jeg saa det. Og hvorfor skyldte du saa Simon for det?"

Den gamle sank ned ved Sengen, som han havde faaet et Kølleslag; nu var han den lille. —

* * *

Mariane vidste knap, hvad hun skulde tro, da Severin og Eline kom ned i Dagligstuen sammen; de saa' saa inderlig fornøjede ud begge to.

Severin tog sin Kone om Livet:

„Hør, Mariane, hvad jeg har tænkt. Nu, da jeg har taget Simons Kunder, mener jeg, det er bedſt, jeg ta'r ham med. For lad mig kun ſige det: dygtig er han."

Mariane ſmilede ſtille. Anede hun mon, hvad der ſaa hurtig havde løſt Knuden? —

Bordbøn.

(Efter Maleri af Anna Ancher).

En Ret Fisk og et Fad Kartofler — det er, hvad Huset byder til Middag. Dyppelse til Kartoflerne er der

ikke, og Fisken svømmer ikke i Smør. For saa vidt er det kun et tarveligt Maaltid. Men det har det Fortrin at være uforfalskede Varer. Fisken har man selv fanget,

og Kartoflerne er hentet ind fra det lille Jordstykke foran Huset.

Og saa er der endnu noget andet og mere, som giver Maaltidet Værd — det nydes med Taknemmelighed og i Nøjsomhed. I Dag er det Mo'ers Tur til at bede Bordbønnen, og ingen tænker paa at tage fat, før hun er til Ende dermed.

De to kjønne Drenge, som sidder paa Bænken under Vinduet, opløres ved et Exempel, som mangen Rigmands Søn kunde have Grund til at misunde dem. De er ikke blevne opdragne til at være kræsne og unøjsomme; de takker for det Maaltid, der er sat frem, selv om det kun bestaar af en Ret Fisk og et Fad Kartofler. Og hvem ved, om ikke deres Liv i al dets Tarvelighed former sig lykkeligere end de rige Folks, der har saa mange unødvendige og ørkesløse Bekymringer, som de bliver fri for.

Enfoldig og ærlig Gudsfrygt, sundt og dygtigt Arbejde og Taknemmelighed for hver Dag, man kan nyde med Glæde og god Helsen — mon det ikke, naar alt kommer til alt, er kosteligere Goder end de fineste Retter og det mest udsøgte Vellevnet, hvis man hverken har Fred, Sundhed eller et nøjsomt Sind!

Tankekorn.

— Et berømt Navn ligner hyppig en Klædedragt, som passer til Faderen, men bliver for stor til Sønnen.

* * *

— Philosofen spotter Døden, men ganske sikkert ikke sin Gigt

* * *

— Den elskede hører op med at være skøn, naar den skønne hører op med at være elsket.

Den danske Folkevise.

Digt af Nicolaj Bøgh.

Der tjener en Terne i Dankongens Gaard,
Alverden til Lindring, Lyst og Lise,
saa ung og saa dejlig som Solen i Vaar,
og Ternen er den danske Folkevise.

Hun drager sin Aande saa sundt og saa frit
bag Barmens jomfruelige Høje;
som Alfernes Dans er ethvert hendes Skridt,
og hun har Trolddoms-Magter i sit Øje.

Troskyldig som Barnet og frejdig og kjæk
som Gærdernes Rosenblomster røde,
med Ærligheds Præg i de yndige Træk,
hun glæder hver en Sjæl ved første Møde.

Hun aander af Elskov, mens Vemod og Skjæmt
er Farvernes Glimt i Øjets Skygger;
den luende Ild, hendes Hjærte har gjemt,
slaaer ud i hver Juvel, der Brystet smykker.

Og Livet, som strømmer saa friskt og saa let,
er Folkets de søde, simple Toner;
og Hjærtet, som banker og ej bliver træt,
er Modersmaalet, født bag Bøgekroner.

Hun plukker os Iduns den foraarsfunde Frugt
med ren og med duftende Sødme;
i Lunden saa lokker hun Hjorten paa Flugt
og sværmer tidt i Rosenhavens Rødme.

Hun danser med Svend, og hun danser med Mø,
hun leger med Børn paa grønne Enge!
„Hun haver den Skæbne, hun aldrig skal dø,“
mens der gaaer Lyd af gyldne Harpestrænge.

Og hver Gang en Pigelil nynner sin Sang,
og Ungersvenden jubler højt og synger,
det er hendes Stemme, hvis barnlige Klang
en Vandringsmand paa Rejsefærd forynger.

Og hver Gang en Skjald tog en Lut i sin Haand
og sang, saa det alle Sjæle rørte,
det var hendes Hjærte, det var hendes Aand,
som yndigt i hans Rytmers Lyd vi hørte.

Hun gav os sin straalende Rigdom i Arv;
den øges bag Roser og bag Linde.
Hil være den Ridder, som røgter hendes Tarv,
og som fornyer hendes fagre Minde!

Hver Dannemand god, som vil Skjønhedens Værd
ved Strængen i simple Sange prise,
har fæstet en Brud, som hans Hjærte har kjær,
og Bruden er den danske Folkevise.

Gode Raad.

Chokolade som Næringsmiddel. Chokolade staar i Næringsværdi ubetinget over Kaffe og The, der her til Lands almindelig anvendes som daglig Drik. Medens disses Næringsevne er forholdsvis ringe, og Nydelsen deraf undertiden kan virke forstyrrende paa Nervesystemet, indeholder ren Kakao, fraset dens behagelige Smag, en Næringskraft, som gjør den tilraadelig for Folk med svag Konstitution, idet den, naar den deri værende Olie er uddraget, er overordentlig let fordøjelig. I den senere Tid er der indført her i Landet et ikke tidligere kjendt Kakaopulver, kaldet van Houtens rene Kakao, tilvirket af C. J. van Houten og Zoon Weesp i Holland; det skal forene alle Betingelser, som man kan stille til en Pulverchokolade, og i Udlandet nyder denne Kakao stor Udbredelse som et fortrinligt Næringsmiddel for alle Klasser. Det udmærker sig ved sin Renhed og behagelige Smag og er paa Grund af sin fine Beskaffenhed let opløseligt i kogende Vand eller Mælk. Det anbefales iøvrigt af en stor Del fremragende Kemikere og Læger som et fortrinligt Ernæringsemne.

* * *

— Som et propat Middel til at fordrive Orme fra Blomsterplanter er man i de engelske Gartnerier begyndt at anvende Sennepsmel. I en rummelig Vandkande kommer man omtrent ¼ Pund Sennepsmel, fylder Kanden med Vand, lader det staa en Times Tid, rører derpaa godt omkring og gyder Planterne over dermed. Planten lider ingen Skade ved denne Fremgangsmaade.

* * *

— Vil man have Spejlglas rigtig rent og blankt, skal man tage en Smule fint, pulveriseret Kridt, røre det omkring i Vand og omhyggelig fjærne Bundfaldet, fordi det let kunde indeholde smaa Sandkorn, som vilde beskadige Glasset ved Pudsningen. I denne Blanding dypper man saa en ren, hvid Klud, gnider Spejlglasset over med den, lader det derpaa tørre og pudser det saa blankt med et rent Klæde. Ved Pudsningen skal man undgaa at bruge for meget Vand, da der ellers let kommer nogle Draaber ind under Glasset, hvorved der opstaar Pletter.

Tiggere i Rom.

(Efter Professor V. Rosenstands Maleri).

I det skjønne Italien, hvor alle Ting er mere maleriske end paa de fleste andre Steder af Jordkloden, er Tiggerne det ogsaa.

Synderlig mere agtværdige og dydige end andre

Tiggere er de dog næppe. Naar man ved Indgangen til Peterskirken, ved andre berømte Bygninger eller paa de offentlige Torve og Pladser træffer stakkels Vanskabninger og Krøblinge, Blinde og Lamme, hvis Ulykke maa vække selv de mest Haardhjærtedes Medlidenhed, saa skal man ikke være altfor vis paa, at ikke de legemlige Skrøbeligheder, som Tiggeren bærer til Skue, slet og ret er forlorne, en Maske, som han kaster af, naar Dagens „Arbejde“ er forbi.

Men maleriske ser de ud, saadan et Par romerske Tiggere, og det er blevet et karakterfuldt Billede i det prægtige Galleri af italienske Motiver, som den elskværdige og dygtige Kunstner har hentet fra sit flereaarige Ophold i bella Italia. Professor Rosenstand hører fremfor nogen til de danske Malere, der have formaaet at leve sig fuldt og helt ind i italiensk Folkeliv; hans Arbejder ere blevne saa ægte i Indhold og Form, givne med en Forening af elskværdigt Lune og følt Stemning, som vil bevare dem gjennem Tiderne.

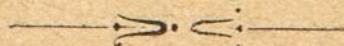
Derfor træder ogsaa „Tiggere i Rom“ saa lyslevende frem. Just saaledes ser de ud, paa én Gang virkelighedstro og tillige malede med en kunstnerisk Finhed, som tryller Livet frem fra Italiens sollyse Byer — fra det lykkelige Land, hvor selv gamle, værkbrudne Tiggere blive smukke, i hvert Fald malerisk smukke.

Tankekorn.

— En Hustrus Vrede koster sjældent Manden saa meget som hendes Tilgivelse.

* * *

— Der er stor Forskel paa, om man siger til en ung Pige eller til en gammel Kone: „Din Heks!“

To Medbejlere

Historisk Fortælling af **M. Henckel.**

(Med Illustrationer af Louis Moe).

Eske Brok til Essendrup og Wemmetofte og Mavrids Stygge til Holbækgaard var Naboer og Kjendinge, men ingenlunde gode Venner — hvad enhver vidste. Grunden vidste man ogsaa. De havde begge kastet deres Øjne paa Jomfru Christence Viffert, Datter af Hr. Axel Viffert til Viffertsholm.

Baade i det indre og ydre var de Modsætninger. Eske Brok var aaben og djærv, lidt fremfusende i sin Tale, munter og godlidende af Sind og holdt meget af et lystigt Lag, af Vin og af Spil. I sine bekjendte Dagbogsoptegnelser fortæller han selv, hvorlunde han en Gang „udi trende samfulde Timer drak omkap med kgl. Majestæt, som da alt i Forvejen havde sig en god Rus," og hvorlunde han „til kgl. Majestæt tabte én Gang 400, en anden Gang 600 Gylden i Hazarden Spil, hvormed de havde for Skik at divertere sig." Han plejede ogsaa at anføre, naar han havde havt sig en Rus; var den større, mærkede han den ved to Kors, men ved en mindre satte han kun et. — Af Ydre var han lavstammet og førladen, bredskuldret og korthalset, med smaa, livligt spillende Øjne og stridt, rødligt Mund= og Hageskæg.

Mavrids Stygge var høj, smal og kantet, havde en stor, krum Høgenæse, glinsende sort, velplejet og spidst tilstudset Haar og Skæg og store, hvide Tænder. Han var

noget stiv og afmaalt af Væsen og ligesaa stilfærdig, som Eske Brok var støjende; hvor denne gik lige paa, holdt han nok af at gjøre en lille Omvej, at beregne og overveje. Forresten var han beleven og artig, forstod at føje sine Ord og havde det Lov paa sig, at han var sindig og adstadig, paapasselig og husholderisk med sine Midler og ikke genegen til Svir og Dobbel eller nogen anden Uterlighed.

Mellem disse to højst forskjellige Bejlere, der begge lige ivrigt stræbte efter hendes Gunst, begge var rige og ansele og af den Grund begunstigede af hendes Forældre, var det ikke saa let for Jomfru Christence at bestemme sig. Endnu havde hun i al Fald ikke truffet sit Valg, og selv om hun maaske i sit stille Sind var tilbøjelig til at give en af dem Fortrinet, saa skjønnedes det ikke af hendes Adfærd — hun var ens imod dem begge. Og derved holdtes de stadig i Aande og æggedes til at fortsætte Kappestriden, uden at den ene vilde vige saa meget som en Tomme for den anden.

En Dag ud paa Efteraaret 1588 kom Eske Brok, kun ledsaget af en eneste Svend, ridende henad Landevejen, der fører fra Randers til Mariager. Han agtede sig til Viffertsholm, der laa et Par Mil paa den anden Side Mariager Fjord, for at gjæste Axel Viffert nogle Dage og gaa med ham paa Rævejagt, der var hans kjæreste og bedste Adspredelse, og Udsigten til, som man siger, at slaa to Fluer med et Smæk, tilfredsstille sin Længsel efter at se sit Hjærtes Udkaarne og sin Lyst til Jagtens Glæder havde gjort ham næsten overstadig lystig. Han havde sporet sin Hest til et rask Trav og sad og smilede frem for sig, mens han sang eller rettere sagt brummede paa en munter Vise, thi da han ikke ejede en Tone i Livet, saa kunde man just ikke kalde den hæse Grynten, han frembragte, for Sang.

Men pludselig tav han.

Han og hans Ledsager var blevne færgede over Fjorden og travede rask hen ad Landevejen paa den anden Side, da Eske Brok pludselig holdt Hesten an og udbrød:

„Halløj — hvad Fanden er nu det?"

Lidt foran dem paa Vejen, der havde gjort en pludselig Drejning, saas to Ryttere, der drog i samme Retning som de selv. „Mogens," sagde Hr. Eske til sin Svend, „bedrage mine Øjne mig, eller — er det ikke Mavrids Stygge i egen lange Person, som rider der foran?"

„Jo, velbaarne Herre, det slaar aldrig fejl," svarede Svenden med et Grin; „han agter sig nok ogsaa ad Viffertsholm til!"

Eske Brok gjorde en Grimace, som om en besk Mundfuld var bleven siddende ham paa tværs i Halsen, kløede sig i Hovedet og spidsede Læberne til en Fløjten, der var lige saa hvinende falsk som hans Sang. Han tvivlede ikke noget Øjeblik om, at hans Medbejler havde faaet Nys om, hvor han vilde hen, og nu selv agtede sig did for ikke at overlade ham Valpladsen alene; det lignede i al Fald ganske hans Underfundighed. Men han var tillige ganske paa det rene med, at han ikke vilde lade sig lumpe eller sætte ud af Spillet; denne Gang skulde det være Alvor, at han tog Mod til sig lige overfor Christences blide Dueøjne og forlangte en Afgjørelse paa Sagen, inden han igjen forlod Viffertsholm.

Saa red han lidt stærkere til og havde snart indhentet Mavrids Stygge, der lod, som om han blev meget forbavset over at træffe ham paa denne Kant.

„Eske Brok — se se, du her!" udbrød han og smilede nok saa venligt. „Hvor agter du dig hen? Det træffer sig vel aldrig saa heldigt, at vi begge skal den samme Vej?"

„Det kunde jo hænde," svarede Eske Brok tørt. „Jeg vil op til Axel Viffert, med hvem jeg har aftalt en Rævejagt ad Torstedlund Kanten; der skal være saa mange af dem i Aar paa den Egn."

„Nej, det var da morsomt, saa kan vi jo slaa Følge. Jeg skal nemlig ogsaa til Viffertsholm." Mavrids Stygge skottede til sin Sidemand, „det er anbelangende nogle Fedestude, som jeg nok kunde have i Sinde at afkjøbe ham."

„Ja saa," sagde Eske Brok og tilføjede i sit stille Sind: „Skam faa dig, saa du lyver, dit Bæst!"

Mavrids Stygge, der var ham overlegen i Kløgt og kjendte sine Folk ud og ind, vidste meget godt, at han ikke troede ham, og gottede sig indvendig. Men han lod som ingen Ting og snakkede op om løst og fast — om den gode Høst, de havde havt, om de nye Heste, han havde kjøbt inde paa Randers Marked, og om noget Byggearbejde, han havde for, saa at Eske maatte gjøre gode Miner til slet Spil og foreløbig bide sin Harme i sig. Men han gjenvandt ikke sit gode Lune, og skjønt Vejen fortsattes i tilsyneladende god Forstaaelse, bandede han dog, trods sin

Godmodighed, i sit stille Sind sin Medbejler, der just i Dag havde krydset hans Planer. —

Oppe ved et af Vinduerne i den daglige Stue paa Viffertsholm sad paa samme Tid to unge Piger. Den ældste var Jomfru Christence, den anden var Axel Vifferts Søsterdatter, den forældreløse Jytte Rosensparre, som var bleven fostret op der i Huset.

Jomfru Christence var høj, slank, mørkhaaret og blegladen, med stolte og fine Træk og store blaagraa, lidt tungsindige Øjne med et drømmende Blik. Jomfru Jytte var lille, buttet, blond og rødmusset, med Opstoppernæse og Fregner og en Mund, der næsten altid lo. Jomfru Christence syede, Jomfru Jytte bestilte ingen Ting. Hun havde kastet sit Arbejde fra sig, og med Armene plantede i den brede Vinduskarm og Hagen støttet til Hænderne, sad hun og kiggede ud gjennem Ruderne.

Oktobersolen skinnede ned gjennem Lindetræernes gulnede, fugtigt glinsende Løv og kastede lange, skraa Straaler tværs over Gaardsrummet, hvor nogle af Dueslagets Beboere kurrende trippede omkring. En vældig stor, fed So med nogle Grise havde forvildet sig derind fra Ladegaarden og styrtede afsted i vild Flugt, forfulgt af en Vogterdreng, der i Skyndingen tabte den ene Træsko; udenfor Hundehuset laa den gamle, sorte Lænkehund, der var blind paa det ene Øje, og gnavede paa et magert Ben, og henne fra Portrummet kom en Pige gaaende med en Spand Vand, som hun havde hentet ude ved Brønden. Ellers var der ikke noget at se paa, og Jomfru Jytte gabede den ene Gang efter den anden, som om hendes Kæbeben skulde gaa af Led.

Pludselig gav hun et lille Smæld med Tungen.

„Christence — nu faa vi fremmede, gamle Soldan knurrer, og — nej, om jeg tror, at Verden staar ret længe mere! Er det ikke Eske Brok og Mavrids Stygge, der kommer ansættendes tilsammen, de, som ellers hellere ser hinandens Hæl end Taa!"

Ude paa den stensatte Dæmning, der førte over Voldgraven til Borggaarden, kom virkelig de to Herrer til Syne; de var stegne af Hestene omme ved Ladebygningerne og havde overgivet dem til deres Svende. Idet de gik over Gaarden, lettede Mavrids Stygge sirligt paa Baretten, Eske Brok tilkastede de unge Piger et Fingerkys og nikkede og

smilede over hele sit rødglinsende, godmodige Fuldmaaneansigt.

Christence blev lidt rød og hilste med en halvt ærgerlig, halvt forlegen Mine; Jytte lo og nikkede igjen.

„Kors, hvilken prægtig blaa Sindals Kappe med Graaværk, Eske Brok har lagt sig til," udbrød hun, „ja, han sparer min Tro ikke paa Skillingen, hverken naar det gjælder sig selv eller andre! — Kostelig at se de to slaa Følge og vide, at de er ude i samme Ærind — hvad Christence?"

„Jeg tænker, at deres Ærind er at gaa paa Rævejagt med Fader; det blev jo aftalt forgangen med Hr. Eske."

„Paa Rævejagt, jo vist!" Jytte slog Krøller paa sin Stumpnæse og snøftede betydningsfuldt. „Naar vil du dog bønhøre en af dem, Christence? Saa rige og ansete Bejlere faar En min Tro ikke hver Dag! — Hvad Skjønheden anbelanger, saa trykker den dem jo rigtignok ikke — Mavrids Stygge er mager som en Hejre, og Eske Brok kan fast ikke mere se sine egne Ben —"

„De er begge for brave og gode til, at der skal railleres over dem, Jytte, det lider jeg ikke. Men — —"

„Men du havde dog tænkt dig, at din Fæstemand skulde se noget anderledes ud, ikke saa? — Aa Christence, hvorledes har du egentlig tænkt dig ham, hvad? Smuk og statelig af Statur og Aasyn begribeligvis, med brunt krøllet Haar — det er saa kjønt — og med ret dunkle, gnistrende Øjne — — eller skulde de være blaa?

„Ej, du Narrifas!" Christence tjattede hende smilende over Haanden.

„Spøg til Side. Saa' du kanske nogen Tid en saadan Mand, Christence?"

„Kanske. Da jeg var i Besøgelse i Kjøbenhavn hos Morbroder Hans, traf jeg der stundom Otto Pogvisch fra Saltø — hans Lige saa jeg aldrig. Ikke saa at forstaa, at der nogen Tid vexledes noget Elskovsord imellem os, men da han drog bort for at give sig i fremmed Krigstjeneste, græd jeg i Smug — Taabe som jeg var!"

„Og hvor er han nu?"

„I Graven, Jytte. Han faldt i et af de store Slag nede i Tyskland et Sted."

„Naa saa! Ja, da er han vel ikke Skyld i din Koldsindighed lige overfor dine Bejlere nu — død Mand skader ingen!"

„Jo, paa den Vis, at han stedse vinder i vor Tanke, naar vi sammenligner ham med de levende," sagde Christence med et lille Suk.

„Pyt — om han havde levet, og du havde lært ham ret at kjende, var Glorien nok gaaet af ham ogsaa," lo Jytte, og til denne meget fornuftige Bemærkning svarede

hendes Søskendebarn ikke noget. Nu hørtes ogsaa Gjæsternes Stemmer og Eske Broks buldrende Latter i den anden Stue, og Axel Viffert aabnede Døren og raabte ind: „Christence eller Jytte — skaf os i en Fart et Par Kander af den gamle Vin herop!"

Jytte løb ud efter det forlangte. Da hun kom tilbage, lo hun og sagde: „Du fik Ret; det lader til at være Ræ=

vene, det gjælder. Eske og Mavrids har truffet hinanden tilfældig; Gud skal vide, hvorlunde det spænder af! I Øjeblikket ser de dog helt mildt til hinanden. — Men kom nu, Christence, Maden bliver snart anrettet — vi skal have Gyldensuppe, Fisk, sødbradent Vildt og Blommetærte; det er alle mine Livretter."

Inde i den store Vinterstue kom begge Gjæsterne Christence i Møde. Mavrids Stygge med sin sædvanlige Anstand og sirlige Buk, Eske Brok uden mange Komplimenter, men med den mest ufordulgte Beundring og Kjærlighed lysende ud af hvert eneste Træk i sit ærlige, runde Ansigt. Dog gjorde den ømme Lidenskab just intet Skaar i hans Madlyst, og han gned sig veltilfreds i Hænderne, da man havde taget Sæde ved Bordet.

„Foreller, ved den lebendige Gud, Foreller! Det er saa vist den bedste Spise, der kan sættes for mig, hjærtekjære Fru Anne — at sige, naar det da ikke gaar, som det gik i Strassborg."

„Hvorlunde gik det da der?" spurgte Husmoderen, Fru Anne Lindenov.

„Jo, ser I, vi blev jo skikkede did, min ældre Broder Niels og jeg, for at studere, da jeg ungefehr var fjorten Aar gammel. Som vi nu havde været der paa tredie Aar, brød Pesten ud, og en grufuld Tid var det midt i Sommerens Hede. Folk døde som Fluer, og man kunde ikke overkomme at begrave Ligene, der laa dicht og raadnede i Gaderne og forpestede Luften, saa at En fast ikke kunde drage sin Aande. Saa en Dag var salig Niels og jeg — kun lidet anende, at han snart skulde vorde Offer for den grumme Sot — gangne ind i et Værtshus at bekomme os nogen Mad. Det var justement Foreller, og som de sattes for os, da steg os op i Næsen en slig ulidelig Stank, at den ej er at beskrive — om jeg ret skal sige, da var det som en Blanding af Hestemøg og det værste Affald fra en Svinesti samt Liglugt og Raaddenskab fra alskens døde Aadsler og derhos som —"

Her kunde Jytte Rosensparre ikke tilbageholde en lydelig Fnisen, og Mavrids Stygge sagde: „Ej, Eske, lad det nu være nok med al den stinkendes Tale — vi sidde jo her og fange Lede til Maden derved."

Eske Brok saa sig om — Jomfru Christence sad med Tørklædet for Munden, Axel Viffert betragtede Fisken paa

sin Tallerken, som om en frygtelig Mistanke var opstaaet hos ham, og Fru Anne rømmede sig med en krænket Mine. Den uheldige Fortæller gjorde en kejtet Undskyldning og tyllede et Bæger Vin i sig, men hans Medbejler var ikke sen til at benytte den vundne Fordel og begyndte at underholde Jomfru Christence i en ganske anden Tone og paa en saa artig og behagelig Vis, at hun mere og mere interesseret lyttede til og spurgte ham ud.

Eske Brok ærgrede sig og søgte forgæves at skylle Bitterheden ned med den søde Most.

„Du skulde dog en Gang prøve den Most, Mavrids," sagde han, „aldrig smagte jeg nogen saa liflig."

Opmuntret af sit Held, tømte Hr. Stygge ufortøvet sit Bæger, fik det fyldt paany og tømte det igjen, smaskede med Læberne og erklærede, at Mosten var herlig, saa stærk og saa sød —

„End Franskvinen da," sagde Eske opmuntrende og lokkede og blinkede i det samme til Jytte, „ved min Himmeriges Gud, om jeg ikke tror, at den har sine hundrede Aar paa Bagen!"

Tilskyndet af sin Kjærlighed til at glimre og vise, at han ikke stod tilbage for Eske i noget Stykke, heller ikke i at drikke, ydede Mavrids ogsaa Franskvinen fuld Retfærdighed. Men da han lidet eller intet kunde taale i Sammenligning med sin Medbejler, viste Virkningerne af hans Uforsigtighed sig snart. Hans sirlige Tale blev hikkende og stammende, hans Øjne omtaagede og hans Bevægelser usikre — da man rejste sig fra Bordet, ravede han søvndrukken hen for at faa sig en Lur, og nu var det Eske Brok, som triumferende lo i Skægget.

Men Glæden blev kun kort, for Christence sendte ham et saare umildt, for ikke at sige harmfuldt Blik, og Jytte truede ad ham med Fingren. „Fy, fy — at drikke Hr. Mavrids slig paa Pelsen — nu er Christence vred!"

Eske Brok saa meget angerfuld ud.

„Det kom saadan over mig," sagde han. „Altid vil den visne Abekat gjøre sig lystig over mig, og saa kan jeg for min Død ikke finde mig i at se ham sidde og gjøre sig lækker for Christence. Herregud, lille Jytte, I kunde da og gjærne lægge et godt Ord ind for mig og sige, at jeg ikke er saa slem, som jeg lader. Det kan jo ikke kjendes paa mit Huld, disværre, men jeg kan forsikre, at længe mere

holder jeg det ikke ud paa den Vis. I tvende samfulde Aar har jeg nu været saa betagen af Elskov som — som —"

Da der i Øjeblikket ikke vilde falde ham nogen Lignelse ind, tav han, rystede paa Hovedet og sukkede. Men det Blik, han bagefter sendte Christence, havde Lighed med det, som man kan læse i Hundens Øje, naar den trofast og ærligt trygler om Tilgivelse, og den Adfærd, han viste

Resten af Dagen var saa spag og stilfærdig, at hun maatte have været meget haardhjærtet, dersom hun ikke var bleven rørt og formildet.

* * *

Næste Morgen drog de tre Herremænd paa Jagt og vilde først vende tilbage Dagen efter.

Fru Anne og de unge Piger saa' efter dem fra Vinduet.

Eske Brok, hvis trivelige Skikkelse ellers ikke tog sig ud til sin Fordel i Datidens Modedragt: stramt siddende Trøje og Pibekrave, der gjorde Halsen endnu kortere, end den var i Forvejen, samt vide, posede Benklæder, der kun naaede til lidt ovenfor Knæene og lod Resten af Benene i de stramme Hoser til Syne i hele deres Ufuldkommenhed, saa' helt godt ud til Hest med den blaa Sindals Kappe flagrende i Vinden og Baretten med den graa Hejrefjer. Han lod Dyret gjøre Krumspring og havde ganske gjenvundet sit gode Lune. Mavrids Stygge derimod saa fortrædelig ud.

„Den Mine klæder ham ikke," sagde Jytte. „Jeg tror, han var heller bleven her tilbage."

„Ja, han er ingen stor Ynder af Jagt," sagde Christence. „Han sysler heller med sine Bøger — lærd er han og har stor Forstand, det skjønner En mere og mere."

Jytte saa paa hende, smaalo og gav sig til at nynne.

„Frantz Lykke fra Hevringholm skulde nok støde til," sagde hun lidt efter. „Sagtens vorder det alligevel fra den Kant, at Eske Brok henter sin Lykke."

„Hvordan det?"

„Frantz Lykke har jo en Søster, Anne, som nok i Barndommen var bestemt for Eske, og der siges, at de ogsaa havde Øje til hinanden lige til — — nu ja, lige til han begyndte at komme saa meget her paa Viffertsholm."

„Ej, hvor har du den Visdom fra, lille Jytte?"

„Fra den nye Fadebursterne, der har tjent hos Jørgen Lykkes — og saa har da Eske Brok selv ogsaa ladet sig forlyde dermed."

„Ja, det kan nok have sin Rigtighed," sagde Fru Anne. Christence svarede ikke noget, men lidt efter, da de sad ved deres Arbejde, og Naalen fløj ud og ind, sagde hun pludselig:

„Hun er sagtens smuk, denne Anna Lykke —"

„Kors ja, og dertil skal hun være mild og glad som en Solstraale! Det maa ret være en passende Hustru for Eske Brok, som selv er saa fornøjelig af sig, og naar du nu bestemmer dig for Hr. Stygge, saa —"

„Har jeg kanske sagt, at jeg gjorde det? Vaer nu lidt paa din Mund, Jytte!"

„Bevares, jeg mente, at en Mand til Slut vel kan

vorde kjed af at ride forgæves i By, og at Hr. Eske næppe har nødig at være forlegen for en Brud."

„Du tog ham kanske gjærne selv!"

Jytte blev rød. „Saamænd, En kunde gjøre det, der var værre," sagde hun. —

Dagen gik som sædvanligt, jævnt og ensformigt, med at baldyre, sysle i Huset og trække frisk Luft i Haven og Abildgaarden. Men saa, lidt efter Middag, hændte det, at Mavrids Stygge til almindelig Forbavselse kom ridende tilbage til Gaarden.

Han havde stødt sin ene Fod paa en Trærod, forklarede han, og kunde ikke mere være med paa Jagtturen. Han trak ogsaa Benet lidt efter sig, men slemt kunde Slaget næppe have været, for han glemte rent at ømme sig og lod til at befinde sig saare vel, da han var kommen til Sæde i Armstolen ved Kaminen inde i Stuen hos Damerne. Christence var rigtignok lidt tavs til at begynde med, men den Tavshed kunde han jo have Lov til at udtyde paa sin egen Vis — og det gjorde han da ogsaa, forfængelig som han var, og rykkede ufortøvet frem til Angreb; det gjaldt jo at benytte Tiden.

Aldrig havde han været saa veltalende, saa indsmigrende. Ordene flød ligefrem fra hans Læber, mens han velbehageligt strøg sit glinsende, sorte Mundskæg og viste alle sine store, hvide Tænder. Og aldrig syntes de tre Kvinder, at en Eftermiddag var gaaet saa hurtig; det var, som om den behagelige Underholdning bragte Timerne itl at flyve.

Skumringen var faldet paa.

Udenfor susede Blæsten og legede Tagfat med det visne Løv, peb gjennem Døre og Vindussprækker og bragte Vejrhanen oppe paa Taarnet til at opføre en hvinende Musik. Indenfor havde de rykket sig sammen om Kaminen, hvor de vældige Brændeknuder flammede lystigt i Vejret; Mavrids Stygge sad med Luthen paa Skjødet og havde begyndt en halvt hviskende Samtale med Christence, mens Fru Anne og Jytte pligtskyldigst lod, som om de intet mærkede.

Saa — — hørtes der Skridt udenfor. Døren gik op, og ind traadte Axel Viffert og Eske Brok, hvem de alle troede langt borte! Eske lo og gned sig veltilfreds i Hænderne, men ved Synet af Mavrids Stygge, der sad og hviskede med Christence, blev han staaende med vidt opspilede Øjne og Mund.

„Mavrids," udbrød han tilsidst, „du her! Du bekom dig jo en slemme Skavank paa Foden og maatte nødvendigvis blive i Terndrup Kro i Nat —"

„Smerterne stilnede af, og saa faldt Tiden mig lang i den skidne Krostue. Men du vilde jo ad Moldum Sø til, lille Eske, og saa skulde der jo overnattes paa Torstedlund —"

„Derpaa var ikke at tænke i det Herrens Vejr; saa vi fik vende om paa Halvvejen," sagde Axel Viffert. „At træffe eder her, Hr. Mavrids, er sandelig en glædelig Overraskelse."

„Fanden heller," brummede Eske Brok.

„Blev der nedlagt mange Ræve?" spurgte Fru Anne, som saa' Uvejret trække op. „Aa nej, de ved at hytte sig," sagde Eske med et bistert Blik paa Mavrids. „Med Ræv fanges Ræv, siger man jo, men mod Rævestreger kommer ærlig Mand tilkort."

„Hm," sagde Mavrids Stygge med et tirrende Smil og bøjede sig frem mod Christence for at gjenoptage den afbrudte Samtale.

„Sagde du noget?" spurgte Eske med indædt Raseri.

„Jeg? Ak Gud nej. Jeg raadførte mig kun med Jomfru Christence om de Forandringer, jeg vil have gjort hjemme paa Holbækgaard, og som jeg gjærne vil høre hendes Mening om."

Eske Brok dirrede af Harme og maalte sin Medbejlers smalle Skikkelse med et glubsk Blik, som om han kunde have Lyst til at fare løs paa ham. Axel Viffert rømmede sig.

„Kom og tag en Bid Mad og en Slurk Vin, Eske, vi kan nok tiltrænge det begge to efter den Tur," sagde han og drog ham med sig.

„Jeg er ikke for Mad," svarede Eske barskt.

„Prøv det med lidt af det Faarelaar og de krydrede Sild —"

„Jeg er ikke til Sinds at lade mig holde for Nar af Mavrids — dette skal han komme til at fortryde."

„Giv jer tilfreds, det hele har jo dog ikke stort paa sig —"

„Den ene af os er for mange her. Jeg vil fort endnu i denne Aften. Men han kan vente — han skal faa den lumske Streg betalt, det kan han lide paa!"

„Sov nu først paa det. I vil dog vel ikke saadan uden videre give tabt og rømme Marken?“

Eske Brok tog sig en Slurk Vin.

„Om I synes,“ vedblev Axel Viffert, „saa taler jeg endnu i Morgen med min Datter; vi skal da nok faa Sagen klaret, og hun skal komme til at bestemme sig, hvad enten hun vil eller ej — derpaa giver jeg jer min Haand!“

Eske tog Haanden, tømte sit Bæger, smagte paa Faarelaaret og de krydrede Sild og — blev.

Men da Axel Viffert lidt senere gabende strakte sig i den mægtige Himmelseng med Nathuen trukken ned over Ørene, sagde han til sin Hustru:

„Det skal have en Ende med de Narrestreger — Christence skal sige, om hun vil have Mavrids Stygge eller Eske Brok; vedbliver hun længer at holde dem hen med Snak, saa trækker de sig tilsidst tilbage begge to, og saa kan vi slikke os om Munden efter den fede Steg.“

Fru Anne nikkede. „Jeg tænker ikke, der er mere Tvivl om, at hun da giver Hr. Mavrids sit Ja,“ sagde hun smilende.

„Hm — mener du det? Ja, jeg har lovet Eske Brok Afgjørelse paa Sagen i Morgen — næsten havde jeg dog tænkt, at hun helst tog ham —“

„Mavrids er sindigere og mere beleven, kan bedre belægge sine Ord — man ved jo nok, at de unge Jomfruer se paa sligt.“

„Visvas, kan Eske Brok være god nok til at være Kongens Gjæst ved Hove, kan han vel og være fin nok selv for den kræsneste Jomfru. Bedst lider jeg ham, djærv og ærlig som han er; det nægter jeg ikke, men for Resten er det mig lige meget, hvem af de to hun tager, al den Stund deres Kaar og Midler jo er lige gode, og hun gaar ind til megen Rigdom, hvad enten hun vorder Husfrue paa Holbækgaard eller paa Essendrup. Kun vilde det være fortrædeligt, om Eske af den Grund, at han vrages, skulde vorde min Uven — men det giver sig vel altsammen; vi faa nu først se, hvad Morgendagen bringer.“

Og dermed overlod Hr. Viffert sin bedre Halvdel til hendes egne Betragtninger og lagde sig til at sove.

Morgendagen bragte det, at Skytten, just som det begyndte at blive lyst, kom slæbende ind i Borggaarden med en stakkels Synder, der havde skudt et Dyr ovre i Udkan-

ten af Skoven, og som han havde grebet paa fersk Gjerning. Manden, en lang, sortsmudset og pjaltet Karl i en Faareskindskofte, med en rød, ulden Hue paa Hovedet, havde forholdt sig ganske tavs og rolig, men da Herremanden og hans to Gjæster, der lige var komne i Klæderne og skulde

til at fortære deres varme Ølleost, viste sig i Gaarden for at høre, hvad der var paa Færde, foldede han Hænderne og begyndte ynkeligt at bede for sig.

„Hvor kommer du fra, og hvor hører du hjemme?" spurgte Axel Viffert barskt.

„Ingensteds og allesteds, strænge Herre — det er, som man tager det. For Tiden har jeg Tilhold med Kvinde

og Børn i en Hytte her ovenfor Skoven, men det er svært at bjærge Føden til saa mange Munde, og —"

„Og saa skød du dig et lille Dyr paa mine Enemærker! — Saa' jeg dig ellers ikke oppe ved Terndrup Kro i Gaar?"

„Jo, jeg var deroppe for at sælge nogle Riskoste, som Malene og jeg vi binde — Krokonen giver mig ogsaa stundom en Smule Mad. Ak, Naadigherre, jeg beder saa mindelig, giv mig fri for denne ene Gangs Skyld — hvad skal der ellers blive af Malene og de arme Unger?"

„Lad ham løbe," sagde Eske Brok.

„Med Forlov, gunstige Hr. Viffert skal ikke tro den Klør for godt," sagde Skytten, „for om jeg ikke fejler, saa er han en Tyv tillige; hvorlunde skulde ellers dette rare Smykke være kommen i hans Lomme? Det faldt paa Jorden, da jeg greb ham, og han brødes med mig."

„Hvad — min Ædelstens Agraf!" raabte Mavrids Stygge og rakte Haanden frem, „jeg savnede den i Morges paa min Baret og var strax paa det rene med, at den maatte være tyvstjaalen fra mig i Kroen i Gaar, hvor jeg en Stund havde lagt Baretten fra mig. Naar jeg tænker mig om, mindes jeg nu og tydeligt, at jeg saa' denne Karl luske omkring der udenfor Huset."

„Nej, nej, jeg har ikke taget den, saa sandt hjælpe mig Gud," forsikrede Manden. „Jeg fandt den, da jeg gik hjemad — den laa i Skarnet paa Vejen lige for min Fod, og jeg tænkte først, at det var nogle Glasskaar. Da jeg tog den op, saa' jeg, at det var et Smykke af dyre Stene, og jeg gjemte den i Lommen paa min Kofte for at give den af omme i Kroen, da jeg vel begreb, at det maatte være en af de fornemme Herrer, som havde tabt den."

„Ej, en artig Historie for den, som vil tro paa den," lo Mavrids Stygge. „Dyret, du skød, var det kanske og din Agt at levere tilbage?"

Manden hævede Hovedet. „Mine Børn græd af Hunger," sagde han; „saa tænkte jeg, at lidt af de riges Overflod for en Gangs Skyld kunde komme mig elendige Karl til gode, og saa listede jeg ind i Tykningen og skød et Dyr; det kunde jo ikke gjort eder fattigere, Hr. Viffert, og ingen vilde have faaet det at vide, om ikke Niels Skytte, til min Ulykke, var kommen bag paa mig — men nogen Tyv, det er jeg ikke, Gud i Himmerig ved det. Ædel-

stens Smykket saa' jeg første Gang, da det blinkede i Skarnet ved min Fod."

„Og den Forklaring vil du indbilde dig, at nogen her fæster Lid til?"

„Jeg gjør det allenfals," sagde Eske Brok alvorligt, „og — selv om det ikke var — I, Hr. Axel, har jo bekommet det Smule Dyr tilbage, og Mavrids sin Agraf. Herregud, hvorfor da ikke lade Naade gaa for Ret og lade den sølle Djævel slippe denne ene Gang?"

„Øllebrøds Barmhjærtighed!" raabte Mavrids Stygge. „Faar Karlen Lov at rende i Dag, vil han herefter plaffe jer det ene Dyr bort for Næsen efter det andet, Axel Viffert, og jeg skal love jer, at eders Skove vil blive saa hjemsøgte af Krybskytter, som der er Maaneder i et Aar!"

„Ja vist, det gaar ikke an," sagde Herremanden, der et Øjeblik havde set ud, som om han vilde lade sig bevæge, „han maa lide sin Straf — før ham over i Hullet, Niels, det mørkeste — der gaar de hurtigst til Bekjendelse."

Men just som Niels og et Par Karle til vilde gribe fat i Krybskytten for at føre ham med, sled han sig løs og satte i lange, drabelige Spring afsted tværs over Gaardsrummet. Karlene styrtede efter ham, men han havde Forspringet og løb, som kun den løber, der søger at bjærge Livet. — —

„Hallo!" raabte Axel Viffert — „de naaer ham, Herren hjælpe mig, ikke! Nu er han lige ved Porttaarnet og — hvad er det? Han ser ikke Hullet til den gamle Brønd i Krogen, som vi kun fik lagt de løse Brædder over forgangen Dag — hej, du, stands! — — nej, tænkte jeg det ikke nok, han gik igjennem! —".

Der lød et Raab af Forfærdelse fra de tilstedeværende — saa blev alt stille. „Nu har han lidt sin Straf — med ham er det forbi," sagde Mavrids Stygge højtideligt.

Men Eske Brok styrtede ind imellem Folkene, hvoraf flere og flere kom til omme fra Ladegaarden og stod og stirrede paa Brøndhullet, hvorigjennem den ulykkelige var forsvunden.

„Er der Vand i Brønden endnu?" spurgte han.

„Nej," lød Svaret, „den er ganske udtørret; der har ikke paa lange Tider været Vand at bekomme; derfor lod

Naadigherren grave den ny her udenfor Porten. Men der er dybt til Bunden. —"

„Skynd jer, Folkens, og bring hid nogle Stiger og lange, stærke Reb, lige saa mange, I kunne skaffe — men hurtig, for hvert Minut er kostbart."

„Eske — hvad har I i Sinde, Mand?" raabte Axel Viffert. „For Gud i Himlens Skyld, betænk dog, hvad I gjør!"

Men Eske svarede kun med et Nik.

Han havde kastet Kappe og Vams og løb frem og tilbage, uddelte Befalinger og tog selv fat med, da de kom slæbende med nogle Stiger, som blev bundne sammen og firede ned.

„Det forslaar ikke; Stigerne naa ikke Bunden — vi maa forsøge det paa en anden Vis," sagde Eske Brok. Han bøjede sig ud over Brønden og raabte derned — — der lød et svagt, stønnende Svar tilbage — — han dernede levede virkelig endnu!

Eske Brok begyndte at surre det længste og tykkeste Reb fast sammen under sine Arme, mens Folkene, der næppe endnu havde forstaaet, hvad han vilde, stirrede paa ham i den dybeste Forbavselse. „Se saa," sagde han, „fir mig nu ned — men langsomt — og hold godt fast."

Oppe fra Husets Vinduer lød et Angstskrig fra en kvindelig Stemme. „Eske, Eske!" raabte Axel Viffert igjen. „Det er jo den rene Galenskab — I sætter jo Livet paa Spil!"

Eske var forsvunden ned i Brønden.

Nogle Minutter forløb i ængstelig Tavshed. De stod der allesammen, lyttende og ventende, og vovede næppe at trække Vejret, mens de havde slaaet Kreds om det mørke, uhyggelige Hul og afvexlende gabede paa det og paa hinanden indbyrdes.

Saa lød den unge Herremands Stemme op til dem: „Jeg har naaet Bunden og faaet fat i ham — han maa have slaaet sig slemt. Fir endnu et Reb herned, det længste og stærkeste, der er at finde — men snart, En kan ikke drage sit Vejr hernede. —"

Der blev i Hast skaffet et nyt, stærkt Reb og firet ned, og noget efter raabtes der op: „Hal saa til, i Guds Navn — men varsomt!"

Langsomt og med Besvær, og mens Sveden i store

Draaber perlede dem ned over Panden, halede de store, kraftige Karle til. Omsider viste den øverste Del af Eske Broks Hoved sig i lige Linje med Brøndens Rand — endnu et Øjeblik — og han og den forulykkede Mand, som han havde surret fast til sig og desuden holdt omslynget med sin ene Arm, blev begge dragne frem for Dagens Lys igjen under høje Jubel- og Frydeskrig.

Krybskytten, der i Faldet rimeligvis var tørnet imod nogle af de store Sten, blødte stærkt og var bevidstløs. Eske selv var bleven dygtig bleg og ravede lidt paa Benene. — „Der var mørkt dernede — Dagslyset blænder!" sagde han.

Axel Viffert knugede hans Hænder. „Gud have Lov og Tak, at I slap helskindet fra det Vovestykke!" udbrød han, og fra Folkene lød der en lydelig Mumlen af Beundring over den kjække Herremand, der havde vovet sit Liv for at frelse en ringe og ufri Stakkel, hvem de allerfleste af hans Lige ikke agtede for stort mere end en Hund og kanske næppe vilde have strakt en Finger ud for at hjælpe, tilmed, da han jo havde forsyndet sig og var hjemfalden til Straf.

„Aa hvad," sagde Eske og lo, „det hele var ikke saa farligt. Det sølle Skrog er jo da et Menneske som vi andre, og at lade ham omkomme dernede i det Hul, kunde En da aldrig forsvare. Nu slap han med Skrækken — og den var sagtens Straf nok! — Naar han er kommen nogenledes til Kræfter igjen, kan I gjærne sende ham over til mig paa Essendrup; det kunde jo hænde, at jeg fandt en lille Bestilling til ham, som kunde skaffe ham Brødet. — Og saa er det nok bedst, at jeg ser at komme fort."

„Vil I fort — nu?" stammede Axel Viffert lidt forvirret. „Men det var jo det — — det, som vi skulde have afgjort, ved I nok. —"

Eske Brok rystede paa Hovedet.

„Jeg tænker, vi lader det fare," sagde han med et Blik op til Vinduet, hvor Christence kom til Syne med Mavrids Stygge ved Siden af sig. „Nu tror jeg nok, at jeg ved, hvad Svar jeg vilde faa — og hvad nytter det saa at spørge? Heller ikke er jeg just i denne Postyr, ilde tilredt af Smuds, skikket til at vise mig i Kvindeselskab, vilde sagtens heller ikke kunne styre mig ligeoverfor — —

naa, kort sagt, Hr. Viffert, I faar nøjes med at bringe min Hilsen og Tak for denne Gang!"

Og dermed red Eske Brok lidt efter bort fra Viffertsholm.

„Uden saa meget som at byde Farvel!" udbrød Fru Anne og Jytte i Munden paa hinanden. Men Christence gik ud af Stuen — hun var ligbleg, og Taarerne rullede ned ad hendes Kinder.

*   *
*

Det kunde være godt og vel en fjorten Dage senere, at Herremanden til Essendrup sad ganske alene oppe i sin store, triste Stue og stirrede tungsindigt ind i Ilden, som var ved at dø hen i Kaminen. Hans firbenede Yndling, en prægtig, sort og hvidspættet Hønsehund, laa og snorkede ved hans Fødder, og ved Siden af ham paa Skiven stod en Mjøddunk og et halvtømt Bæger. — Ikke en Gang Mjøden smagte ham rigtig i disse Dage; Harer og Ræve havde den dejligste Fred for ham, og Bøssen hang derhenne i Krogen og blev ganske rusten.

„Uf," sagde han og gabede, „det er et kjedsomt Liv, den ene Dag som den anden. I Morgen tror jeg dog, at jeg vil prøve paa at gaa paa Andetræk nede ved Mosen; baade Diane og jeg kan have godt af at røre lidt paa os, og i næste Uge vil jeg rejse over til Wemmetofte og se til Truid, saa slipper jeg for at høre, hvad der skal gaa for sig paa Holbækgaard og bliver kanske de dumme Tanker kvit. Fanden gaa her og plage sig længer — — naa, hvem er det?"

„Her er en sølle En udenfor, som begjærer gunstige Hr. Eske i Tale," sagde Svenden, som havde aabnet Døren. „Han siger, at han kommer fra Viffertsholm."

„Fra Viffertsholm!" Eske Brok sprang op. „Aa, er det dig, som jeg trak op af Brønden den Dag," udbrød han ved Synet af den Skikkelse, som fremstillede sig med et dybt Skrabud og klemmende sin uldne Lue mellem Fingrene. „Saa nu har du gjenvundet Brugen af dine lange Skanker? — Ja, jeg har tænkt mig, at du foreløbig kunde gaa min Skytte til Haande, han er gammel og aflægs og tiltrænger en Medhjælper; er du flink og paalidelig, ved man jo ikke, hvordan det saa siden kan gaa. Der er Plads

nok i Hytten til dig og dine, og saa tager jeg dig i Guds Navn paa Prøve."

„Og I skal saa vist aldrig komme til at fortryde det, Naadigherre! Gud Fader i Himlen lønne eder, for hvad I har gjort for mig ringe Kreatur — jeg vil aldrig i mit Liv kunne betale eder det, men jeg vil tjene eder redelig og tro Resten af mine Dage og af al Magt og Formue stræbe at være eder til Behag og gjøre den Gavn, I venter af mig —"

„Naa ja, det er godt, jeg kærer mig ikke just om de mange Ord; viser det sig, at du duer noget, saa kommer vi vel ud af det tilsammen. Men gak nu ned i Borgestuen at bekomme dig lidt Mad og Drikke."

„Jeg har, med gunstig Herres Tilladelse, endnu et lidet Ærind at forrette. En af de unge Jomfruer derovre fra —"

Eske Brok spidsede Øren.

„Jomfru Jytte Rosensparre skikker eder det Bud, om I snarest vil komme derover og hente det Svar, som I red fra forgangen Dag."

Eske Brok stirrede paa Manden, som om han ikke rigtig forstod ham. „Er du ogsaa ganske sikker paa, at det lød saaledes, hvad hun sagde?" spurgte han. „Og var der ikke mere?"

„Nej, Ordene lød et for et, som jeg har gjentaget dem: Naadigherren fik snarest komme!"

Herremanden stod et Øjeblik og grundede. Saa foer han ud af Stuen, og en halv Times Tid senere var han paa Vej til Viffertsholm, som han haabede at kunne naa samme Aften.

Derovre havde Jomfru Christence paa den sidste Tid gaaet og hængt med Hovedet og været, hvad man kalder, bleg om Næbet. Et Par Timer efter, at Eske Brok hin Dag var draget bort, havde Mavrids Stygge ogsaa forladt Gaarden, og saa var der fulgt en meget stormfuld Scene paa imellem Axel Viffert og hans Datter. Han havde skjældt hende Huden fuld, og selv Fru Anne havde været meget vred; saa havde Christence grædt i tre samfulde Dage og var ikke kommen ud af sit Kammer — men den egentlige Aarsag til hendes Bedrøvelse var det dog kun Jytte Rosensparre, der kjendte.

Og saa var det, at hun sendte det Bud til Herre-

manden ovre paa Essendrup, og at han øjeblikkelig fulgte Vinket.

Da han traadte ind i Stuen paa Viffertsholm, var kun de to unge Piger derinde, og han fik endda ikke strax Øje paa den ene. Jytte var det, som smilende ilede ham i Møde.

„Jo, jo, I er den rette, Hr. Eske!“ raabte hun. „Red I ikke der bort, ej aleneste fra Ølleosten, som jeg havde beredt eder, men og fra det Svar, I skulde have fra en vis Person! — Er I kanske kommen nu i Dag for at hente det, saa — ja, saa har I det.“

Bagved hende stod Christence, rød, forvirret og med nedslagne Øjne. Men saa hævede hun dem — —

„Eske,“ sagde hun og rakte begge sine Hænder frem, „Eske!“

Han saa' et Øjeblik paa hende, tvivlende og tøvende. „Christence — er det virkelig saa — at — —“

Hun nikkede og laa et Øjeblik efter i hans udbredte Arme og lo og græd paa én Gang.

„Men Herregud, er det sandt? Er det da ogsaa virkelig sandt?“ vedblev han at gjentage den ene Gang efter den anden. „Er det da virkelig mig og ikke Mavrids, som du holder af?“

„Ja, jeg har jo holdt af dig hele Tiden, Bulderbasse, den du er, men jeg vidste det kun ikke ret selv, vidste allenfals ikke hvor meget, før jeg hin Dag saa din Adfærd lige overfor den sølle Krybskytte og sammenlignede den med Mavrids Stygges; da voxede du! Og i det Øjeblik, da jeg saa dig forsvinde i Brønden — aa, Gud Fader, saa angst jeg var og dog saa stolt af dig, Eske! — Ja, da fornam jeg ret, hvor kjær du var mig, og det, jeg led i hin Stund, da jeg frygtede for at miste dig og bad saa mindelig for dit Liv, det faar gjøre, at du tilgiver mig —“

Tilgive, han! Saa overstrømmende lyksalig, som han nu følte sig, vilde han saa ikke gjærne have tilgivet den hele Verden? — Han knugede hende op til sig — —

„Nu henter jeg Morbroder og Fru Anne,“ raabte Jytte og klappede i Hænderne, „saa kan vi da nu omsider faa drukket det Jaord, som skulde have været drukket for fjorten Dage siden, om I ikke, Hr. Eske, havde været den Taabe, I er!“

Og saaledes var da Striden om den smukke Christence Vifferts Haand og Hjærte endt med Sejr for Eske Brok og med Nederlag for Mavrids Stygge, der iøvrigt bevarede sin høflige ydre Anstand lige til det sidste og virkelig kunde siges at trække sig tilbage med en vis Glans. „Noget, som jeg ikke kunde have gjort ham efter," forsikrede Eske.

Og deri gav hans Fæstemø ham leende Medhold.

Aaret efter fejrede de deres Bryllup med stor Glans og Pragt og drog som Nygifte ind paa Wemmetofte. Og Fru Christence har sikkert ikke fortrudt sit Valg, thi det hedder i Beretningen om dem, at deres Ægteskab var saare lykkeligt, ikke alene rigt paa Gods og Guld og Hæder og Anseelse, men ogsaa paa Kjærlighed og Enighed indbyrdes, som de bevarede trofast til deres Endeligt.

De efterlod sig kun Døtre, men ingen Sønner, og Eske Brok, Rigens Raad og Kong Kristian den Fjerdes højt betroede Mand, døde i Aaret 1625, næppe et Aar efter sin Hustru, som sidste Mand af sin Æt.

Historier.

Taknemmelighed. En ung, fattig Mand, der med øjensynlig Livsfare havde frelst en Millionærs Datter fra at drukne, modtog som Belønning 10 Kr. af hendes Fader, en gammel Yankee-Kjøbmand. Den unge Mand blev saa overvældet af denne Gavmildhed, at han uddelte hver Øre af sin Belønning til tyve Lirekassemænd, for at de skulde bringe hans Velgjører en Serenade.

* * *

Noget betænkeligt. En Husmoder, som skulde fæste en Pige, spurgte denne, om hun var vant til at staa tidlig op. „Staa tidlig op!" udbrød den ny Pige. „Jeg staar saamænd altid op og har Frokosten færdig og enhver Seng i Huset redt, før nogen Sjæl i hele Huset er vaagnet. Tør jeg spørge, om det er tidlig nok?" — Fruen syntes, at det altsammen var meget godt, men hun fandt det dog lidt betænkeligt, at den nye Pige redte Sengene, medens Vedkommende endnu laa og sov.

I den gamle Havn ved Knippelsbro. (Efter Vilh. Arnesens Maleri.)

Hjemmets Almanak for 1898.